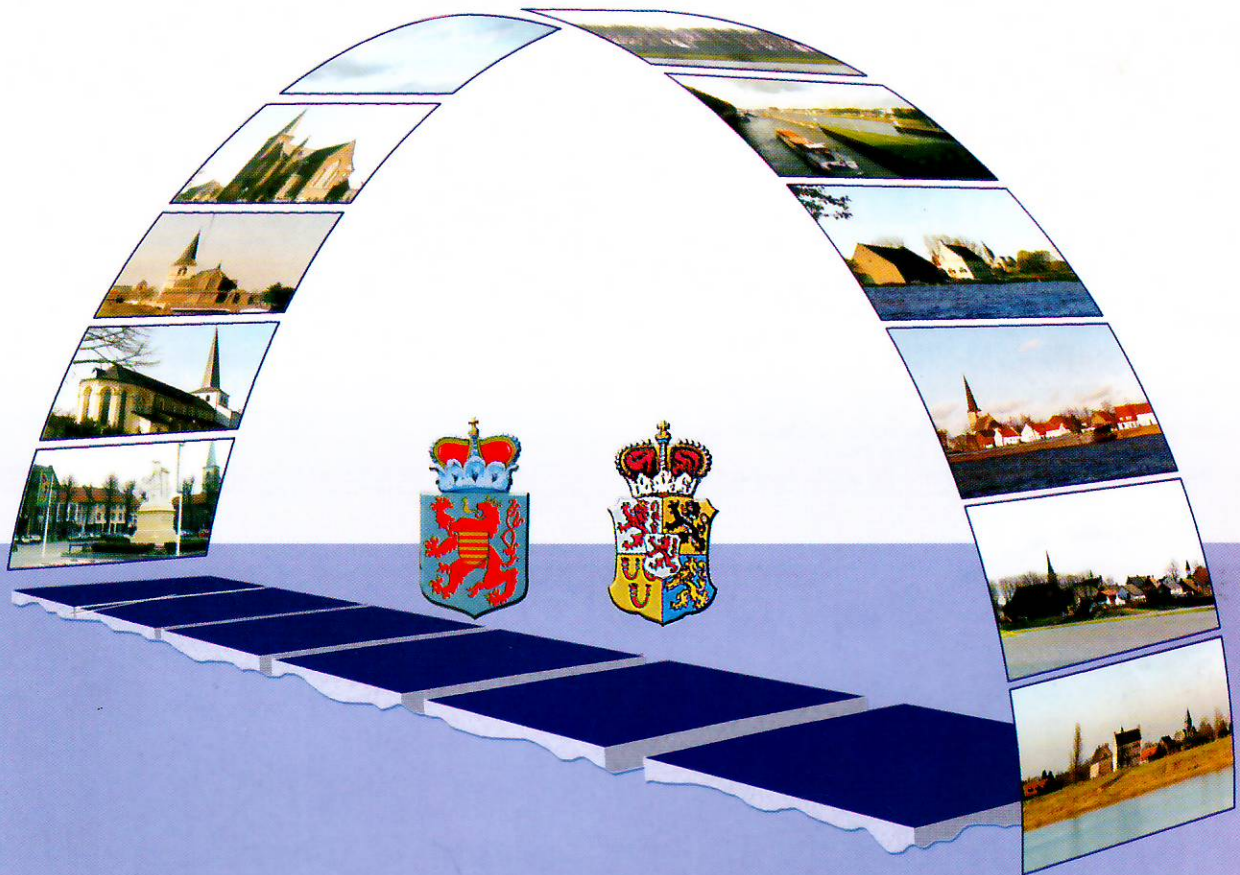

Nr. 59 - Juni 2003
15e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk € 3.18

LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCHRIFT

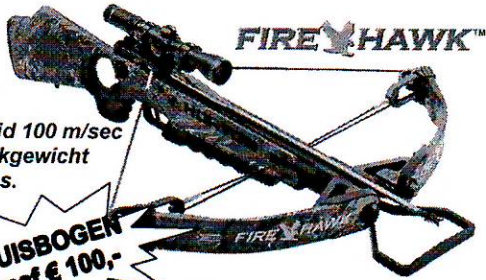

GEMEENTE KINROOI

GEMEENTE MAASBRACHT

LIMBRUG

EEN SCHOT, EEN KEUS

Pijlsnelheid 100 m/sec
bij een trekgewicht
van 200 lbs.

KRUISBOGEN
vanaf € 100,-

Van Buggenum is de specialist op het gebied van:

- Traditionele longbows en jachtbogen.
- Handbogen, compound- en kruisbogen.
- Doelpakken, schietkaarten en 3D dieren.
- Sportprijzen en trofeeën.

Kruisbogen zijn zonder vergunning verkrijgbaar !!

Van Buggenum
Sports **VB**

WWW.VBS-ARCHERY.NL

KRUISBOGEN

Hoogstraat 66, 6102 XV Echt (Slek) NL

Tel: 0475 483057 Fax: 0475 487160 info@vbs-archery.nl

Fa. Maurice Drummen & Zn.

Drummen Custom Guns

Valkenburgerweg 49
6361 EB Nuth - The Netherlands
Telefoon : 0031(0) 45 565 00 40
Fax : 0031(0) 45 565 00 32
E-mail : info@mauricedrummen.nl
Website : www.mauricedrummen.nl

Nu weer leverbaar!!!!!!!

Schutterijbuksen Drummen met de volgende veranderingen.

- Verkort trekkersysteem
- Korte slag van het grendelsysteem
- Vernieuwde methode over het trekken van lopen
- Perfecte precisie
- Mooie notenhouten kolven
- Lopen gematteerd en geblauwd
- Slijtvast grendelsysteem door gebruik van gehard staal
- Micrometer diopter Anschütz met irisblende
- Afgemonteerd met roestvrijstalen onderdelen!!

Tevens verkrijgbaar:

Slaghoedjes Hirtenberg en Focchi en nieuw nu. **CHEDDITE**
Hulzen cal. 16 en 12 Eigen merk CNC gedraaid (0,01 nauwkeurig)
Kruit : Vectan BA10, Muiden TP103, etc.

Nieuw binnenkort leverbaar:

Herlaadapparatuur voor het samenstellen van Uw munitie;
"slechts 1 apparaat nodig voor alle handelingen".

Natuurlijk kunt U bij ons terecht voor: Reparatie en/of revisie van uw buks.
Als vakmanschap en service voor U belangrijk zijn, dan bent U bij ons aan het juiste adres.

Bel, e-mail of fax ons voor meer informatie of voor een gesprek.

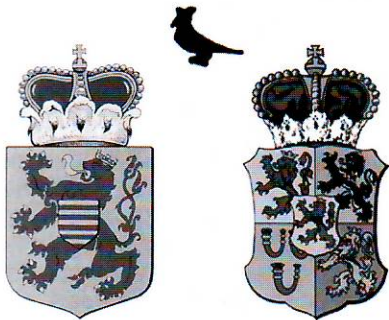
Er wordt op u gewacht

Zo. Nu eerst een Bavaria.

BIER VOOR ECHTE MENSEN

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen:

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs € 12,50 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à € 5,00 inclusief verzendkosten.

Redactie-adres en nieuw abonnement:

Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick
telefoon 0475-52 02 26.

Bankrelaties:

Nederland: Rabobank,
rekeningnr. 12.22.15.125
Postbank rekeningnr. 287 83 43
België: Dexia-bank te Kinrooi
rekeningnr. 068-2059877-12.

Advertentie acquisitie:

Bravo Nederland

De Lange Beemdens 3,
6019 CP Wesseme
tel. 0475-570657 - fax 0475-562252
E-mail: ton.van.berkel@12move.nl

Grafische techniek:

drukkerij *sinds 1935*
LIMBURGSCHE POST
Beegden

Voorbehoud:

© Copyright Limburgs Schutterstijdschrift.

Voor een uitgebreide formulering wordt verwezen naar het gestelde in de colofon van het Limburgs Schutterstijdschrift nummer 48, september 2000, pagina 1.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

De hernieuwde oproep voor een nieuwe hoofdredacteur heeft helaas geen enkele reactie opgeleverd. Om de redactie en de lezers niet voor een voldongen feit te plaatsen, heb ik het bestuur van de stichting SAS officieel in kennis gesteld van mijn terugtreden als hoofdredacteur per 31 december a.s. Dit biedt nieuwe redactieleden ook de mogelijkheid om zich in te werken in één of meer taken. In de komende tijd zal uitgekeken moeten worden naar personen die als redactielid en/of bestuurslid zitting kunnen nemen in de nieuwe Stichting Limburgs Schutterstijdschrift.

Het was voor mij persoonlijk een moeilijke beslissing, om na 15 jaar, het hoofdredacteurschap te beëindigen. Mijn besluit is mede ingegeven doordat ik van mening ben dat een nieuwe generatie zich ook moet kunnen profileren in het Limburgs Schutterstijdschrift. Naar mijn mening was/is/blijft het medium Limburgs Schutterstijdschrift een onmisbaar element voor het Limburgs Schutterswezen. Ik heb mogen ervaren dat het Limburgse Schutterswezen een bron van inspiratie is die nooit kan/zal/mag opdrogen. Blijf daarom de nieuwe redactie voorzien van Uw berichten, artikelen, etc.

Wanneer U dit nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift ontvangt, zullen de nieuwe stichtingen (Stichting Limburgs Schutterijmuseum, Stichting Vrienden van het Limburgs Schutterswezen en de Stichting Limburgs Schutterstijdschrift) een feit zijn. Hoewel de stichting SAS blijft bestaan en haar steun blijft geven aan het Limburgse Schutterswezen, zal ze zich meer bezig gaan houden met taken die thans niet ondergebracht kunnen worden in een van de nieuwe stichtingen.

Ons redactielid Jean Walraven is al enige tijd ziek. Ik ben blij U te kunnen mededelen dat hij weer aan de beterende hand is. Tijdens mijn laatste bezoek sprak hij weer over het schrijven van een artikel voor het Limburgs Schutterstijdschrift en het bezoeken van het komende OLS. Vanaf deze plaats wil ik de heer Jean Walraven een verder voorspoedig herstel toewensen.

De voorbereidingen van het OLS-2003 lopen voorspoedig en naderen hun einde. Voor schutterij St.-Martinus Kessenich is het al de derde keer dat ze een OLS mogen organiseren (eerder gebeurde dit in 1876 en 1878). De onderzoekgegevens tonen ook aan dat het OLS in Kessenich het 125^e OLS zal zijn sinds haar start in 1867.

De Nederlandse Genie zal voor het OLS de Limbrug, een tijdelijke oeververbinding tussen de Gemeenten Kinrooi en Maasbracht, bouwen. De OLS-feestgids van dit jaar bevat veel informatie, ziet er goed verzorgd uit, telt ruim 260 pagina's en kost slechts 3 Euro. Een bijzonder compliment is op zijn plaats omdat de Stuurgroep OLS-Kessenich voorzieningen heeft getroffen om het de mindervalide medemens ook mogelijk te maken het OLS te bezoeken.

Ik wens U allen veel leesplezier toe. Wat het OLS betreft, wens ik iedereen veel succes.

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in september verschijnen. Kopij en advertenties kunnen worden ingediend tot uiterlijk 1 augustus bij het redactieadres Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick, faxnummer 0475-520229 of e-mail wmjpijpers@hotmail.com

Bij de voorpagina: Het OLS-2003 krijgt iets unieks. De Limbrug zal de tijdelijke verbinding vormen tussen de Gemeentes Kinrooi en Maasbracht. Ontwerp: Steph Oomen, Maasbracht.

STICHTING S.A.S. 40 JAAR JONG

Op 6 juli 1963 werd de stichting SAS opgericht. Het 40-jarig bestaan is op zich een heuglijk feit, maar voor de stichting geen reden om uitbundig feest te vieren. De stichting SAS maakt wel van het aanbod gebruik om op 6 juli 2003 enkele van haar werkingsgebieden aan het publiek te tonen tijdens het OLS in Kessenich. De stichting SAS wil, zoals voorheen, op bescheiden wijze haar taken blijven uitvoeren.

Bij de oprichting van de stichting SAS in 1963, stelde men zich ten doel om het Limburgse Schutterswezen alle steun, zowel moreel als financieel, te zullen verlenen.

Voorts werd afgesproken dat de stichting SAS niet in de bevoegdheden van de OLS-Federatie zou treden. In de beginjaren werd er voornamelijk een beroep op de stichting SAS gedaan v.w.b. subsidieaanvragen, adviezen voor uniformering, arbitrage in geschillen etc. In de jaren 70 gingen de Normencommissie en het Limburgs SchutterijMuseum van start, in 1985 gevolgd door de opdracht voor het jaarlijks samenstellen van de OLS-jury.

Tot dat moment verrichtte de stichting SAS haar werkzaamheden op de achtergrond. Slechts weinigen wisten van het bestaan of zelfs van de betekenis van de afkorting SAS. Dit veranderde toen in december 1988, onder auspiciën van de stichting SAS, het Limburgs Schutters-tijdschrift wordt uitgegeven en enkele jaren later het Limburgs SchutterijMuseum een vaste plaats ging innemen in het Limburgse Schutterswezen.

De bestuursleden van de stichting SAS zijn afkomstig uit Belgisch en Nederlands-Limburg. Bovendien geldt vanaf de oprichting van de stichting SAS dat de voorzitter afkomstig moet zijn uit België, aangezien de president van de OLS-Federatie uit Nederland afkomstig is. Om de OLS-Federatie optimaal te kunnen steunen, hebben de president en de vice-president van de OLS-Federatie zitting in het bestuur van de stichting SAS. Namens de stichting SAS hebben de voorzitter en de vice-voorzitter zitting in het bestuur van de OLS-Federatie.

De stichting SAS kent geen bondsvertegenwoordigers. Veel van de SAS-bestuursleden hebben niet eens een binding met een schutterij of schuttersbond. Dit maakt het ook gemakkelijker om beslissingen te nemen, zonder dat men emotionele banden heeft met het onderwerp of dat men later afgerekend zou kunnen worden op zijn/haar ingenomen standpunt.

De toegenomen belangstelling voor het Limburgse Schutterswezen maakte het noodzakelijk om specialisten aan te zoeken die, onder de paraplu van de stichting SAS, ieder een eigen aandachtsgebied zouden bestrijken. Het resultaat was de oprichting van de zelfstandige Stichting Limburgs SchutterijMuseum, de Stichting Vrienden van het Limburgse Schutterswezen en de Stichting Limburgs Schutterstijdschrift.

De stichting SAS blijft bestaan en zal op verzoek die steun aan het Limburgse Schutterswezen verlenen die op dat moment gewenst wordt. Om praktische redenen werden in 2002 reeds de Normencommissie en de OLS-jury ondergebracht bij de OLS-Federatie.

Het zou hier te ver voeren om in te gaan op de doelstellingen van de nieuwe stichtingen. Ik zou U wel willen uitnodigen om, tijdens het OLS in Kessenich, onze stands te bezoeken.

De naam SAS stond en staat nog steeds voor: Stichting Steun Aan het Schutters- en gildenwezen in de beide Limburgen. Sinds haar oprichting heeft de stichting nog niets aan betekenis ingeboet, integendeel, de ontwikkelingen binnen het Limburgse Schutterswezen zorgen ervoor dat het bestaansrecht van de stichting SAS tot in lengte van jaren blijft.

Bestuursamenstelling

Voorzitter:

Jos Michels, Bocholt

Vice-voorzitter:

Tim Schmitz, Kelpen-Oler

Secretaris:

Wim Pijpers, Melick

Penningmeester:

Jef Peeters, Roggel

Bestuursleden:

Mr. Ton Berger, Cadier en Keer
 Hubert Brouns, Kinrooi
 Theo Coenen, Leuth
 Riet Fleuren-Swinkels, Blerick
 Mathieu Kessels, Heel
 Rinus Klinkenberg, Spaubeek
 Drs. Hub Parren, Thorn
 Alf Poell, Maastricht
 Mr. Pieter Scholtes, Mheer
 Leo Stals, Swartbroek
 Harrie Thissen, Tegelen
 Drs. Ruud Vermaaten, Grubbenvorst
 Drs. Frans Wolters, Blerick
 Drs. Luc Wolters, Simpelveld

In de loop van 2003 zal afscheid genomen worden van de heren Ruud Vermaaten en Ton Berger. Beide heren hebben te kennen gegeven om gezondheidsredenen hun taken te willen beëindigen.

Wim Pijpers.

HET OLS-2003 WORDT ANDERS DAN ANDERS

Op 6 juli is het zo ver: het Oud-Limburgs Schuttersfeest in Kessenich. Schutterij St.-Martinus heeft er alles aan gedaan om van dit feest een bijzonder gebeuren te maken. Vele vrijwilligers zijn maanden in de weer geweest om het OLS-2003 voor te bereiden. Het belooft dan ook een heel bijzonder OLS te worden. En wat in diverse media werd aangekondigd: het OLS-2003 wordt anders dan anders.

In dit artikel licht PR-verantwoordelijke Jan Lamberigts een tipje van de sluier op.

Gaan de organisatoren in Kessenich van het OLS iets heel anders maken?

Neen, het OLS is en blijft wat het altijd was: een feest van en voor de schutters. Wij hebben dus ook een pontificale hoogmis op zaterdagavond, een grote optocht en de diverse nevenwedstrijden op zondag en natuurlijk hét belangrijkste: het kavelen zelf. Wij zouden niet durven om hier aan te sleutelen. De OLS-federatie zou ons ook al lang op onze vingers getikt hebben. Wij hebben ook voldoende parkeergelegenheid voor auto's en bussen, we hebben ook voldoende eten en drinken in huis voor iedereen die het OLS komt meebelevén, wij hebben ook een grote feestwei, een mooie eretribune, enz.... "Waar zit dan dat andere?" zult U vragen. Het "anders dan anders" ligt vooral bij onze aanpak, onze manier van werken. En daar wil ik het hier vooral over hebben.

Allereerst is er de bijzondere locatie: Kessenich is vlak op de grens

gelegen. Dit is een extra troef die wij van in het begin hebben uitgespeeld. In alles wat wij ondernemen, kijken we niet alleen naar België, maar ook naar Nederland. Sponsors werden gezocht én gevonden aan beide zijden van de grens, samenwerkingsprotocollen werden afgesloten met de Belgische én de Nederlandse pers, een informatiekraant werd huis aan huis verspreid in Kinrooi én in Thorn, Neeritter, Ittervoort, Maasbracht en Stevensweert, prijsoffertes worden internationaal opgevraagd, vele van de 1.200 vrijwillige medewerkers komen van over de streep, enz.... Hiermee willen we onderstrepen dat het OLS een feest is over de grenzen heen, een uniek gebeuren dat de band tussen de beide Limburgers extra wil aanhalen.

Ligging

Maar niet alleen de bijzondere ligging van Kessenich is een extra troef, ook de inplanting van de feestweide is uniek. Op 6 juli in de namiddag zitten we letterlijk in de schaduw van de St.-Martinuskerk van Kessenich. De feestweide situeert zich dus vlak naast de dorpskom waar op dat moment Kessenicher kermis is; een extra troef voor de kinderen. Aan de andere kant van de feestweide vormen de grindplassen een uniek decor.

Optochtroute

De Stuurgroep OLS-Kessenich heeft er voor gekozen om de optochtroute haast volledig door de bebouwde kom te laten lopen. Volgens federatievoorzitter Frans Wol-

ters een unieke route. De parkings en de inkomposten zijn zo gekozen dat geen enkele meter langs de 2 km lange route onbevolkt blijft.

Budget

De Stuurgroep OLS-Kessenich wil ook bewijzen dat er met een beperkt budget een groot feest georganiseerd kan worden. Uitgangspunt is om bij het begin van de festiviteiten een break even point te hebben. Zo moet het OLS-2003 een risicoloze onderneming worden. Om dit te kunnen is sponsoring absoluut noodzakelijk. Wij hebben een sponsorverantwoordelijke voor België en eentje voor Nederland. En beiden doen voor elkaar niet onder. Aan beide zijden van de grens werden bedrijven, firma's en instanties aangesproken en konden wij op heel wat sympathie van bereidwillige sponsors rekenen.

OLS-2003 ander dan anders.

Dat blijkt ook uit onze huisstijl. Net als de grote bedrijven hebben we voor dit OLS een eigen huisstijl ontwikkeld. Basis hiervan is het logo voor ons feest waarbij St.-Martinus, de patroonheilige van de schutterij én van de parochie Kessenich, centraal staat. De basiskleuren van de schutterij, rood, groen en oker, komen hierin terug. Specifiek voor onze huisstijl zijn ook de driehoekjes, het lettertype en de golfbeweging die actie, levendigheid suggereert, zoals bij onze slogan "kôm'tj UM rake in Kèsing". Deze huisstijl wordt overal doorgetrokken: in de briefwisseling, in onze infokranten, op onze OLS-auto's, en straks ook op de feestwei en in het centrum van Kessenich.

Gehandicapten

In het jaar van de gehandicapten wil het OLS-2003 een perfect voorbeeld van toegankelijkheid zijn. In samenwerking met de Christelijke Mutualiteit werd een plan van aanpak uitgewerkt. Het komt er op neer dat de nodige voorzieningen getroffen worden om gehandicapten, en met name rolstoelgebruikers, op een optimale manier te laten genieten van het Oud-Limburgs Schuttersfeest. Zo komt er een speciale bewegwijzering naar de voor rolstoelgebruikers voorziene parking die op slechts 100 meter van de

optochtroute ligt. Er zijn voorbehouden plaatsen langs de optochtroute, toiletwagens die aangepast zijn voor rolstoelgebruikers en ook op de feestweide kunnen deze personen van bepaalde faciliteiten genieten. Bovendien zal een ploeg geschoolde vrijwilligers klaar staan om, waar nodig, ADL-assistentie (hulp bij activiteiten van het dagelijkse leven) te verlenen. Op deze manier hopen wij ook voor gehandicapten een bijzonder OLS te maken.

Catering

Het OLS in Kessenich zal evenwel vooral de geschiedenis ingaan als het OLS waar een ommekeer gebeurde qua catering. Vaststelling van de laatste jaren was dat een groot gedeelte van het cateringgebeuren zich op de parking afspeelde: wegens de te hoge prijzen brachten heel wat schutters hun eigen lunchpakket mee. Op 6 juli worden in Kessenich weer zeer democratische prijzen gehanteerd. Onder de slogan "meer en beter voor minder" zal de bezoeker voor minder geld grotere en lekkerdere porties eten krijgen.

Het OLS in Kessenich wil terug de dames met de voorschot achter de toog: koffie klaar maken, broodjes smeren, spek bakken, ... Wij organiseren een "bölkesdraaiavond" waar ettelijke honderden kilo's gehakt in soepbolletjes zullen veranderen, we plannen een "eierkookmiddag" om duizenden eieren hard te laten worden, kortom: we doen alles zelf.

Hiervoor zijn natuurlijk heel wat vrijwilligers nodig. Maar die zijn intussen ook gevonden.

Meer dan 80 verenigingen zegden toe hun medewerking te willen verlenen. In totaal schreven 1.200 vrijwilligers in: 800 voor het OLS op zondag 6 juli en nog eens 400 voor het uitkavelen op zaterdag 12 juli.

Gezellig

Het OLS-2003 wordt zeker niet het slijkste of het duurste, maar wellicht wel het kleurrijkste en gezelligste OLS sinds jaren. Zo zullen duizenden ballonnen voor een bijzondere sfeer zorgen. Alle huizen langs de optochtroute worden immers versierd met rode, gele en groene ballonnen, de drie huisstijlkleuren. Ook het terrein zelf wordt op een stijlvolle manier ingekleed. De ganse dag is er, naast de diverse nevenwedstrijden, animatie voor jong en oud. Als sluitstuk van een ongetwijfeld mooie avond zal om 22.30 uur een prachtig vuurwerk

worden afgestoken. Hiervoor tekenen de wereldberoemde vuurwerkmakers Vangelabbeek. Zij werkten voor het OLS een vuurwerk op muziek uit dat diverse schilderijen van Rembrandt zal uitbeelden.

Gemeenschap

De Stuurgroep OLS-Kessenich wil ook de winst van het OLS laten terugvloeien naar de eigen gemeenschap. De winst wordt in drie delen verdeeld. Het is vanzelfsprekend dat het grootste gedeelte naar schutterij St.-Martinus gaat. Deze vereniging heeft er immers voor gezorgd dat wij dit jaar dit feest mogen organiseren. Daarnaast zullen de meewerkende verenigingen een gedeelte van de koek krijgen en tenslotte wordt een bepaald gedeelte gereserveerd voor één of meer projecten van gemeenschappelijk nut. Op die manier willen we onderstrepen dat de opbrengst ten goede zal komen aan de hele gemeenschap. Het OLS maken we immers allemaal samen, met gans onze gemeenschap, over de grenzen heen.

Welkom

Wij zijn er van overtuigd dat we met een sterke ploeg klaar staan om van het OLS-2003 een bijzonder feest te maken. Gedragen door en met medewerking van de hele gemeenschap maken wij van het Oud-Limburgs Schuttersfeest op 6 juli een hoogdag voor de schutters, een hoogdag voor de bezoekers, een hoogdag voor Kessenich en omgeving, een hoogdag voor de beide Limburgen. Aan ieder die het wil horen zeggen we dan ook: "Kômij UM rake in Kësing!"

KONINKLIJKE SCHUTTERIJ ST.-MARTINUS KESSENICH

In het gedenkboek dat ter gelegenheid van het vier eeuwenfeest verscheen in 1984, schreef erevoorzitter Albert Rutten (sinds 1947) in zijn voorwoord: "Wij inwoners van Kessenich hebben allemaal nog schuttersbloed in de aderen, want wij zijn met hart en ziel verknocht en verkleefd aan onze schutterijen. Wordt er niet gezegd:

"een ouder schuur die brandt ...

een oude kwezel die vrijt ...

en een schutter met een vlag ..."

dat zijn drie dingen die niemand kan tegenhouden!

Oprichting

In het cijnsboek van Walraeve van Waes, uit de 16^e eeuw, staat vermeld dat de schutterij van Kessenich jaarlijks een pacht ontvangt. Dit voor hun aandeel in de uitbating van de "Hof van Brunshooren" (domeinhoeve van Kessenich). De oude schutterij bestond dus al in de 16e eeuw. De juiste datum van oprichting is onbekend. Wel worden de jaartallen 1546 (Jules Frère), 1612 en 1617 soms vermeld. Op de "vogel" staat het jaartal 1619 en deze datum geeft met zekerheid aan dat de schutterij toen bestond. In het "oude schutteboek" vinden we de "schutteneed" opgesteld in 1627 door de landsheer van Kessenich Ferdinand van Kniphuysen tot Vogelsanck. Hierin is evenwel sprake van een "oude schutterij"! Op de oude vlag staat 1609 als jaartal vermeld.

Vogelschieten

Het vogelschieten of koningschieten, is een zeer oud gebruik dat al eeuwenlang plaatsvindt bij alle soorten schutterijen. Wie de vogel afschiet is "koning" en hij mag de "breuk" dragen. Wie drie opeenvolgende jaren de vogel afschiet is "keizer". In Kessenich vindt het koningschieten plaats op Pinkstermaandag.

Men gebruikte vroeger ouderwetse geweren, tot deze tijdens de oorlog 1914-1918 werden ingeleverd. In 1934 vroeg men de Minister van Landsverdediging om deze geweren terug in bezit te krijgen. De schriftelijke aanvraag werd echter geweigerd omdat hij aan burgerlijke maatschappijen geen wapens wou toekennen.

In 1934 schoot men voor het eerst met de zware buks op de vogel.

Deze werd toen afgeschoten door Jan Brouns, welke in 1932 en 1933 reeds koning was en aldus keizer werd.

In 1947 verliep het vogelschieten als volgt: Erevoorzitter Albert Rutten werd aan huis afgehaald door de schutterij, die dan verder optrok naar de schietboom (huidige Schoorstraat). Na het ereschot van de erevoorzitter, loste de voorzitter het eerste schot. Hij deed dit telkens als er een nieuwe reeks schoten begon. De schutters schoten om de beurt (volgens loting vooraf). Wanneer de vogel werd afgeschoten, kreeg de gelukkige schutter het zilverwerk overhandigd. De oud-koningin vergezelde de nieuwe koning in de optocht naar het schutterslokaal waar de voorzitter een toespraak hield, welke gevolgd werd door vlaggezwaai. Ook de koning zegde zijn woordje en daarna traketeerde hij. De koning ontving wel een kleine vergoeding van de schutterij. De koning koos zich later een koningin, waarmee hij in de optochten opstapte en aan de breuk bevestigde men de nieuwe koningsplaat.

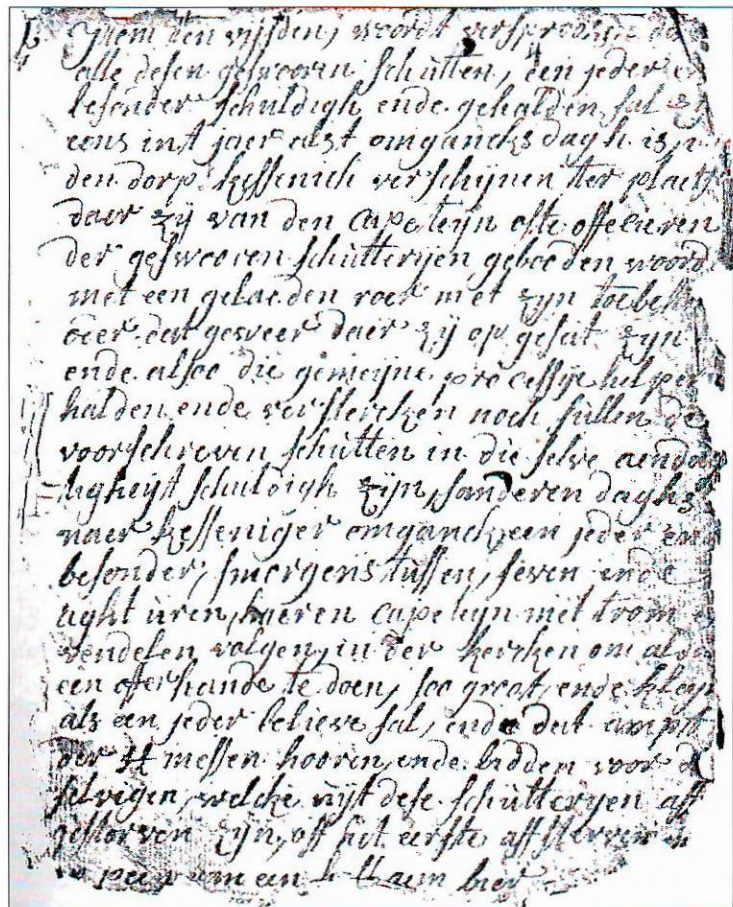
Oude schutteboek

Wijlen Donaat Sniijders, kruisheer en voorzitter van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi, schreef in 1975 een brochure over het gouden schutteboek, getiteld "Uit het verleden van Kessenich – De schuttersgilden".

Het oude schutteboek is een soort register dat 100 bladen bevat in een lederen band. De vermeldingen zijn met inkt of potlood geschreven. Voorin staat het jaartal 1621 vermeld onder het "prottekol". Dan volgt de schutteneed ("Eydt der schutten"), waarin men zijn trouw beloofde aan de landsheer en aan de patroon Sint-Martinus. Verder staat het "reglement" dat 17 artikelen bevat en ondertekend werd door secretaris R. Sniijckers.

Uit een ander document blijkt dat Ferdinand van Kniphuysen und Vogelsanck of zijn nakomelingen jaarlijks twee aemen bier schenkt aan de schutten van Kessenich.

In dit oude boek zijn veel data en namen vermeld; teveel om ze hier op te sommen. Zo bijvoorbeeld de schuttemeesters, kapiteins, keizers, luitenants, vaandrighs, sergeanten,

Bladzijde uit het oude Schutteboek.

tamboer (in 1726 Dorus Deben), schutteknachten en de leden. De oudste ledenlijst is ouder dan 1663 en is ook terug te vinden in het boek van Piet Henkens; "De geschiedenis van Kessenich" (1979). Ook heel wat inkomsten en uitgaven staan in het boek opgetekend. Zo bleken ze inkomsten te hebben van de verpachting van hun gronden en renten op door hun uitgeleend kapitaal.

In 1824 noteerde men een schuld van 50 stuivers. Na de Franse Revolutie verminderden immers de inkomsten bij gebrek aan eigendommen. De meeste uitgaven gingen naar "teerfeesten" en naar het verteer tijdens de kermisdagen. Een andere vermelding is de aanvraag tot het oprichten van een "schans" in het Vijverbroek in 1642. Ook de moord op Joannes Philips van Waes in 1759 aan de Oeterse brug werd opgetekend.

Wij vonden ook een inventaris van de kledingstukken en oude voorwerpen rond 1900. Uit dezelfde periode is er nog een reglement dat 20 artikelen bevat.

Afschaffing en heropricting

De Franse wet van 7 mei 1795 schafte de schutterijen af en hun inkomsten en goederen werden ontgenomen. Toen Willem I koning was van de Nederlanden, vroegen R. Jacobs en anderen in 1824 om de schutterij te mogen heropricten, wat hij weigerde. Toch richtte Willem I in de steden "dienstdoende schutterijen" en de kleinere gemeenten "rustende schutterijen" op.

In 1864 nam men deel aan de viering van Jan en Hubert Van Eyck te Maaseik, waarbij Koning Leopold I aanwezig was. In 1878 werd er in Kessenich een groots schuttersfeest georganiseerd (voorloper van het huidige OLS-feest).

In 1907 kreeg de vereniging het predikaat "koninklijk".

De Breidelzonen

In 1880 was er een betwisting over de generaalskeuze en waren er financiële problemen. Het gevolg was een splitsing van de schutterij in 1881. Zo ontstonden "De breidelzonen", die niet voor een patroonheilige kozen maar voor de held uit de Gulden Sporenslag in 1302; Jan Breidel.

Bij de Vredesstoet in 1919 waren "De Breidelzonen" gevestigd in de Kerkstraat bij Pierre Leinders.

P. Sniikers, auteur van het loflied.

Al jaren lang is hun huidige verenigingslokaal gelegen op de hoek van de Venlose- en Breeërsteenweg, bij de "Knip". In 1981 vierde de schutterij met veel luister het eeuwfeest.

De gildebreuk (koningsbraak)

Dit is het belangrijkste bezit van de schutterij. Aan een snoer hangen de oude zilveren platen met in het midden de zilveren koningsvogel. De oudste platen van de breuk en de koningsvogel werden vervaardigd door de bekende goud- en zilversmid Frederik Van Malsen te Maaseik. De vogel draagt in zijn bek een ringetje waaraan een klein geweer met als vermelding "schutter" en de naam "Kessenich". Het jaartal 1619 is er op vermeld. De zilveren koningsvogel kostte destijds 6 gulden en 12½ stuiver. Andere oude zilveren platen, waarvan de eerste vijf ook door Van Malsen werden vervaardigd, zijn: Velis Dus Mr Arnoldus Janssen, pastoor in Kessenich, 1662, met als zinnebeeld een "klaverblad"; RduS Dus Johannes Vanderborch Altaris B. Magdalaene rector in Kessenich D.D. 1662, met een "toren" als zinnebeeld; Martinus Rutten Koninck tot Kessenich 1663, met als zinnebeeld een "ploeg"; Reynder Smelten custer tot Kessenich ende geswooren secretaris van St. Martens schutten gaeff diese plaat anno 1664; RduS Arnoldus Graus, rector altaris B.M. Magdalenae in Kessenich 1668, met een kruis bestaande

uit vijf kleinere kruisjes als symbool; Joannes Willem Baron de Waes, coninck van St. Martens compagnie tot Kessenich anno 1716, met een wapen met heronskroon (Militair gouverneur te Stevensweert en eigenaar van het kasteel van Kessenich); Matheus Berben Keyser tot Kessenich anno 1687, met een "ploeg" als zinnebeeld.

Veel zilveren platen zijn in de loop der jaren verloren gegaan en later werden er eenvoudigere en goedkopere koningsplaten gebruikt.

Loflied

P. Sniikers maakte op 4 juli 1909 een loflied, nadien vernieuwd door P. Poulissen. Het lied bevat 14 strofen en een refrain.

Uit het dagboek

Van de periode tussen het oud schutteboek en het dagboek, begonnen in 1933, zijn er nagenoeg geen archieven meer te vinden. In het dagboek werden het wel en wee der schutterij alsook de voornaamste activiteiten genoteerd. We vermelden er een aantal van.

* Bestuur 1933: voorzitter Jan Coolen, generaal Mathieu Goyens. Kolonel Renier Vandevenne, majoor August Claes, vaandrig Hendrik Deben, commandant Andreas Henckens, luitenant Cornelius Hamers, kapitein Renier Michiels, schatbewaarder Willem Deben, schrijver Jaak Lamberigts. Proost was pastoor Alfons Tijskens. Er waren toen 53 werkende leden.

* In 1935 bleek de vogel tijdens het koningschieten te sterk te zijn, zodat er voor dat jaar geen koning was. Keizer Jan Brouns vervulde dan maar de taken van de koning.

* De schutterij organiseerde ook toneelavonden in zaal Brouns in 1937 en 1938, maar ook later, na de oorlog, waren er dergelijke voorstellingen.

* Tijdens de oorlogsjaren 1940-1945 werden de activiteiten van de schutterij onderbroken.

* In 1950 behaalde men eerste prijzen op de bondsschuttersfeesten te Neeroeteren en Molenbeersel en in 1951 deed men het nog beter met winst in Rotem, Molenbeersel, Elen en Voorshoven.

* Op 4 september 1960 vierde men het 350-jarig bestaan met huldiging van vijf oude leden: Christiaan Coolen, Mathieu Goyens, Henri Deben, Frans Snijkers en Harie Ponzen.

* Nieuw lokaal bij Eugène Klinkhammer in 1963.

* Nieuwe kostuums en een nieuw vaandel in 1964.

* Nieuwe bestuursleden in 1965: Jan Lamberigts voorzitter, Mathieu Craeghs ondervoorzitter en Jozef Snijkers secretaris.

* In 1969 is het lokaal gevestigd bij Pierre Joosten.

* In 1971 komen er weer nieuwe uniformen.

* Nieuw lokaal "Onder den toren" bij Marcel Wampers en Jeanne Lamberigts. De schietbomen werden geplaatst in De Gaard.

* In 1983 komen er nieuwe militaire uniformen en in 1996 kreeg men prachtige historische Zouavenuniformen (de vroegere beschermers van de paus).

Het fluit- en trommelkorps

Dit werd in 1947 opgericht op voorstel van Lambert Ponsen die zelf voor alles zou instaan. Men begon met een 30-tal jongens tussen de 7 en 15 jaar. Zo ontstond het eerste fluit- en trommelkorps, maar enkele andere schutterijen zouden volgen. Vanaf 1948 vergezelde dit korps de schutterij op al haar uitstappen. Op diverse wedstrijden werden eerste prijzen behaald. Het korps werd omgevormd tot trommelkorps in 1968, waarin sedert 1970 ook meisjes werden toegelaten.

Putvegen, een uniek gebruik

Eén der historische plaatsen in Kessenich, naast de hof der pastorie, is de oude doopput, een eeuwenoude bron.

De eerste geloofsverkondigers doopten er en verchristelijkten zo de heidense cultusplaats. Vanaf de 13e eeuw doopte men in de kerk. De put lag later op het eigendom van de schutterij en de vijver werd jaarlijks door hen gereinigd. Zo ontstond het putvegen. Later werd een klein cementen putje aangelegd, zodat daar het symbolische putvegen nu plaatsvindt.

In 1983 beschreef Jozef Snijkers het putvegen als volgt: "Om 5 uur in de namiddag stonden we weer allen paraat om traditioneel de put te gaan vegen. Met de fanfare voorop trokken we al spelend en roffelend door de dorpskom. Naar de put stapten enkele schutters met schop en bezem om het putje te vegen. Op de terugweg marcheerden we de koer der pastorie op. Daar werd door Jan Goyens de vlag gedraaid. De voorzitter hield een lezing waarop de pastoor antwoordde en trakteerde. Met een deuntje van het trommelkorps verlieten we de pastorie en trokken naar ons lokaal terug, waar een lekker pintje de dorstige kelen zou laven ..."

Malbroek begraven

John Churchill (1650-1722), hertog van Malborough, liep over naar Willem II. Een Britse expeditie tegen de Fransen werd in de Nederlanden uitgevochten. Zijn troepen maakten het nogal bont en "Malbroek", zoals hij werd genoemd, kreeg een slechte faam. Hij werd gehaat door de bevolking. In meerdere plaatsen wordt Malbroek verbrand, maar in Kessenich spreekt men van "begraven". Dat gebeurt op kermisdonderdag. Vanaf het schutterslokaal trekt de fanfare Vriendenkring voorop, gevolgd door Malbroek en de schutterij. Via de Meierstraat gaat het naar de Witbeek. Daar wordt Malbroek in brand gestoken en de fanfare speelt het Limburgs volkslied. Vervolgens wordt hij in de beek gegooid, tot tevredenheid van het publiek.

Nadat de schutterij een eigen lokaal had verworven, werkte Jozef Snijkers aan de regie van een toneelstukje, opgevoerd door de leden van de schutterij. Dit werd fel gesmaakt door de toeschouwers.

Bond Maas en Kempen

Toen de Bond van Schutterijen Maas en Kempen werd gesticht op 7 maart 1948, sloten beide schutterijen van Kessenich aan. Pol Vandebroek werd de eerste bondsvoor-

zitter, maar Meester Pierre Creemers, die als leider werd aangesteld, zou al vlug voorzitter worden (1950-1987). Frans Snijkers, secretaris van schutterij St.-Martinus Kessenich werd bondssecretaris en Jozef Snijkers was ondervoorzitter van 1989 tot 1999.

4-eeuwenfeest 1984

Tijdens de Pinksterdagen vierde men dit grootse feest. Op het programma: vrijdag 8 juni gezellig samenzijn met de Veronica Top-40 drive-in-show. Zaterdag 9 juni was er een mooi dorpsfeest en een eucharistieviering in de tent, opgeluisterd door zangkoor Cassalum en met een homilie door pater Willem Sangers in het dialect. Een optocht startte om 14 uur en om 15 uur begon de receptie met uitreiking van eretekens en de voorstelling van het gedenboek door Meester Pierre Creemers. Tijdens het dorpschieten speelden twee plaatselijke muziekkapellen. 's Avonds speelden de Black Pearls ten dans. Op zondag had dan het bondsschuttersfeest plaats, terwijl men ook 's avonds kon dansen op de tonen van De Derby Brothers. Op maandag had dan het koningschieten plaats.

Het vrouwelijke element

De laatste jaren spreken de dames van de schutterij hun woordje mee. Ze verschijnen ook onder de schietboom en ze meten zich op het LDS met hun seksegenoten. Ook op de bondsschuttersfeesten schieten de dames mee, behalve in het A-zes-tal, maar op het OLS mogen ze nu wel meedoen.

Schutterij St.-Martinus Kessenich heeft ook marketentsters die kleur geven aan het geheel en die uittreden tijdens bondsschuttersfeesten om de genodigden een borreltje en een hapje te bezorgen. In 2001 organiseerde de schutterij het Marketentstertreffen.

Eigen "sjöttekamer"

In 1990 werd, door de grote inzet van vele vrijwilligers, in vier maanden tijd een eigen lokaal gebouwd en ingericht. Het lokaal is gelegen op de Bergplaats in de schaduw van de Sint-Martinuskerk. Kortbij staan de schietbomen en aanlegpalen opgesteld. Pastoor Delvaux zorgde voor de inzegening en wees op de verbondenheid met de parochie. Voorzitter Mathieu Craeghs sprak over de realisatie van het project.

Cultuurschepen Jos Poukens zei dat er een juiste keuze werd gemaakt en dat het lokaal voor meerdere doeleinden gebruikt kon worden.

Bondsvoorzitter Jan Grondelaers loofde de schutterij en hoopte dat ze zou uitgroeien tot één der mooiste schutterijen van de bond. SAS-voorzitter Bob Degol pleitte voor de volksculturele tradities en deed een aanbeveling voor de aanschaf van historische uniformen.

Op 8 september had er een schietwedstrijd voor verenigingen plaats en op 9 september, tijdens de Open Monumentendag, kon men er een expo over St.-Martinus, de kerk en de schutterij, alsook dia's bekijken.

En nu op naar het volgende hoogtepunt uit het bestaan van schutterij St.-Martinus Kessenich: het OLS-2003.

Werner Smet.

Het zestal dat in 2002 het OLS naar Kessenich haalde.

Bronnen:

Documentatiecentrum van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi.

Piet Henkens, De geschiedenis van Kessenich, 1979.

Werner Smet, Vier eeuwen schutterij te Kessenich, Nieuwkerken-Waas, 1984.

Werner Smet, Gouden Schuttersbond Maas en Kempen, 1948-1998.

Limburgs Schutterijdschrift, 1988-heden.

KRANTENKOPPEN • KRANTENKOPPEN • KRANTENKOPPEN • KRANTENKOPPEN

19 feb "Uniek" pak voor Weerter schutters (DL) • 20 Feb Schutterij Hingen mag lokaal bouwen (LD) • 14 mrt Recordaantal deelnemers aan OLS 2003 (DL) • 15 mrt Leger legt pontonbrug voor OLS (LD) • 25 mrt Schutterij St. Mathias & Cornelius opent seizoen (Trompetter) • 26 mrt Seizoen schutters opent in Helden (LD) • 29 mrt Maasbree wint schietwedstrijd • Eén plek voor drie schutterijen (DL) • 3 apr Eén terrein voor schutterijen Maasbree (DL) • 7 apr Schutterij (St.-Joseph Koningsbosch) wil naar Blauwe Steenweg (LD) • 8 apr Schutterij Koningsbosch raakt vergunning

kwijt (DL) • Teloorgegane Sint-Anagilde schiet weer met de buks (HBvL) • 9 apr Schutterij St. Jan (Nieuwstadt) winterkampioen (Maas en Mijn) • 10 apr OLS-Schutterij St. Martinus Kessenich in het Limburgs Schuttersmuseum (De Grenskrant) • Schuttersfeest Nederweert wordt afgelast (DL) • 17 apr Beeselse schutterij heeft nu eigen schutterslokaal (DL) • Promotiemiddag schutterij St. Martinus Holtum ('t Waekblaad) • 22 apr Hamont-Achel krijgt na eeuw weer schutterij (DL) • 24 apr Feestweekend op het Hingen • Drie maal feest voor schutterij St. Martinus Born ('t Waekblaad) •

25 apr 1 juni beslissing over doorgaan van OLS (DL) • Wie wordt koning van St. Catharina Stank Stief (Trompetter) • 29 apr Wil Swinkels eerste keizer van St.-Rosa (LD) • 30 apr Wil Swinkels keizer van St. Rosa Sittard (Maas en Mijn) • 14 mei Noorbeek trots op complete schutterij (LD) • 20 mei Met strijden slagvaardigheid hoog in het vaandel, zoals het een rechtgeaard schutterkeizer betaamt (Trompetter) • St. Urbanus winnaar schuttersfeest in Ool (DL) • 21 mei St. Cornelius wint in Hunsel • Bondsfeest Montfort onbeslist geëindigd (DL) •

EUVER DE PÄÖL

In het vorige nummer waren we te gast bij een schutterij in het Gelderse Groesbeek. Dit keer gaan we naar de Belgische provincie Antwerpen, meer in het bijzonder naar André en Angèle Verbisen.

Het echtpaar André Verbisen en Angèle Calluy; twee namen die in de wereld van de kruisboogschutters in de Belgische provincie Antwerpen een begrip zijn. Beiden vierden op 8 maart j.l. hun 50-jarig jubileum als schutter. Ook herdenken ze dit jaar het feit dat ze 50 jaar geleden elkaar het "ja-woord" gaven.

In 1953 begonnen als sportschutters, eerst bij "De Kruisvinken", een vereniging opgericht in 1888 en later, nadat enkele verenigingen besloten om de krachten te bundelen in de "Graaf van Vlaanderen", welke reeds in 1863 was opgericht.

In de loop der jaren ontwikkelden André en Angèle zich tot topschutters en bouwden ze in de disciplines 20 meter, 10 meter en 6 meter een stevige reputatie op. Het is een onbegonnen zaak om hier een opsomming te geven van de vele prijzen en overwinningen die beiden in de loop der jaren bij elkaar schoten. André en Angèle werden in alle drie genoemde disciplines meermalen bondskoning(-in).

Door André's passie en kennis voor deze typische Vlaamse volkssport kon zijn stap naar bestuursfuncties niet uitblijven. André werd medeoprichter van het AKV (Antwerps kruisboogschutters Verbond) dat rond 1970 de activiteiten van –nu– zes verenigingen in een gezamenlijke competitie liet verlopen.

André geniet echter vooral bekendheid als kruisboogbouwer. De technische vaardigheden die hij in zijn lange loopbaan als scheepshersteller in de Antwerpse haven opdeed, kwamen hem goed van pas in zijn atelier. Als je André vraagt hoeveel kruisbogen hij vervaardigde, dan moet hij het antwoord schuldig blijven.

André: "Ik ben de tel kwijtgeraakt, maar het zijn er in elk geval meer dan 500". André bouwde niet alleen kruisbogen voor de 6, 10, en 20 meter disciplines, maar ook voor het schieten op 60 meter afstand.

Zo mag de gilde van Visé, vlakbij Maastricht, zich de trotse bezitter noemen van niet minder dan 35 bogen met de signatuur "AV"; hetgeen staat voor André Verbisen.

De sportwapens uit zijn atelier zijn van zo'n goede kwaliteit dat de oudste kruisbogen nog allemaal in gebruik zijn. In enkele gevallen hebben deze kruisbogen hun eigenaar overleefd.

De familie Verbisen is hecht verbonden met het verenigingsleven. Grootvader André was ook al een gerenommeerd kruisbogenbouwer. Met zijn bogen wordt zelfs nu nog geschoten. Het was deze grootvader die kleinzoon André de kneepjes van het vak leerde.

"Een Verbisen" valt op door een hoge graad van perfectie. Alleen de beste houtsoorten (o.a. inlands esenhout en Afrikaans Wengé) komen in aanmerking. Ook de booglatten en de slotmechanismen zijn van de hoogste kwaliteit. Het mag dan ook niet verbazen dat voor een dergelijke kwaliteit kruisboog een overeenkomstige prijs dient te worden betaald.

De hoge kwaliteit van de "Verbisen-kruisboog" heeft er ook toe geleid dat kopers een wachttijd van minimaal zes maanden tot zelfs 12 maanden op de koop toe moeten nemen. Maar dat hebben ze er maar al te graag voor over, immers een Verbisen-kruisboog staat garant voor succes.

Echtgenote Angèle is steeds de sterke vrouw achter André. Angèle heeft "heuren Dré" altijd door dik en dun gesteund. Dochter Brigitte, geboren in 1965, kreeg van beide ouders de liefde voor het kruisboogschieten, bij wijze van spreken, al met de paplepel ingegeven. Brigitte geldt, evenals haar echtgenoot Luc Palinckx, als een zeer goede schutter.

André en Angèle Verbisen hebben de bogenmakerij ietwat afgebouwd. Met een zeer toepasselijk spreekwoord zegt André: "De boog kan niet altijd gespannen staan, we zijn beiden de 70 jaar gepasseerd en willen het wat kalmer aan gaan doen".

André blijft wel nog actief in het bestuur van het AKV en samen met goedlachse Angèle zorgen ze samen nog steeds voor de juiste stemming in het zeer gezellige clublokaal van "De Graaf van Vlaanderen".

V.l.n.r. André Verbisen, Angèle Verbisen, Luc Palinckx en Brigitte Verbisen.

EEN SCHUTTERIJ/SCHUTTERS GilDE MET VENDELIERS? NATUURLIJK!

Elke schutterij/schuttersgilde zal altijd trachten haar vendeliers te blijven behouden. Elke gelegenheid zullen ze te baat nemen om hen hun vaardigheden te laten tonen en ze zullen er altijd fier op zijn.

Hoe komt dat? Eenvoudig omdat die schutterij/gilde een meerwaarde heeft die van oudsher "echt" is. Het is een waardevolle traditie om het vendel te zwaaien en deze traditie is van het schutterswezen zelf.

Hoe lang wordt er bij ons en in Europa reeds gevendeld? In onze gewesten mogen wij aannemen dat er in de 10^e eeuw reeds vaandels waren en dat men er ook mee zwaaide. Het zou te ver voeren om de historie van tien eeuwen vendelzwaaien in dit artikel perfect uit de doeken doen. Dat het vendelen altijd een betekenis heeft gehad, kunnen wij ons wel voorstellen. Gedurende de Kruistochten (11^e tot 13^e eeuw) werd zeker het vaandel gezwaaid. Later werd het ook begeleid door een tamboer en/of een pijper. Van in de 16^e eeuw zijn er gegevens dat de vendeliers dikwijls de troep vooraf gingen en dat zij regelmatig ook te paard vendelden.

Waar er gevendeld werd? Wij lezen zojuist dat het bij de veldtochten gebeurde, maar het was niet enkele in de legers dat men de vendeliers aantrof. Ook in boerengilden, burgergilden, schuttersgilden, redrijkerskamers en op landjuwelen was het een erg opvallende en bewonderde kunde en vaardigheid.

Of er vroeger in Europa reeds gevendeld werd? En nu? Zeker in Vlaanderen. In Wallonië weten we weinig over vroeger, tegenwoordig wordt er wel gevendeld tijdens de Marches militaires bij de schutterijen en schuttersgilden uit het gebied tussen de Sambre en de Maas.

In Nederland is het vendelzwaaien ook reeds eeuwen bekend. Er zijn ons ook gegevens bekend uit Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Italië, Frankrijk en Spanje en wij mogen dus aannemen dat dit vendelen reeds 500 jaar of meer wordt beoefend.

Dat er verschillen zijn in het vlaggenspel van de onderscheiden landen, volkeren en groepen is evident. Wie zich verdiept, kan alleen al in Vlaanderen, een grote evolutie waarnemen van het vendelen. Van het klassieke vendelen naar het acrobatisch vendelen, van vendelen op muziek naar kunstvendelen, vlaggenballet, op liederen, enz. De ene keer geschiedde het vendelen met een grote, de andere keer met een kleinere groep.

In Nederland hebben de vendelstokken onderaan een grote bol. Zij hebben in de loop der geschiedenis een vroegere periode geprikt dan wij. In Vlaanderen ziet men een peervormig tegengewicht onderaan de vlaggenstokken. Zowel in Nederland als in Vlaanderen zijn er veel vendeliers, er wordt zelfs in competitie gevendeld.

In Nederland wordt het vaandel gezwaaid naar de vier windstreken en begeleid door koperen dieptrommen. Het ritme waarop men in Nederland vendelt, is iets trager dan in Vlaanderen.

Duitsland volgt ons vandaag met het klassiek vendelen, maar heeft heel veel jongerengroepen met kleinere vlaggen en aangepaste stokken. De vendeliers vinden we meestal terug bij de Schützenbruderschaften.

In de periode 1950-1960 verzorgden veel Vlaamse lesgevers vendelopleidingen in Duitsland. Naast de vendelzwaaiers bij de schutterijen en schuttersgilden, zien we hier ook vendeliers bij de volksdans- en volkskunstgroepen.

In Oostenrijk kon men in de bergen met vaandels signalen geven, iets meedelen, vertellen of iets vragen. De vlaggen waren daar de verre voorlopers van onze hedendaagse GSM.

In Zuid-Tirol zwaait men reeds lang, ook buiten de bergen, maar dat heeft dan een meer feestelijke functie, zoals bijvoorbeeld bij bruiloftsfeesten waar gedanst wordt. De vendeliers en de dansers zijn dan steeds in klederdracht. In 1953 hielden zij voor het eerst samen een cursus voor vendelzwaaiers en alpenhoornblazers. Sindsdien doen ze dit nog regelmatig. Ook een internationaal vendelzwaaierscongres vond er reeds plaats.

In Spanje heeft het vendelspel na 500 jaar nog steeds plaats in enkele provincies. Hun benaming "Alferéz" duidt op vendelen in legereenheden en compagnies.

Nog steeds wordt het vaandel gezwaaid bij processies ter ere van de Allerhoogste en van O.L.Vrouw. Als wereldmacht, destijds, gingen de Spanjaarden zwaaien waar ze volkeren overwonnen hadden.

Over het vendelzwaaien in Frankrijk hebben wij op dit ogenblik weinig historische informatie. Wij weten wel dat er heden nog gevendeld wordt. Nog niet zo lang geleden hebben de Fransen bij Piet van de Schans uit Kaulille vendelstokken besteld en geleverd gekregen. Hoed en sjaal worden er ginds eerst afgenomen door de marktentsters door wie zij achteraf terug getooid worden en beloond worden met een slokje.

Vendeliers van de Breidelzonen Kessenich.

Vendeliers van Alferi Kaulille.

In het Broodhuis in Brussel op de Grote Markt hangt, uit diezelfde periode, een langwerpige stuk met een serpentijn van vaandels en trommels.

Waarom proberen we niet om meer vendeliers te hebben in onze schuttersbonden? Wij zouden overal grote verwondering en bewondering kunnen wekken en veel waardering mogen ervaren. Jongeren die niet willen/kunnen trommelen, zouden zich kunnen bekwalen in het vendelen en zo hun schutterij/schuttersgilde veel stijl kunnen bijbrengen.

Beste lezer, al of niet uit ons schutterswezen, zoals u ziet en leest trachten wij een traditie van tien eeuwen vendelzwaaien te laten voortbestaan. Wie zich interesseert voor het beoefenen van het vendelzwaaien, schrijft gerust in om een cursus te volgen.

Josee Elst, Borgerhout.

Wie de kans heeft een Italiaanse vendelgroep te aanschouwen, mag die kans nooit voorbij laten gaan. Hun vaandels zijn gemaakt uit zuiver zijde, bedrukt met o.a. delen uit wapenschilden, zeer kleurrijk en steeds heraldisch verantwoord. De vaandels wegen haast niets en men vendelt soms met twee vlaggen tegelijk. De klederdracht is aangepast aan de kleuren van hun vaandels. In Siëna, Florence en Arezzo kun je dat adembenemend fraais ten gepaste tijd aanschouwen.

In Zwitserland, ook in de bergstreken, hebben de vaandels dezelfde functie vervuld als in Oostenrijk. De stokken waren en zijn er korter. Meestal gebruikt men als symbool hun nationaal Schweizerkruis, van kleur sterk genoeg en altijd herkenbaar.

Ik heb een kleine greep gedaan in historisch en hedendaags vendelend Europa. Voor wie zich in het vendelen en de vendelliteratuur interesseert is er voldoende beschikbaar (zie elders in dit nummer). Dat geldt evenzo voor wie zich in banistiek interesseert.

Wie een paar interessante schilderwerken wil aanschouwen over vaandels, kan terecht in het Antwerpse Vleeshuis. Daar hangt een prachtig en gerestaureerd doek voorstellende de Antwerpse Burgerwacht uit 1637.

LIMBURGSE SCHUTTERSAGENDA

28-29 juni	St.-Antonius Nederweert: Grenslandtreffen
28-29 juni	Herne (B): Brabants Gildenfeest met als hoogtepunt de schieting om de titel van "Koning van Brabant".
29 juni	St.-Jozef Lommel: Verbroederingstornooi
5 juli	Die Landouwe Genk: Tien uren van Genk. Doorlopende competitie tussen vendelkorpsen en een vendelestafette (zie ook: Onder de schietboom)
10 augustus	Den Crans Antwerpen: Groot Antwerps Gildenjuweel
10 augustus	St.-Ambrosius Lommel: Verbroederingstornooi
15 augustus	St.-Joris Kaulille: Schietwedstrijd
15 augustus	St.-Sebastiaan Waanrode (B): Driejaarlijkse koningschieting en kasteelfeesten
16 augustus	St.-Urbanus Belfeld: Weidefeest (gewijzigde datum!)
23 augustus	St.-Sebastiaan Lommel: Koningschieten, St.-Hubertus Beringe: Bert Janssen Wisseltrofee.
24 augustus	St.-Catharina Beek: Beker Maasvallei
31 augustus	St.-Catharina Beek: Bondskoningschieten
31 augustus	St.-Joris Kaulille: Vogelschieting
5 september	Leuven: Demonstraties kruisboogschieten (zie ook: patrick.venster@skynet.be)
7 september	St.-Sebastiaan Lommel: Verbroederingstornooi
13 september	St.-Ambrosius Lommel: Koningschieten
28 september	Mechelen (B): 2 ^e Vlaamse Gildendag-2003 (zie ook: Onder de schietboom)
11 oktober	Leuven: Kruisboogschieten om de grote prijs Jacques en Marcel Lafortune, op 6 en 10 meter (zie ook: patrick.venter@skynet.be)
23 november	St.-Jozef Lommel: Indoorschieten
5 oktober 2004	Dilsen: Nationaal Koningschieten. Organisatie: Schuttersbond De Maasvallei. (Let op: Gewijzigde datum!)

VOOR U GELEZEN

Vlaggen- en vendelstudie

Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst bestudeert het oude Vlaamse cultuurgood, zoals klederdrachten, in de vergetelheid geraakte dansen en vendeltradities. Over deze onderwerpen wordt gepubliceerd. Het Instituut heeft inmiddels de veertigste uitgave gerealiseerd en deze handelt over de "banistiek". Dit gaat over de afbeeldingen op vlaggen en vaandels: hoe ze uitzien, wat erop afgebeeld wordt en hoe men tot deze afbeeldingen komt.

Banistiek

De banistiek is wat het onderzoek betreft een ondergeschoven kindje. De heraldiek of wapenkunde heeft namelijk altijd op brede belangstelling kunnen rekenen, terwijl de banistiek of vlaggenkunde nauwelijks tot studie geleid heeft. Het is daarom bijzonder goed dat er nu een publicatie aan gewijd is, omdat deze meer inzicht geeft in datgene waar een vlag of vaandel voor staat en wat erop afgebeeld wordt.

Vaandels en vendels

In het boek over de banistiek wordt de geschiedenis en de ontwikkeling van de vlaggen beschreven. De vlaggentypen worden toegelicht, waarin onder meer vlag, banier, fanion, vaandel, vendel, wimpel en standaard onderscheiden worden. Opvallend genoeg wordt de drapeau helaas niet vermeld, die in veel gevallen vroeger toch het vaandel van veel schutterijen vormde of nog steeds vormt. Na enkele heraldische achtergronden wordt de keuze besproken hoe men tot de afbeelding op een vaandel komt. Het boek kent een algemene opzet, die zowel voor vaandels van kerkelijke genootschappen, broederschappen als sport- en cultuurkringen van toepassing is, maar die met name is toegespitst op vaandels en vendels van schuttersgilden. Met name de volgende elementen spelen hierbij een rol.

Elementen op het vaandel

Herkenbaarheid: het vaandel is het visitekaartje van de vereniging. Het toont in één oogopslag de herkomst van de vereniging en welke activiteiten zij beoefent.

Patroonheilige: al vanaf de Middeleeuwen wordt op de vaandels de beschutspatroon afgebeeld.

De patroonheilige wordt meestal herkenbaarder door een eigen attribuut, zoals St.-Catharina met het rad, St.-Laurentius met het vuurooster en St.-Antonius Abt met het varken.

Lokalisering: op een vaandel wordt de plaats van herkomst van de vereniging aangeduid. Dat spreekt voor zich. Vaak wordt dit ondersteund door de afbeelding van het gemeentelijk wapen of een historisch gebouw uit de gemeente, zoals de kerk.

Schietwapen: behalve de voorgaande elementen wordt ook dikwijls het schietwapen afgebeeld op

het vaandel, zoals de zware buks of een van de vele bogen waarmee geschoten wordt. Voor de schutterijen binnen de OLS-Federatie is dit niet zozeer van toepassing omdat deze allemaal met de buks schieten.

Vaak wordt (in Brabant of in de Belgische Kempen) ook gebruik gemaakt van het Bourgondisch Kruis op een vlag. Een andere optie is het Jerusalemkruis.

In het vaandel kan ook een stuk dorpsgeschiedenis tot uitdrukking worden gebracht, die verband houden met de historie van de kerk, een plaatselijke abdij, lokale adellijke families of andere overheden die bij het schuttersgilde betrokken waren of zijn.

De teksten op een vaandel blijven bij voorkeur zo beperkt mogelijk. Zij geven slechts de naam [schutterij] patroonheilige [St.-Sebastianus] en de plaats aan, waar de vereniging vandaan komt. De teksten moeten op afstand goed leesbaar zijn.

Belang en gebruik van vandenels

Behalve deze elementen die op het vaandel voor kunnen komen, wordt in het boek over de banistiek ook aandacht besteed aan de vlaggen om te vendelen, het vervaardigen van een vlag (vormen, afmetingen, ontwerp, uitvoering en materialen) en het onderhoud, de bewaring en restauratie van vlaggen. Ook vlaggenprotocol en vendelgebruiken komen aan bod. Hiermee biedt de publicatie een brede algemene kijk op het belang van vandenels en hoe ermee moet worden omgegaan. Vanuit diverse disciplines wordt veel wetenswaardigs aangedragen over het maken en gebruiken van vandenels en vendels. Daarom kan het boek goed dienen als naslagwerk.

Informatie

Het boek is geschreven door F.H. Geens van en namens het Instituut voor Vlaamse Volkskunst. De uitgave op A4-formaat telt 84 pagina's met illustraties in zwart/wit en voorzien van enige pagina's in full colour met de afbeeldingen van vele Vlaamse en Brabantse vlaggen van schuttersgilden. De prijs voor het boek bedraagt 12 Euro en het kan besteld worden bij het Instituut voor Vlaamse Volkskunst, p/a Zamenhoflaan 4/8, 2900 Schoten, België, tel. (+32) / (0) 3-6587467. Portokosten bedragen 1,23 Euro voor België en 2,41 Euro voor andere landen. Voor de betaling kan zowel van een Belgisch rekeningnummer gebruik worden gemaakt (kredietbank 416-3079451-83) of van een Nederlands nummer (ING-bank 652.501.370) ten name van F.H. Geens te Schoten. Vermeld bij uw betaling kort uw bestelgegevens. Via het contactadres kunt u ook de catalogus van de door het Instituut uitgegeven publicaties opvragen. Hierin kunt u nog diverse boeken over het vendelen aantreffen.

Luc Wolters

Verder verschenen de volgende publicaties:

Aspesslagh L. 2002, *De postzegel: een klein fragment uit de tijd geknipt*, Mechelen: De Post z.p. (over volkssportpostzegels: handboogschieten op de staande wip, etc).

Dams A., 2002, In het belang van de gemeenschap: Tradities en rituelen bij de Brabantse gilden, *Traditie* 8 (4): 18-23.

Smet A., 2002, Van blazoenschiet spel tot liggende wipgilde. "De Bel-seelse Koninklijke Liggende Wipmaatschappij De Eendracht", *Sportrevue* (5): 197-200.

Tirez L., Oude vlag terug in Stekene. Marc de Schrijver schenkt de vlag "Kruisboogmaatschappij". 'De Vereenigde vrienden' Stekene Heikant 1877-1898" aan de heemkundige kring, d'EUZIE 21: p. 125-126. Van Autenboer E., 2002, De redder van het Kempische gildenleven: Gerard Meeusen († 1965 Essen), *Volkscundige Kroniek* 19: 218. Van Autenbier E., 2002, Twee tentoonstellingen ter gelegenheid van het gouden jubileum van de Hoge Gildenraad der Kempen (1952-2002), *Volkscundige Kroniek* 10: 220.

SCHUTTERIJEN IN TWENTE

Dat er schutterijen zijn in Limburg, Brabant en Gelderland is algemeen bekend. Minder bekend zijn de schuttersgilden van Zeeland, Soest in Utrecht en het schutterswezen in Overijssel. Over deze laatste provincie handelt een nieuw uitgegeven boek.

Het bespreekt het schuttersleven in Twente, een landstreek, die het oostelijk deel van de provincie Overijssel beslaat. Het oorspronkelijke graafschap Twente omvat onder meer de steden Almelo, Enschede, Hengelo en Oldenzaal. Dr. Everhard Jans schreef het boek "Over schutters en schuttersgilden in Twente". We geven een algemeen beeld van het schutterswezen in deze landstreek en van het boek hierover.

Kermis-schutters

Het schutterswezen in Twente wordt met name door het koningsvogelschieten tijdens de kermis beleefd. Dan zijn dikwijls grote massa's mensen op de been om de kermis te vieren en de nieuwe schutterskoning te zien schieten.

De kermis-schutters gaan in uniform gekleed, die variëren van witte broek, zwart jasje met sjerpen, hoedjes en een enkele steek tot jagersoutfit met kniebroek, groene vesten en jagershoedjes. De commandant draagt een sabel.

Schrijver Jans behandelt de schietwapens, de zilveren vogel, het vogelschieten en het vendelzwaaien met voorbeelden uit het schutterswezen elders.

Foto rechts: Voorpagina van boek "Over schutters en schuttersgilden in Twente".

Hij gaat helaas voorbij aan de bielemann, die in de Gelderse Achterhoek en het Overijsselse Twente een rol van betekenis speelt.

Vendelzwaaien en bielemannen

Dat de Twentse schutters niet alleen maar kermis-schutters zijn, wordt onderstreept door hun aanvullende aan het gildewezen verbonden activiteiten. Zo wordt in Twente in diverse plaatsen het vendel gezwaaid. Dit gebeurt nog in de plaatsen Haaksbergen, Delden en Diepenheim. In een paar dorpen maakt de bielemann deel uit van de schutterij, zoals in Haaksbergen en Diepenheim. In Haaksbergen nemen de bielemannen deel aan de reveille, waarbij op kermisdag alle schutters aan huis gewekt worden door tamboer en klaroenblazer. Het zijn jonge kerels in kleurige pakjes, die ook echt in actie kwamen: zij ruimden aangebrachte hindernissen met hun bijlen op.

Oude vermeldingen

De auteur noemt een aantal oude vermeldingen van de schutters in de archieven:

Deventer (Salland)	1366 papegaai schieten
Bocholt (Dld)	1407 papegaai schieten
Almelo (Twente)	1420 papegaai schieten
Oldenzaal (Twente)	1530 papegaaiboom
Enschede (Twente)	1646 reglement
Denekamp (Twente)	1730 schuttersmaal
Ootmarsum (Twente)	1747 schuttersvaandel

Aan de hand van deze vermeldingen moeten we concluderen dat ook het Twentse schutterswezen vrij ver in de historie teruggaat.

Exercitie en d.d. schutterijen

In het boek worden overigens de dienstdoende schutterijen, exercitiegenootschappen in één adem genoemd met de folkloristische schutterijen.

In Twente waren er circa 1785 exercitiegenootschappen van burgers, die zich in de omgang met de wapens oefenden, in Almelo, Haaksbergen, Hengelo en Rijssen. In de steden kwamen in de loop van de 19e eeuw op grond van de wettelijke bepalingen dienstdoende schutterijen.

In Twente waren dit korpsen, die zich meermaals tegen het burgerlijk gezag gekeerd hebben, stakers

steunden, deserteerden tijdens de Belgische Opstand of anderszins matige getrouwheid aan het gezag aan de dag legden.

Recenter schutterswezen

De oude vermeldingen van schuttersactiviteiten in de Twentse steden nemen echter niet het beeld weg dat het schutterswezen op het platteland van Twente lang zo oud niet is. In de loop van de 19^e eeuw wordt een aantal gezelschappen actief, maar de meeste schijnen uit de periode na de Tweede Wereldoorlog te stammen, toen in diverse dorpjes het koningsvogelschieten werd ingevoerd.

Zijn het heroprictingen, waarbij het vogelschieten van vroeger tijden hervat wordt, of zijn het dorpjes die hun kermisvertier met het aloude koningsvogelschieten willen uitbreiden?

Losse vermeldingen

De auteur schetst overigens geen doorlopend gestructureerd geschiedenisverhaal. In hele korte hoofdstukjes geeft hij zelden historische overzichten, maar moet hij zich baseren op incidentele vermeldingen van het koningsvogelschieten. Kennelijk is in de loop der tijden niet veel archiefmateriaal over het schutterswezen in Twente bewaard gebleven, waardoor losse vermeldingen - veelal in de vorm van citaten - een beeld moeten geven van mogelijk meer algemene activiteiten. Hoewel structuur en samenhang van het boek voor verbetering vatbaar zijn, is het natuurlijk een belangrijk en sterk aan te moedigen initiatief geweest om over het Twentse schutterswezen te schrijven. Overzichtswerken ontbraken tot dusver over deze landstreek en hier geeft dit boek een belangrijke aanzet toe.

Bestellen

Het boek "*Over schutters en schuttersgilden in Twente*" is geschreven door dr. Everhard Jans. Hij schreef over vele volkskundige onderwerpen uit het oosten van Nederland en is werkzaam bij het Van Deinse Instituut te Enschede, waar hij veel uit het knipselarchief opdoek over het plaatselijk schutterswezen. Het boek met ISBN-nummer 90-5512-152-5 is verkrijgbaar bij uitgeverij Van de Berg, postbus 1164, 7500 BD Enschede. Tel. 053-4312773. De kosten bedragen Euro 12,50 exclusief porto.

Luc Wolters

ADRESWIJZIGINGEN etc.

33 Opnemen: Stichting Vrienden van het Limburgs Schutterswezen. (Voorlopig reactie-adres): Pontanusstraat 30, 5921 GR Venlo-Blerick.

35 Opnemen: Stichting Limburgs SchutterijMuseum. Secretariaat is gevestigd: p/a Postbus 3213, 5902 RE Venlo. E-mail: p.vercauteren@internationalpackaging.nl. Tel. 077-3230988.

37 Completeren adres: Limburgs Schutterij Museum, Veerweg 24-D, 5935 BK Steyl. Tel 077-3735284.

60 Secretariaat Stichting Marktentsters/zoetelaarsters van de schutterijen wijzigen in: Parallelweg 12, 6074 BV Melick. Tel. 0475-534628 (Anja Erdkamp).

210 Secretariaat St.-Hubertus Natenhoven wijzigen in: Kanaalweg 12, 6129 AZ Urmond. Tel. 046-4334800 (Erik Tolen).

230 Secretariaat St.-Nicolaas Susteren wijzigen in: Schoutlaan 93, 6114 MD Susteren. Tel. 046-4495328. E-mail: kamphuis56@zonnet.nl. (H. Kamphuis).

0314 Secretariaat St.-Catharina Stramproy wijzigen in: St.-Willibrordusstraat 24, 6039 CA Stramproy. Tel. 0495-562601 (Peter Segers).

0342 Adres secretariaat St.-Oda Boshoven wijzigen in: Postbus 10152, 6000 GD Weert. Tel. 06-29512534, E-mail: hompie006@hetnet.nl.

520 Secretariaat St.-Jan Grubben-vorst wijzigen in: De Soom 28, 5971 MA Grubbenvorst. Tel. 077-3663290. E-mail: hansenmonique@home.nl (Hans Relouw).

630 Secretariaat St.-Martinus Kinrooi wijzigen in: Breëersteenweg 496, 3640 Kinrooi. Tel. 089-702950. E-mail: peter.ressen@skynet.be. (Peter Ressen).

822 Secretariaat St.-Mathias & Cornelius Posterholt wijzigen in: Daalakkerweg 53, 6041 BK Roermond. Tel. 06-23302335. (Ruud Janssen). E-mail: info@mathiascornelius.nl. Website: www.mathiascornelius.nl.

902 Secretariaat St.-Barbara Meerssen wijzigen in: Pastoor Breemanslaan 10, 3621 Rekem-Lanaken (B), Tel. 0032-89731437. (Renate Seuren).

922 Secretariaat St.-Paulus Epen wijzigen in: Kregelstraat 8, 6285 AR Epen. Tel. 043-4552862 (Ivo Alleleijn). E-mail: ivo.alleleijn@voetbal.nl.

940 Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen: Aanvullen met e-mailadres jcollaris@home.nl.

NIEUWS VAN HET INTERNET

Als lezer van het Limburgs Schutterstijdschrift heeft U al eerder in deze rubriek kunnen lezen over wat er zoal over het schutterswezen op internet te vinden is. Naast de websites van de Nederlandse en Belgische schutterijen/schuttersgilden, presenteren zich in Duitsland ook veel Schützenvereine" zeer actief op het WorldWideWeb. Er bestaat zelfs een site met ruim 2000 verwijzingen (links) naar schutterijen in heel Europa. U vindt deze site onder: www.personal.uni-jena.de/~p5hevo/links/start.html. Natuurlijk kunt U deze site ook vinden op de verzamelpagina van schutterijlinks in de rubriek "Duitsland" onder <http://schutterij.pagina.nl>

Naast al het nieuws over schutterijen/schuttersgilden in Europa vond ik ook een interessante site uit Zuid-Amerika en wel uit Brazilië. Duitse immigranten houden daar hun folkloristische tradities uit de Heimat in ere en vieren er hun "Schützenfest", compleet met optochten, schietwedstrijden en een "Raina di Schützenfest" (koningin van het schuttersfeest). De activiteiten en verslagen van dit feest, dat een week duurt, wordt op zeer informatieve wijze beschreven op de website. Vele foto's vindt U in de galeria.

Helaas is deze website niet voor iedereen leesbaar, want de gebruikte teksten zijn in de Portugese taal. Niettemin is het de moeite waard om eens een kijkje te nemen bij onze Duits-Braziliaanse schuttersvrienden. Hun website is te vinden onder www.schutzenfest.com.br

De afbeelding toont de mascotte "Wilfried" van het XV Schützenfest 2002 in Jaragua do Sul.

Braziliaans schutterstreffen

Dichterbij vinden we ook enkele homepages die de moeite van het bekijken waard zijn, zoals de website van het OLS-2003 in Kessenich. Veel informatie over het grootste schuttersfeest in de beide Limburgen, wetenswaardigheden over de organiserende schutterij en zelfs een wekelijkse quiz, met iedere week kans op echte OLS-prijzen vindt U onder www.ols2003.be.

Natuurlijk stelt men het in Kessenich op prijs als U een berichtje in het gastenboek achterlaat.

De laatste tijd zijn er ook weer een aantal schutterijen die een nieuwe website gepresenteerd hebben.

Een kleine greep uit het aanbod: St.-Mauritius Strucht: <http://home.planet.nl/~tous044>,

St.-Hubertus Ubachsberg: www.st-hubertus-ubachsberg.nl/

en St.-Martinus Born: www.stmartinusborn.nl.

Met name deze laatste site is een prettig leesbare homepage met leuke onderwerpen en uitgevoerd in een vrolijke, gedurfde kleur.

Het Europees Schutterstreffen 2003 in het Oostenrijkse Vöcklabruck moet nog plaatsvinden, maar de organisatie van het evenement in 2006, het Noord-Brabantse Bernheze, heeft inmiddels hun homepage op het internet geplaatst.

Deze kunt U bezoeken op: www.est2006.nl

Natuurlijk kunt U ook veel informatie over het schutterswezen in de beide Limburgen, Adressenlijsten, de schutterskalender en informatie over het schutterijmuseum in Steyl, vinden op de website van de OLS-federatie op het inmiddels bekende adres: www.olsfederatie.com

Ik wens U veel surfplezier,

Thimo Zegers.

50-JARIG HEROPRICHTINGSJUBILEUM ST.-BRIGIDA NOORBEEK

In het weekend van vrijdag 16 mei tot en met zondag 18 mei 2003 heeft Schutterij St.-Brigida uit Noorbeek haar jubileumfeest, ter gelegenheid van het bereiken haar 50-jarig bestaan sedert de heroprichting in 1953, gevierd.

Receptie

Tijdens de receptie op vrijdagavond werden de volgende jubilarissen gehuldigd:

50 jaar lid zijn Theo de Bie, bestuurslid vanaf 1961, koning in 1956 en 1960, verenigingsafgevaardigde van de Schuttersbond Berg en Dal en bondsvertegenwoordiger in de OLS-Federatie. Officier van de Edele Eed-broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus en lid in de Orde van Oranje Nassau; rang: generaal. Jef Bruel, bestuurslid van 1967 tot 1980, commandant van 1961 tot 1987, thans erelid.

Pierre Loo, bestuurslid van 1975 tot 1996, koning in 1994. Schutbroeder van de Edele Eed-broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus. rang: Kolonel.

Jean Ploumen, bestuurslid van 1979 tot 1994, standaardruiter van 1961 tot 2001. Schutbroeder van de Edele Eed-broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus; rang: Majoor.

25 jaar lid zijn Jack Wyers, bestuurslid sinds 1984 en vice-voorzitter sinds 1986, tevens reservecommandant; rang: Eerste luitenant en Wiel Gubbels, bieleman.

12½ jaar lid zijn de geweerdragers Werner Slenter en Michel Rompelberg.

Theo de Bie, Jef Bruels, Pierre Loo en Jean Ploumen (50 jaar lid), Jack Wyers en Wiel Gubbels (25 jaar lid) en Werner Slenter en Michel Rompelberg (12½ jaar lid).

Op zaterdagavond 17 mei zorgde een orkest voor de stemming en de muziek in de feesttent.

Op zondag 18 mei organiseerde schutterij St.-Brigida het bondschuttersfeest van de Bond Berg en Dal, waaraan - naast de schutterijen van de Schuttersbond Berg en Dal - een groot aantal gastverenigingen deelnamen, in totaal 19 schutterijen en muziekkorpsen.

Het middagprogramma bestond, zoals gebruikelijk, uit: de opening, gevolgd door de optocht met defilé. Na de optocht vonden op het feestterrein o.a. de volgende wedstrijden plaats: beoordeling drumbands en solisten, bielemannen, marketentsters, koningen, keizers, konings- en keizersparen, exercitie en natuurlijk de schietwedstrijd. De prijsuitreiking vond plaats om 19.30 uur.

Historie

Alhoewel de exacte oprichtingsdatum van de schutterij niet bekend is, geven oude documenten wel een goede indicatie omstreeks welke tijd schutterij St.-Brigida al actief was. Zo blijkt uit een betalingsdocument in het Rijksarchief te Maastricht, dat een aantal schutters de toenmalige Gouverneur van Limburg begeleidden naar de begrafenis van Aartshertog Albert in Brussel op 7 maart 1622. Ook het "Reglement van 20 juli 1680", waarin gesproken wordt over "Eene nieuwe schutterij ende broderschap van de heilige Bregida onze patronesse", bewijst het zeer oude bestaan van deze schutterij.

In hetzelfde Rijksarchief bevindt zich bovendien een niet gedateerde laat-17-eeuwse brief gericht "aan de gebiedende Heer" met het verzoek om een afgevaardigde te zenden voor het lossen van het eerste schot tijdens het koningsvogel-schieten.

In dit schrijven wordt tevens gememoreerd dat het Koningsvogel-schieten door conjuncturele invloe-

den gedurende 12 jaren niet werd gehouden. Tevens verhaalt het document dat de oude koning de vogel niet langer wil bewaren. Door combinatie van deze gegevens, kunnen we concluderen dat deze brief is geschreven in 1680. De betreffende koningsvogel, welke dateert uit de eerste helft van de 17^e eeuw, is overigens nog steeds in het bezit van schutterij St.-Brigida. De oudste koningsplaat dateert uit 1771.

Het oudste notulenboek vangt aan in het jaar 1832. Uit het verloop van de aantekeningen tot 1925 blijkt wederom dat het actieve bestaan van de schutterij gekoppeld is aan goede en slechte tijden, waarbij zware economische recessies en oorlogen vaak tot langdurige onderbrekingen hebben geleid.

De heroprichting in 1953 en het 50-jarig heroprichtingsjubileum is een volgende mijlpaal in de zeer oude bestaansgeschiedenis van schutterij St.-Brigida.

Heroprichting

Een nieuwe mijlpaal voor schutterij St.-Brigida werd geplaatst op 10 juni 1953 ten huize van de burgemeester van de toenmalige gemeente Noorbeek. Burgemeester J.L.A. Wolfs en de Noorbekenaars Jef Lardinois, graanhandelaar, en B. Beusmans, gemeenteamtenaar, waren daar in vergadering bijeen en hadden de oude koningsvogel, ornamenten en het schutteboek met de ledenlijst vanaf 1832 bijeengebracht. Men was unaniem van

Op 14 juni 1953 trad de schutterij weer uit tijdens de Sacramentsprocessie.

mening dat de oude schutterstraditie weer tot leven moest worden gebracht en daarom besloten ze tot de heroprichting van schutterij St.-Brigida.

Op zondag 14 juni 1953 trad de schutterij weer uit tijdens de Sacramentsprocessie. In hun midden was de nog in leven zijnde koning uit 1914 G. Hutschemakers die vergezeld werd door twee koningskinderen, een vijftal geweerdragende "knechten" en een vaandeldrager met het oude vaandel.

St.-Brigida anno 2003

Na deze nieuwe acte de présence in 1953 groeide het ledental gestaag.

Tegenwoordig bestaat de schutterij uit een 70-tal geüniformeerde leden. Naast actieve deelname aan het OLS en de bondschuttersfeesten, is schutterij St.-Brigida Noorbeek een graag geziene gastvereniging tijdens andere schutters-evenementen.

In het fraaie kerkdorp Noorbeek vervult de schutterij bovendien een actieve rol tijdens het koningsvogelschieten, processie en overige (kerkelijke) hoogtijdagen.

Het afgelopen jubileumfeest was dan ook, naast het schuttersfeest, een echt dorpsfeest waarbij alle oud-leden eveneens waren uitgenodigd.

In de loop van het jaar zullen nog enkele extra activiteiten plaatsvinden in het kader van dit jubileumjaar.

HET SCHUTTERSWEZEN ZOEKT NIEUWE VRIENDEN!

Het schutterswezen heeft nieuwe vrienden gemaakt en wil er nog vele gaan maken. Deze vrienden geven het schutterswezen een jaarlijkse financiële ondersteuning en krijgen hier ook een hoop voor terug. Hiermee bieden zij een financiële basis, waarmee voor het schutters- en gildewezen belangrijke zaken ondersteund kunnen worden, zoals het Museum en het Tijdschrift, maar ook andere voor de schutters belangrijke projecten, zoals het Scholenproject waar thans aan gewerkt wordt. Een vriend betaalt 30 euro per jaar en krijgt daarvoor gratis toegang tot het Schutterij-Museum, het OLS, de Limburgse Schuttersdag en een abonnement op het Limburgs Schutterstijdschrift.

Het voorlopige reactie-adres voor de Vriendenstichting is:
Stichting Vrienden van het Schutterswezen in de beide Limburgen
Pontanusstraat 30
5921 GR VENLO-BLERICK

Voor het betalingsgemak is er zowel in Nederland als in België een bankrekening voor de Vrienden. Deze bankrekeningnummers zijn:
Voor Nederland via de Rabobank, rekeningnummer 1738.64.228.
Voor België via de KBC in Kessenich, rekeningnr. 745008326511.

De Stichting Vrienden van het Schutterswezen kent overigens een zeer origineel bestuur. Dit is samengesteld uit de voorzitters van de stuurgroepen van het OLS van de afgelopen jaren, aangevuld met de president van de OLS-Federatie.

Het definitieve bestuur bestaat uit:
Jos Michels (OLS Bocholt en OLS Kaulille)
Jac. van de Kerkhof (OLS Reuver)
Jan Berden (OLS Baarlo)
Bèr Moonen (OLS Boshoven)
Mathieu Gijbels (OLS Ellikom)
Hubert Brouns (OLS Kessenich)
Frans Wolters (President OLS-Federatie).

Zoals gezegd kost het "lidmaatschap" de vriendenprijs van 30 Euro. Voor deze 30 Euro ontvangt de schuttersvriend een zogenaamde "Vriendenpas". Vertoon van deze pas geeft recht op:
gratis toegang Limburgs Schutterij Museum in Steijl (voor 2 personen)
gratis toegang tot het Oud-Limburgs Schuttersfeest (2 pers.)
gratis toegang tot de Limburgse Schuttersdag (2 pers.)
gratis abonnement op het Limburgs Schutterstijdschrift.

Het schutterswezen hoopt met deze sympathieke stichting vele nieuwe vrienden te maken. Wilt u zelf vriend worden (ook voor schutters) of kent u mensen die schuttersvriend willen worden, stuur dan een berichtje naar bovenvermeld adres en maak 30 Euro over op een van de vermelde rekeningnummers.

Wij maken graag nieuwe vrienden.

Luc Wolters.

KOMT ER IN HAMONT-ACHEL EEN NIEUWE SCHUTTERIJ?

Een naam heeft men al. Het fundament is ook al gelegd. Nu is het aan de inwoners van Hamont en Achel om tot de daadwerkelijke oprichting over te gaan van een schutterij of een schuttersgilde in de Gemeente Hamont-Achel.

Men koos voor de naam St.-Anna omdat zowel in Hamont als in Achel ooit een schutterij St.-Anna actief is geweest.

Omdat enkel van de Achelse schutterij de koningsvogel en enkele zilveren platen beschikbaar zijn, koos men voor Achel als standplaats

Initiatief I

Enkele jaren geleden heeft men in Hamont-Achel het initiatief genomen om een der oudste, nog slapende verenigingen, opnieuw het levenslicht te laten aanschouwen. Met enkele gelijkgestemden begonnen Bert Jansen, kogelvangemaker en bestuurslid van een schuttersgilde in Borkel, René Winters en Guido Tijskens verdere invulling te geven aan het idee. Buiten de bewaarde reglementen was er weinig bronnenmateriaal voorhanden. Gelukkig kon men teruggrijpen op de kennis binnen de heemkundige kring "De Goede Stede Hamont".

Initiatief II

Inmiddels hebben de initiatiefnemers de inwoners van Hamont en Achel op de hoogte gebracht van de oprichtingsplannen en werden de inwoners uitgenodigd om lid te worden van schutterij St.-Anna Hamont-Achel. Bij de aanmelding zullen de leden worden behandeld overeenkomstig de oude 'caerte' van schutterij St.-Anna Hamont, hetgeen betekent dat ze o.a. van 'onbesproken gedrag' moeten zijn. Het initiatief tot de daadwerkelijke oprichting van de schutterij/schuttersgilde zal door de inwoners van Hamont en Achel zelf genomen dienen te worden.

Het gemeentebestuur van Hamont-Achel heeft zich bereid verklaard om de koningsvogel en enkele zilveren platen van schutterij St.-Anna Achel af te staan aan de nieuwe schutterij. Ook heeft de Gemeente al een terrein beschikbaar gesteld op de "Siggert", waar Bert Janssen de schutterij een kogelvangster in bruikleen zal geven.

Overigens zullen de leden van de nieuwe schutterij zelf moeten bepalen met welk wapen ze zullen gaan schieten. Afhankelijk van de wapenkeuze zal men zich bij de Oud-

Limburgse Schuttersfederatie aansluiten of bij een andere overkoepelende organisatie.

Oudste sporen schuttersleven

In de archieven van het oude land van Grevenbroek bleef weinig bewaard over de schutterijen die in Hamont, Achel en St.-Huibrechts-Lille ooit actief waren. Aangenomen wordt dat de schutterijen in Hamont, Achel en St.-Huibrechts-Lille in dezelfde periode werden opgericht. De vraag wanneer die schutterijen daar opgericht werden, blijft echter vooralsnog onbeantwoord. In de schepenboeken van Achel staat wel vermeld dat op 10 juli 1595 de 'schutteboom' stond bij het gehucht "het Ven". Eveneens vermeldenswaardig is dat de koningsvogel van schutterij St.-Anna Achel bijzonder sterke overeenkomsten vertoont met de koningsvogel van schutterij St.-Martinus Kessenich. Indien zal blijken dat ook de koningsvogel van schutterij St.-Anna Achel gemaakt is door Frederik van Malsen, zo kunnen de eerste activiteiten van deze schutterij beter in de tijd geplaatst worden. De koningsvogel en enkele zilveren platen worden al jaren bewaard in het

Gemeenschapshuis van Hamont-Achel.

Op het rijksarchief te Hasselt berust een document uit 1627 waarin sprake is van twee schutterijen in Hamont.

Schutterij St.-Sebastiaan uit St.-Huibrechts-Lille maakt in haar reglementen van 1655 melding dat Godart van Bocholtz, heer van Grevenbroek van 1554 tot 1578, reeds ordonnantiën uitvaardigde en privilegiën verleende aan de schutterij.

Omstreeks 1680 werd door de Hamontse pastoor Huijgens een vernieuwde 'caerte' genoteerd van de oude schutterij St.-Anna Hamont.

De werkgroep die de aanzet gaf tot de oprichting van schutterij St.-Anna Hamont-Achel.

Onder punt twee staat dat men 'met busse offt boghe' naar de vogel schoot en in punt vier lezen we dat de schutterij, gewapend met een geweer, meeliep om de 'Hamonter omganck' (processie) te versterken.

Naast schutterij St.-Anna was in Achel ook schutterij St.-Monulphus en Gondulphus actief aan het einde van de 18^e eeuw. In Hamont waren er aan het einde van de 18^e eeuw maar liefst drie schutterijen actief (St.-Anna, Moeder Maria en St.-Jacob). De komst van de Fransen betekende dat ook in deze streken de schutterijen verboden werden. In 1802, 1810 en 1811 werd er in St.-Huibrechts-Lille weer op de vogel geschoten. In Hamont werden in 1806 de drie schutterijen heropgericht en werd er zelfs een nieuw reglement uitgevaardigd.

St.-Monulphus en Gondulphus

In 1883 was Jan Lauwers keizer van schutterij St.-Monulphus en Gondulphus Achel. Vanaf 1900 zien we dat de activiteiten van de schutterij teruglopen en de schutterij een bijna slapend bestaan ging leiden. Slechts bij bijzondere gelegenheden trad de schutterij nog naar buiten. De laatste keer was dit in 1926 bij gelegenheid van het 25-jarig burgemeesterschap van Graaf Cornet de Peissant.

Om het koningszilver van schutterij St.-Monulphus en Gondulphus Achel veilig te stellen, begroef men het vlak vóór Wereldoorlog I en plantte men er een boom bovenop.

Jaren later, men was het koningszilver al lang vergeten, werd de boom gerooid en stootte men op het koningszilver. Omstreeks 1950 werd het koningszilver van schutterij St.-Monulphus en Gondulphus Achel door een Nederlandse antiquair te koop aangeboden. Omdat de gemeente het koningszilver toen niet wilde kopen, kocht Dr. Louis de Bont het. De gemeente was toen wel bereid om van het koningszilver een replica te laten maken. Deze replica bevindt zich thans in het Gemeenschapshuis van de in 1977 gefuseerde gemeenten Hamont en Achel.

Afsluitend

Omstreeks 1990 waren er al bij ons plannen bekend om enkele slapende schutterijen in het noordelijke deel van de Belgische Kempen nieuw leven in te blazen.

Jaren later heeft de historische werkgroep "De Goede Stede Hamont" opnieuw een basis gelegd voor de oprichting van een schutterij/schuttersgilde. Na de oprichting zal de verdere invulling worden overgedragen aan een schutterijbestuur.

Inmiddels hebben al 27 personen te kennen gegeven lid te willen worden van de nieuwe schutterij. Voor de Oud-Limburgse Schuttersfederatie ligt hier een mooie gelegenheid om weer een nieuwe loot aan de Limburgse federatieboom toe te voegen.

Jammer is wel dat men nu al de naam "St.-Anna" heeft gegeven aan de nieuwe schutterij en daarmee twee schutterijen (met toevallig dezelfde naam uit Hamont en Achel) samen laat komen.

Jammer ook omdat daarmee de historie, gebruiken, etc van twee schutterijen in twee verschillende plaatsen vermengd worden. Van een heroprichting kan daarom geen sprake zijn.

Het feit dat er van de Achelse schutterij St.-Anna toevallig wat meer zilverwerk voorhanden is, mag toch niet de reden zijn om voor deze naam te kiezen.

Niettemin zou de oprichting van een schutterij in dit deel van Belgisch-Limburg wel eens stimulerend kunnen werken voor de realisatie van andere nog steeds bestaande oprichtings- en heroprichtingsplannen in dit gebied.

Wim Pijpers.

LIMBURGS SCHUTTERIJ MUSEUM STEYL

Veerweg 24d
5935 BK Steyl
tel. 077 3735284
bij veer Steyl-Baarlo

Openingstijden:
dinsdag t/m zondag
van 13.00 - 17.00 uur
of op afspraak
op maandag gesloten

Entree:
volwassenen € 2,00
65+ € 1,50
kinderen 4-14 € 1,00

kleermaker sinds 1919

kleermaker sinds 1919

*De speciaalzaak in het maken van uniformen
(gilde, historisch, militair, fantasie) –
uitmonsteringen – petten.*

*Dit alles wordt nog op de ambachtelijke manier
in het eigen atelier vervaardigd.*

Wij garanderen een goede kwaliteit en een correcte pasvorm.
Behalve een vlotte levering van uw nieuwe uniformen staan wij ook garant voor een snelle nalevering.

Vraag vrijblijvend offerte aan,
of maak gewoon een afspraak.

Brusselsestraat 124
6211 PH Maastricht
Tel.: 043-3217712
Fax: 043-3216416
E-mail: janfre@home.nl
Internet: www.janfre.nl

Wij zijn ook specialist in het maken van:

- Gilde hoeden**
- Marketensters hoeden**
- Garde hoeden**
- Hoeden voor dansgroepen**

kleermaker sinds 1919

kleermaker sinds 1919

Uitvaartverzorging Strijbos

Hoogpoort 12
Postbus 524 • 6000 AM Weert
Tel. 0495 - 543521 • Fax 0495 - 546874
E-mail p.strijbos@hetnet.nl

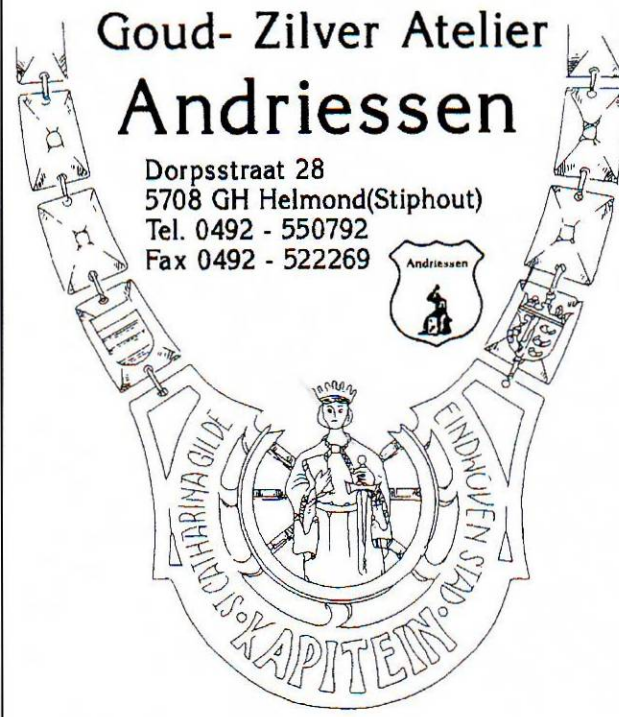
Ook voor op- en
herbegravingen

Goud- Zilver Atelier Andriessen

Dorpsstraat 28
5708 GH Helmond(Stiphout)
Tel. 0492 - 550792
Fax 0492 - 522269

Andriessen

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KO
HOEDEN-SHAKO'S-I
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOE
GILDESCHOENEN GI
OVERSCHOENEN
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SC

VAN BEERS B.V.

S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

TONEELSCHOENEN

50 JAAR ST.-AMBROSIUS KINROOI

In 1953 werd in Kinrooi, na een scheuring binnen de aldaar bestaande schutterij St.-Martinus, een nieuwe schutterij opgericht. Ofschoon schutterij St.-Ambrosius Kinrooi thans tot de Schuttersbond De Maasvallei behoort, ligt zij als een eiland in het werkingsgebied van de Schuttersbond Maas en Kempen. Onlangs vierde de schutterij het halve eeuwfeest, een nog korte periode voor een schutterij, vermits de meeste schutterijen vaak al meerdere eeuwen bestaan.

Historie

De oprichters destijds waren Pieter Kunnen, Cornelius Van Esser, Jules Van Rinxt, Karel Truyen, Jan Brouwers en Henri Stappers. Als patroonheilige kozen ze voor de H. Ambrosius. De H. Ambrosius is ook de beschermheilige van de imkers en de Rijkswacht.

De H. Ambrosius leefde in de vierde eeuw en was een voornaam prediker. Een goede keuze voor een nieuwe schutterij, want zij zouden als bijen een goede werking uitbouwen.

Schutterij St.-Ambrosius wou zich aanvankelijk aansluiten bij de Bond van Schutterijen Maas en Kempen. Bij deze bond waren zij niet welkom omdat bondsvoorzitter meester Pierre Creemers zijn veto uitsprak.

Vandaar dat om aansluiting werd verzocht bij de Schuttersbond De Maasvallei.

Op het eerste bondsschuttersfeest presenteerde de schutterij zich met maar liefst 70 leden.

In 1958 waren er nog 21 leden over en werd er een nieuw bestuur gekozen.

Met nieuw materieel, aangekocht in 1965, haalde men plots ook betere schietresultaten op bondsschuttersfeesten en prijschietingen.

Het hoogtepunt uit het bestaan van schutterij St.-Ambrosius is wel het winnen van het OLS-1970 in Louwel door het zestal Jaak Janssen, Marcel Gorissen, Pierre Houben, Martin Butjens, Henri Bertjens en Antoon Bertjens. Invaller was Jan Swennen.

Bij de voorbereidingen van dit OLS verongelukte Leon Doumen, lid van de werkgroep. De andere leden van de werkgroep waren: Jaak Aegten, Gust Du Bois, Pierre Houben, Mathieu Schoofs (burgemeester), Mathieu Houben (voorzitter),

Beeld van de H. Ambrosius. Houten beeld uit het begin van de 17e eeuw. Het beeld bevindt zich in de kerk van Neeritter.

Lambert Teuwen, Miel Roussard en Thieu Verbeek. In de feestgids van dit OLS schreef Theo Bosmans over de geschiedenis van Kinrooi en René Jorissen over "Onze schutterijen". Winnaar van het OLS-1971 in Kinrooi werd schutterij St.-Hubertus Ubachsberg.

In 1983 telde schutterij St.-Ambrosius Kinrooi 34 leden. Het Dagelijks Bestuur werd toen gevormd door voorzitter Mathieu Houben, ondervoorzitter Cornelius Peeters en secretaris Willy Withofs. Het trommelkorps bestond uit 12 leden o.l.v. tamboer-majoor André Knoops. Het schietterrein was van 1965 tot 1997 gelegen op de hoek van de Basdonk- en Schepersheidestraat. Sedertdien vindt men onderdak in de accommodatie van schutterij St.-Servatius Raam. In deze lokalen worden ook de succesvolle kaartavonden ingericht.

Op dit moment telt schutterij St.-Ambrosius Kinrooi nog een 25-tal geüniformeerde leden. Om verzekerd te zijn van muziek bij de optochten, wordt telkens een trommelkorps ingehuurd.

Viering

Op 19 april 2003 had er een feestelijk diner plaats en werden decoraties uitgereikt door Pierre Mathijssen, voorzitter van de Schuttersbond De Maasvallei.

Decoraties waren er voor: Mathieu Houben (50 jaar lid), Jozef Colson, Pierre Vleeschouwers, Pierre Houben en Jef Vandewal (allen 40 jaar of meer lid). Verder ontvingen Harry Ariens, Eugène Segers, Lisette Meuwissen en Jef Leinders een decoratie vanwege hun 25-jarig lidmaatschap.

's Avonds had er een receptie en feestavond plaats. Herman Janssen was de moderator en hij vertelde ook de historiek en enkele anekdotes. Zo zouden er op het OLS-1971 een groep Nederlanders geweest zijn welke de betaalpost wilden omzeilen. Daartoe moesten ze door een beek, maar toen kwam de Rijkswacht opdagen en stuurde hen terug zodat ze voor de tweede maal natte voeten kregen en toch nog moesten betalen!

Koninklijk

Burgemeester Hubert Brouns kwam ondanks zijn drukke bezigheden, als gevolg van de heersende vogelpest, een geschenk overhandigen namens de Gemeente Kinrooi. De burgemeester loofde daarbij schutterij St.-Ambrosius en de vele vrijwilligers die zich inzetten.

Burgemeester Brouns gaf aan vandaag om drie redenen blij te zijn: Op de eerste plaats natuurlijk vanwege de toekenning van de titel "Koninklijk" aan schutterij St.-Ambrosius Kinrooi, op de tweede plaats vanwege het aanstaande OLS in Kessenich en op de derde plaats vanwege de heropstart van schutterij St.-Lambertus Molenbeersel. De burgemeester wees in zijn toespraak ook nog op het nut van een jongerenwerking.

Nadien was er een fraai optreden van het trommelkorps van schutterij St.-Servatius Raam.

Wij wensen schutterij St.-Ambrosius Kinrooi nog een fijne toekomst.

Werner Smet.

ST.-HIERONYMUS BIEST-WEERT HEROPGERICHT

Onlangs werd schutterij St.-Hieronymus Biest-Weert heropgericht. Met de heroprichting van deze schutterij wordt de naam en de traditie voortgezet van de schutterij die vanaf 1885 enkele jaren heeft bestaan. De voorbereidende werkzaamheden voor de heroprichting laten een enthousiaste groep mensen zien die een stevige basis hebben gelegd voor een nieuwe schutterij. Het vereist veel moed en doorzettingsvermogen, om in een tijd dat het Limburgse, in het bijzonder het Weertse, Schutterswezen alleen maar bedreigingen te duchten heeft, een vereniging opnieuw het levenslicht te laten zien. De Gemeente Weert behoudt de eer het grootste aantal schutterijen in de beide Limburgen binnen haar gemeentegrenzen te hebben.

Voordrachten

Op 30 april vond op de Biest in Weert de presentatie plaats van het eerste uniform van de onlangs heropgerichte schutterij St.-Hieronymus. Na een inleidend woord van schutterijvoorzitter Albert Kirkels, werd de eigenlijke presentatie ingeleid met enkele voordrachten.

Peter Korten hield de toehoorders de historische context van de plaats Weert voor. Daarmee gaf hij ook aan welke bedreigingen Weert en omgeving in de loop der eeuwen te doorstaan had. Zijn voordracht eindigde bij de Franse Revolutie. Niet toevallig, want daarmee kon Peter Korten de militaire eenheden voorstellen waarvan de heropgerichte schutterij St.-Hieronymus thans het uniform gaat dragen.

Wiel Nouwen spitte zijn voordracht toe op uniformen van militaire eenheden en schutterijen en de rangindeling zoals die voornamelijk gebruikt wordt bij militaire eenheden. Ook belichtte hij de uniformering van de schutterijen vanaf de 17^e eeuw. Als jurylid toonde Wiel Nouwen zich verheugd met de heroprichting van schutterij St.-Hieronymus. Wiel Nouwen: "De uniformering van deze nieuwe schutterij betekent dat er meer competitie komt in het onderdeel 'Militair-uniform' binnen de schuttersbond Eendracht Maakt Macht".

De presentatie van het uniform werd met luid applaus begroet. Het Limburgse Schutterswezen heeft er een schutterij bij gekregen die een nieuw tijdperk zal inluiden voor wat betreft uniformering.

Historie

Dankzij o.a. de bloeiende lakenhandel ontwikkelde Weert zich tot een welvarende stad. Door de vele oorlogen in dit gebied liep het inwoneraantal echter terug en verarmde de stad.

In 1709 werd Weert een deel van Oostenrijks Gelder. Dit betekende grote ontevredenheid alom. De Oostenrijkse keizer Jozef II deed er nog een schepje bovenop door nog een aantal extra verzwarende maatregelen af te kondigen die de inwoners direct troffen in hun portemonnee. Zo werden de kermissen en de processies verboden. Een nieuwe strop voor Weert, dat toentertijd bekend was als bedevaartsplaats voor Onze Lieve Vrouwe tot Weert, was dat de bedevaarten verboden werden.

In 1789 leidde dit alles tot de Brabantse Revolutie. De Oostenrijkse keizer werd afgezworen en door de patriotten werd de onafhankelijkheid uitgeroepen. In Weert werden op 20 december 1789 de plakaten afgelezen op de Markt in het bijzijn van de schutterijen. De Oostenrijkse adelaar werd van de gevels getrokken, bespuwd en vernield.

Weert steunde de revolutie door wapens en manschappen te leveren. Op 17 december 1790 kwam een einde aan de revolutie.

Uniformen

De militaire eenheden die rond 1790 actief waren in en rond Weert, waren:

- het 12^e Regiment Infanterie "Op Holland". Dit regiment hield de verbinding open tussen het Nederlands deel van Brabant en Maastricht. Ook herstelde dit regiment geregeld rust en orde daar waar Oostenrijkse deserteurs en plundersaars de boel onveilig maakten.
- De 1^e Compagnie te voet "Vrijwilligers van Diest". Dit waren de eerste patriottetroepen die Weert bevrijdden.
- Het 2^e Regiment Infanterie "Brabant". Deze eenheid verbleef o.a. in januari 1790 in Weert.

Wiel Nouwen: "Het uniform van de heropgerichte schutterij St.-Hieronymus Biest-Weert is een mengeling van de uniformen van bovengenoemde militaire eenheden. Het uniform ziet er prachtig uit, is functioneel en vooral kleurrijk. Om praktische redenen is de kleur van de broek gewijzigd van wit naar okergeel".

Helaas was het uniform tijdens de presentatie nog niet compleet. Enkele toebehoren ontbraken nog. Verder zal de afbeelding op de epauletten vervangen worden. Het bovenstuk van de drapeau zal ook een verandering dienen te ondergaan en aangepast dienen te worden met een afbeelding en vorm die past in de tijd dat eerdergenoemde eenheden actief waren in Weert en omgeving.

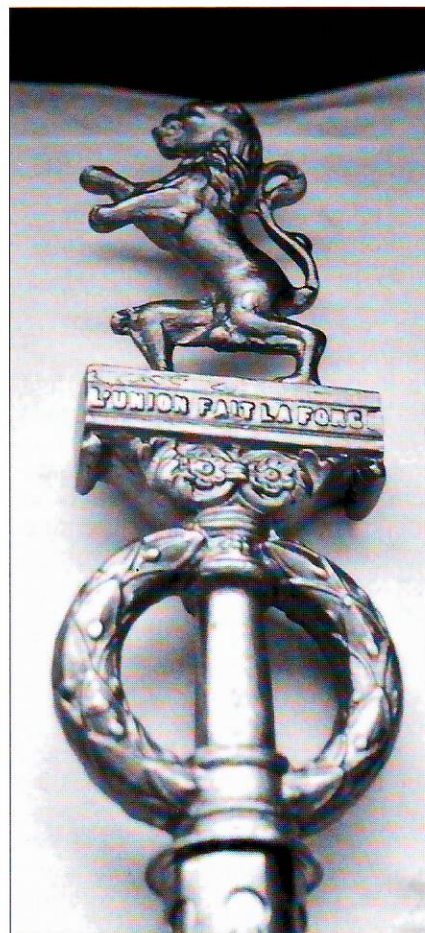
De nu gebruikte Belgische Leeuw en de wapenspreuk L'Union fait la force werden bijna 50 jaar later (17-9-1834) voor het eerst aangetroffen. Bij Koninklijk Besluit van 17-5-1837 werd de wapenspreuk L'Union fait la force / Eendracht Maakt Macht officieel vastgesteld door Koning Leopold I.

St.-Hieronymus

Hieronymus werd in 347 in Stridon (Dalmatië) geboren. Hij reisde door heel het Romeinse Rijk en studeerde in vele steden. Een tijdlang was hij kluisenaar in een woestijn. In 379 werd hij tot priester gewijd. De grootste verdienste van Hieronymus was het vertalen van de Bijbel in het Latijns. Op 30 september 419 stierf Hieronymus in Bethlehem.

Hieronymus wordt vaak afgebeeld als een magere, oude kluisenaar met een lange baard. Afbeeldingen als geleerde bijbelvertaler komen eveneens voor. Door de katholieke kerk wordt Hieronymus vereerd als de belangrijkste kerkvader en kerkleraar na Augustinus.

Hieronymus betekent 'heilige naam'; hij is de patroonheilige van het onderwijzend personeel en de studenten.

Afsluitend

De schuttersbond Eendracht Maakt Macht heeft er een kroonjuweel bij gekregen in de vorm van schutterij St.-Hieronymus Biest-Weert.

De uitstraling van dit uniform en deze groep zal ongetwijfeld navolging gaan krijgen bij andere schutterijen die er over denken om een militair uniform uit het verre verleden te gaan dragen. Ook bij het beoordelen door de jury zal dit uniform hoge punten opleveren.

Jammer is wel dat schutterij St.-Hieronymus in deze prachtige kleding (noodgedwongen) de oude exercitie uit de beginjaren van de 20^e eeuw gaat bedrijven (!?!).

Het ware aan te bevelen om de exercitie, muziekinstrumenten, etc. van een dergelijke eenheid aan te passen, zodat deze schutterij zich kan presenteren zoals in 1788 de militaire eenheden dit deden in en rond Weert.

Nu zal de combinatie 'militairen in een uniform uit 1788' en 'exercitie volgens een reglement uit 1914' alleen maar verbazing wekken bij de toeschouwers.

Wim Pijpers.

SCHUTTERIJ ST.-CATHARINA STRAMPROY

Wel en wee afgelopen periode

In grote verenigingen als de schutterijen kan er op een paar maanden tijd veel gebeuren. We lichten er een vereniging uit. Zo heeft de Stramproyse schutterij St.-Catharina in de afgelopen maanden heel wat meegemaakt. Er is goed nieuws over diverse jubilarissen, een nieuw erelid en een onderscheiden beschermheer, maar ook moet het heengaan van een tweetal verdienstelijke schutters betreurd worden. Het wel en wee van St.-Catharina Stramproy.

Koningsvogelschieten

Op paasmaandag werd het vogelschieten gehouden, waarbij niet alleen het schieten op het programma stond, maar ook de huldiging van een aantal jubilarissen. Bovendien werd bij die gelegenheid een nieuw erelid benoemd. Deze eer viel te beurt aan Annie Kessels, zuster van de welbekende Jan Kessels. Zij werd erelid vanwege het beschikbaar stellen van ruimtes voor de opslag van buksen en het laden van kogels en vanwege de immer hartelijke ontvangst van bezoekers. Na de openingsschoten startte het vogelschieten met 32 gegadigden voor het koningschap. Tjeu Stals wist de koningseer 2003 voor zich op te eisen; hij is lid sinds 1995 en was eerder koning in 2000. Susanne Timmermans won de wedstrijd voor jeugdleden en aspiranten.

Jubilarissen

De schutterij telt ettelijke jubilarissen, die bij gelegenheid van het koningsvogelschieten gehuldigd zijn.

Jan Geelen (25 jaar schutter) werd lid van St.-Catharina, wisselde naar St.-Barbara Tungelroy en kwam toch weer terug naar de Stramproyse schutterij.

Jos Jacobs (40 jaar), "*Jos vanne Melkboor*" is van jongs af aan de schuttersmuziek verbonden. Hij werd al op jonge leeftijd lid van het muziekkorps en was van 1971 tot 1985 tambour-maitre. Van 1974 af was hij maar liefst 25 jaar bestuurslid met de muziek als aandachtsgebied. Zelf bespeelde hij diverse instrumenten en leidde vele leerlingen op. In 1972 werd hij koning.

Tjeu Meulen (40 jaar) stamt uit een echt schuttersgezin, waardoor hij al met 12 jaar lid werd. In het muziekkorps speelde hij diverse instrumenten. Door zijn koningschap in de jaren 1994, 1995 en 1996 bemachtigde hij het keizerschap. Tjeu is een actief schutter, schiet in het 2^e zestal en werd in 1986 kampioen van de OLS-Federatie. Van 1989 tot 1995 was hij buksmeester. Vanaf 1978 is hij bestuurslid, sinds 1987 in de rol van penningmeester. In 1993 is hij toegetreden tot het bondsbestuur van EMM.

Jan Kessels (50 jaar) is een overbekende naam, daar hij sinds 1970 secretaris van de OLS-Federatie is. In 1953 werd hij lid van de Stramproyer schutterij en al in 1958 bestuurslid. In de periode van 1962 tot 1995 vervulde hij de rol van secretaris. Bovendien was hij van 1967 tot 2000 secretaris van de bond EMM, van welk bestuur hij nog steeds deel uitmaakt. In 1985 hoorde hij tot het winnend zestal, dat het OLS won. Hij is benoemd tot lid van verdienste van St.-Catharina, in 1993 werd hij koninklijk onderscheiden en in 2000 de gemeentelijke penning van verdienste. Ook is hij verbonden aan de Edele Eedbroederschap.

Door Meulen 70 jaar lid

Behalve de bovenvermelde jubilarissen telde de vereniging een trouw lid, dat al 70 jaar aan de schutterij verbonden is.

Het is Door Meulen, of met zijn Stramproyse bijnaam "*Door van Smeedjes Doorke*" geheten. Door werd geboren in 1916 en heeft bij diverse schutterijen gediend. Hij werd op 16-jarige leeftijd lid van St.-Antonius Stramproy-Heierrot. Later verhuisde hij en sloot zich in 1949 aan bij St.-Lambertus Molenbeersel (B.).

Weer terug in Stramproy werd hij in 1956 lid van St.-Catharina aldaar. Hij toonde zich altijd een stille werker op de achtergrond, zorgde dat de schutters iets te schieten hadden, want hij maakte de bølkes, en zorgde er bovendien voor dat de schutters goed konden richten en zich concentreren, omdat hij jarenlang de onmisbare parapluiman was. In 1980 werd Door koning van de schutterij.

Overledenen

Toch is er niet alleen voorspoed. In de afgelopen tijd zijn de vereniging twee karakteristieke schuttersleden met jarenlange verdiensten ontvallen:

Jubilarissen bij St.-Catharina Stramproy.

Jan Kuppens, "*Jannese Jan*" was vooral bekend als wethouder van de gemeente Stramproy. In de periode van 1967 tot 1986 beheerde hij met name de portefeuilles Ruimtelijke Ordening en Sportaccommodaties. In die hoedanigheid zorgde hij voor goede arbeiderswoningen in Stramproy. Niet alleen zijn bestuurlijke vaardigheden bleken, maar evenzeer zijn menselijke: hij was een wethouder van het volk, voor wie ieder gelijk was. Bij gelegenheid van zijn afscheid als wethouder werd hij dan ook benoemd tot ere-burger van Stramproy en onderscheiden met de gouden eremedaille van Oranje Nassau. Sinds 1972 was Jan Kuppens lid van de Stramproyse schutterij, waarvan hij van 1987 tot 1996 vice-voorzitter was. In 1985 maakte hij deel uit van het winnend OLS-zestel. Dit gold ook voor de volgende overledene.

Bert Creemers, "*Bert van Thueskes Pier*" was in vele functies actief voor de schutterij. Hij startte als tamboer, was vaandeldrager, bestuurslid en zorgde voor het schieten. Hij was lid sinds 1949, lid van het bestuur van 1968 tot 1987, sinds 1974 in de rol van penningmeester. Zijn lust en leven was het schieten: van 1967 tot 1998 was hij buksmeester van de schutterij, hij goot het lood en maakte kogels. Hij maakte in 1985 deel uit van het zestel dat het OLS won. Vier maal was hij koning: 1950, 1965, 1971 en 1976. Voor zijn verdiensten werd hij in 1994 koninklijk onderscheiden en werd hij als schutbroeder opgenomen in de Edele Eedbroederschap.

Beschermheer Maes onderscheiden
Op zaterdag 15 februari werd beschermheer Maes door zijn schutterij verrast. Tijdens een stemmige bijeenkomst in het schutterslokaal ontving hij een koninklijke onderscheiding. Hij was in 1965 gevraagd voor het beschermheerschap van de schutterij en zei volmondig ja hierop.

Nog meer jubilarissen bij St.-Catharina Stramproy.

Wim Maes had speciale belangstelling voor het vendelen, dat hij stimuleerde en schonk een nieuw vaandel aan de vereniging toen hij 25 jaar in functie was als beschermheer. Zijn taak in die functie is actief te zijn in goede en in slechte tijden, goede onderlinge verhoudingen te stimuleren en de levendige traditie van het schuttersleven te behoeden.

Planningsperikelen

Overigens verliep de uitreiking van de koninklijke onderscheiding aan beschermheer Maes met horten en stoten. Maar liefst twee maal eerder was een bijeenkomst gepland om dit te doen plaatsvinden, maar tot twee maal toe kwam er roet in het eten. Tijdens het patroonsfeest in november zou dit eerst moeten plaatsvinden, de mis was vervroegd, koffie en vlaai besteld, persberichten bij de gemeente lagen klaar en de burgemeester had zich vrijgemaakt. Echter een paar dagen van tevoren reed beschermheer Maes tegen een boom (volgens eigen zeggen "*tegen een paar bomen*").

Gelukkig zonder nadelige gevolgen, maar door het verblijf van een paar dagen in het ziekenhuis moest de uitreiking afgelast worden.

Een nieuwe planning dan. Dit zou plaatsvinden op 12 januari, de enige zondag in de carnavalstijd die nog vrij was en waarbij speciaal voor de beschermheer een bijeenkomst was georganiseerd.

Totdat enkele dagen van tevoren schutterslid Jan Kuppens overleed. Weer afgelasten dus.

Bij de derde gelegenheid lukte het uiteindelijk wel om de beschermheer passend te huldigen. Hijzelf was toen waarschijnlijk de enige die op dat moment nog van niets wist en volkomen verrast werd.

Pas toen begreep hij waarom verschillende van zijn kinderen, die in het buitenland woonden, de laatste tijd geregeld in Stramproy op bezoek waren gekomen.

Luc Wolters

Met dank aan secretaris Theo Peeters.

**Zoekt U een origineel cadeau?
Geef een jaarabonnement op het
Limburgs Schutterstijdschrift!**

ST-GREGORIUS DE GROTE BRUNSSUM KLAAR VOOR HET ZUID LIMBURGS FEDERATIEFEEST

Op 20 juli a.s. zullen 60 schutterijen uit de Zuid-Limburgse schuttersbonden deelnemen aan het ZLF. In 1991 organiseerde schutterij St.-Gregorius de Grote het OLS. Nu, 12 jaar later, mag Brunssum zich opnieuw verheugen om een van de grootste Limburgse Schuttersfeesten in haar stad te mogen beleven.

Een stuurgroep bestaande uit leden van de schutterij en vertegenwoordigers uit het Brunssumse verenigingsleven met al voorzitter wethouder Goof Janssen is hard aan het werk geweest en nog om het feest gestalte te geven. Met de ervaringen van het 'hete' OLS in gedachte, is zeer kritisch gekeken naar de opzet en kosten van het feest. Bewust is gekozen voor een sobere inrichting van het feest waarbij alle aandacht is geconcentreerd op de zondag. Dus geen populaire dure orkesten op vrijdag en zaterdag met grote financiële risico's. Het silhouet van de voor Brunssum kenmerkende sappeur is gekozen als logo. Op zaterdag 19 juli wordt het feest voorafgegaan met een pontificale hoogmis in de St. Gregoriuskerk met medewerking van het mannenkoor Rumpens Mannenkoor 21.

Medewerking Gemeente en verenigingen

De ambtenaren van de Gemeente Brunssum en de medewerkers van de diverse overheidsinstellingen hebben al een geweldige bijdrage geleverd aan het feest. Vergunningen, verkeerscirculatie-, calamiteiten- en GHOR-plannen waren in januari van dit jaar al voorhanden.

Minder makkelijk verloopt het vinden van de vrijwilligers. Ondanks het feit dat de organisatie een minimumvergoeding aan verenigingen heeft toegezegd, is de bereidheid om mee te werken niet groot.

De werkgroep personeel heeft het daarom extra zwaar om de ca. 350 vrijwilligers te rekruteren.

Sponsoring

De slechte economische situatie gaat ook aan Brunssum niet voorbij. Bedrijven en instellingen die voorheen bereid waren het schuttersfeest te ondersteunen haken af. Het kost daarom veel moeite om de nodige gelden bij elkaar te brengen. Als extra sponsorwerving vindt op zaterdag een bedrijvenschieten plaats. Hierdoor kunnen veel bedrijven met een kleinere bijdrage toch deelnemen.

Terrein en parkeren

Het ZLF wordt gehouden op de Klingelsberg nabij het sportcomplex van VV De Leeuw, hetzelfde terrein waar in 1991 het OLS plaatsvond. De graaf van Amstenrade en de pachter van de weilanden, de heer Guido Reumkens, hebben alle medewerking toegezegd. De optocht voert door de wijken Het Ambacht en Op de Vos. Speciaal voor het ZLF heeft de schutterij toestemming gekregen van de provincie Limburg om de N276 vanaf de nieuwe rotonde tot in Doenrade op zondag 20 juli af te sluiten van 's ochtends 9.00 tot 's avonds 23.00 uur. De toegang tot het feestterrein voor de schutterijen gebeurt langs deze weg die tevens dient als parkeerplaats voor bussen en personenauto's. De materiaalwagens staan pal naast de schietbomen. Door de dicht bebouwde wijken is de gelegenheid om dichtbij te parkeren beperkt voor bezoekers. Afhankelijk van de bodemgesteldheid kan wel of geen gebruik worden gemaakt van parkeerterreinen naast het feestterrein. Optochtbezoekers wordt daarom geadviseerd zoveel mogelijk gebruik te maken van openbaar vervoer of de fiets.

ONDER DE SCHIETBOOM

Limburgse Schuttersdag 2003

Naar aanleiding van de laatstgehouden Limburgse Schuttersdag is er in april een boekwerkje verschenen dat in grote lijnen de toen behandelde onderwerpen weergeeft. De secretarissen van alle schutterijen/schuttersgilden hebben inmiddels een exemplaar ontvangen. Hebt U vragen op fiscaal en/of juridisch gebied etc. raadpleeg dan dit boekwerkje bij de secretaris van uw vereniging of kijk op de website van de OLS-Federatie.

Wie kan helpen?

Enige jaren geleden heb ik een bronzen geweeertje gevonden. Graag wil ik hier meer over weten. Het geweeertje heeft een lengte van 46 mm en werd gevonden in Oosterwolde (Friesland). In het reliëf op beide zijden van de kolf zijn letters, cijfers of tekens aangebracht. Helemaal zijn deze niet zo goed te lezen. Bijvondsten zijn te dateren tussen 1650 en 1850. Sjoerd Hoogenkamp, Bernhardlaan 21, 8471 RM Wolvega. Tel. 0561-618384.

Stichting Marketentsters

De actuele bestuurssamenstelling van de Stichting Marketentsters/zoetelaarsters van de schutterijen is als volgt: Voorzitter is Lies Nieling, secretaris is Anja Erdkamp, Penningmeester is Miet Koolen, bestuurslid is Mia Zeijen. Pater Karel de Wilde is geestelijk adviseur. Jo Herffs is adviseur. Het secretariaat is gevestigd Parallelweg 12, 6074 BV Melick, tel. 0475-534628.

Installaties

In 2003 werden de volgende marketentsters geïnstalleerd:

Op 18 januari bij schutterij St.-Sebastianus Beegden: Thea Linssen, Mariëtte van Vlodrop en Margriet aan de Wiel.

Op 19 januari bij schutterij St.-Sebastianus Schinnen: Joke Houben-Beckers, Martha Thijssen, Ada Schellekens, Tilla Zelissen en Barbara Smeets.

Op 21 maart bij schutterij St.-Nicolaas Heythuysen: Mariëlle van de Beek.

St.-Petrus Kelpen-Oler

Tijdens de jaarvergadering, gehouden op vrijdag 14 februari, werd afscheid genomen van Chris Corsten als voorzitter. Chris is meer dan 25 jaar voorzitter geweest.

Met een grote meerderheid van de stemmen werd Hans Baetsen als nieuwe voorzitter gekozen.

Bond Maas en Kempen

Op 21 februari had in De Kemp te Opglabbeek de jaarvergadering van de Bond Maas en Kempen plaats.

De schutterijen ontvingen een uitgebreid jaarverslag waarin ondermeer de overledenen werden herdacht: Mia Nies (Raam), Jaak Derenette (Voorshoven), Marcel Huijnen (Niel-bij-As), Mia Coolen (Voorschoven), Pieter Vandeurzen (St.-Anna Opglabbeek), Jacobus Gielen (Breidelzonen) en Jan Lemmens (Voorshoven).

Voorzitter Peter Ressen heette de aanwezigen welkom en blikte terug op 2002 met vele winnaars. OLS: St.-Martinus Kessenich, LDS: St.-Anna Opglabbeek, Persoonlijk Kampioenschap: Vital Weetjens (St.-Lambertus Molenbeersel); beker Meester Creemers: St.-Sebastiaan Dorne en beker Maasvallei: St.-Catharina Beek-Bree.

Ook op de bondsschuttersfeesten en bij de erekruisen werd er flink gepresteerd. In totaal stapten 3718 schutters op tijdens de bondsschuttersfeesten.

Herman Janssen stelde het financieel verslag en de begroting voor.

Nieuwigheid: Op de bondsschuttersfeesten van de Schuttersbond Maas en Kempen wordt er voortaan gekaveld met drie schoten per schutter.

Inzake het betalen van BTW op de bondsschuttersfeesten werden de schutterijen gerustgesteld. Gezien het occasioneel karakter en het feit dat de opbrengsten worden besteed aan de werking van de schutterij is men vrijgesteld.

Na de beste wensen voor een goed seizoen 2003 werd de vergadering besloten.

Schuttershuwelijk

Schutterij St.-Sebastianus uit Oost-Maarland was op 7 maart present bij het huwelijk van hun lid/schutter Salvatore Partouns. In de parochiekerk van Oost-Maarland trad Salvatore in het huwelijk met Michelle Rexwinkel. Na afloop van de huwelijksplechtigheid vormden de leden van de schutterij een erehaag voor het kersverse bruidspaar.

Schuttersbond Juliana

Op zaterdag 8 maart werd de jaarvergadering van de bond gehouden te Maasbree.

Bij de bestuursverkiezing waren dit jaar Louis Litjens en Hay Janssen aftredend, beide heren werden herkozen. Louis Litjens werd met 18 stemmen voor en 2 stemmen tegen herkozen als bondsvoorzitter. De secretaris had een 30-pagina's tellend boekwerk samengesteld met veel gegevens over de schuttersbond Juliana uit het afgelopen jaar. Het bondskampioenschap, wat normaal plaatsvindt in september, wordt verplaatst naar april. Hoofdoel is een grotere deelname van schutters. Tot dit jaar werd de ereprijs na afloop van een bondsschuttersfeest uitgereikt, met als gevolg dat de prijsuitreiking plaatsvond in een nagenoeg lege feesttent. De ereprijs wordt voortaan om 19.00 uur uitgereikt.

OLS-krant

Samen met de carnavaleskrant "De Ertsjeter" verscheen de nieuwe OLS-krant nummer 2, maar nu genummerd als nummer "11" én in het Kèsings dialect.

Op het voorblad springt een foto met drie schutters met een "grote" frisse pint bier in het oog, maar men kondigt daarnaast een "dopingcontrole" aan op het gebruik van alcoholische dranken door de schutters en ook op het "vreemd gaan in de bosjes" in de omgeving van het OLS-terrein. Vervolgens is er kort "sjötte noewts".

Binnenin staat het programma, een dag uit het leven van een chartermeester en de ideale mix om D'n Um te winnen (9 geheime tactieken). Er is een plan van de feestweide opgenomen en een puzzel om op te lossen.

Op het achterblad meldt men dat de kogelproblemen eindelijk opgelost zijn. De Breidelzonen hebben een geheim wapen om het OLS binnen de vijf jaar opnieuw naar Kessenich te brengen: Roger Caris, hun commandant, zal hiervoor instaan.

Besloten wordt met een hele reeks OLS-bölkjes (zo blijkt de werkgroep Catering alle biermerken geproefd te hebben alvorens de brouwerij toe te kennen) en een foto van een "vriëd aksedent" door twee chauffeurs die de slogan "Kômt UM rake in Kèsing" al te letterlijk namen.

Voorjaarsvergadering OLS-Federatie

In zijn voorwoord gaf de Federatiepresident een toelichting op de zaak die voor de Raad van State heeft gediend. Hij heeft daartoe vervolgens o.a. contact gehad met de Staatssecretaris. Op dit moment geldt een ongewijzigd beleid m.b.t. de Circulaire (een verlenging dus van de geldigheid).

Uitgebreid stond de president stil bij de nieuwe structuur van de OLS-Federatie en de stichting SAS. De OLS-jury is nu een onderdeel van de OLS-Federatie.

President roept alle aanwezigen op om Vrienden van het Limburgs Schutterswezen te werven à raison van Euro 30 (zie elders in dit nummer).

De Stichting Limburgs Schutterij-Museum heeft een forse subsidie van het Prins Bernhard Cultuurfonds ontvangen.

Samenstelling Stichting Limburgs SchutterijMuseum:

Henk Vossen, voorzitter
Henk Willemsen, secretaris
Wiel Willemsen, penningmeester
Herman Gommans
Jeu Canjels
Harrie Thissen
Hans Janssen
Pieter Vercauteren
Namens de stichting SAS: Drs. Frans Wolters en Drs. Luc Wolters.

De stichting Limburgs Schutterijen-Museum is te bereiken: p/a Postbus 3213, 5902 RE Venlo, e-mail: p.vercauteren@internationalpacking.nl. Tel. 077-3230988.

Als voorzitter van de Stuurgroep OLS-2003 gaf de heer Hubert Brouns de stand van zaken weer.

René Maessen bracht de aanwezigen op de hoogte van de aangescherpte veiligheidsmaatregelen tijdens het Persoonlijk Kampioenschap der beide Limburgen.

Het duo Um en Um zorgde voor een muzikaal intermezzo.

Afscheid werd genomen van de heer Maurice Didden (vice-president). President spreekt het scheidend bestuurslid toe. Als dank voor de bewezen diensten krijgt de heer Didden de "Bronzen schutter" overhandigd.

In zijn dankwoord huldigt de heer Didden de stelling: "Eens schutter, altijd schutter". Maurice Didden: "Schutters kennen geen Nederlands- of Belgisch-Limburg of een Oost- of West-Limburg; schutters hebben maar één Limburg!".

De heer Jos Michels wordt bij acclamatie gekozen tot nieuwe vice-president van de OLS-Federatie.

Tim Schmitz geeft een uiteenzetting over de opzet van het Scholenproject.

De Stichting Pelgrimage vraagt aandacht voor haar activiteiten en verzoekt om medewerking om in de toekomst meer Limburgse schutters te laten deelnemen aan de belevaarten.

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

Websiteredactie

De website-redactie heeft onlangs besloten, na overleg met het federatiebestuur, om een update aan te schaffen voor de website van de OLS-Federatie, waardoor het beheer nog gemakkelijker wordt en zelf ook nieuwe subpagina's kunnen worden toegevoegd.

Enkele veranderingen die U op korte termijn op onze website kunt aantreffen, zijn: het huishoudelijk reglement van de OLS-Federatie, de wedstrijdnormen en de syllabus aan de website, welke te bezoeken is onder www.olsfederatie.com.

Nog een aantal dringende zaken richting de verenigingen omtrent de website: Verzoek om Uw e-mailadressen en/of de websiteadressen door te geven aan de webmaster, zodat deze opgenomen kunnen worden op de site. Op korte termijn willen wij de adressenlijst uitbreiden met de emailadressen en de websites van de diverse verenigingen, zodat alles via onze site beschikbaar zal zijn.

Het aanleveren van foto's van bondsschuttersfeesten, persoonlijke feesten e.d. voor de website meer te voorzien van foto's, zodat ook buitenstaanders een duidelijk beeld krijgen van het schutters- en gildenwezen in het algemeen.

Voor de regio Zuid-Limburg zijn wij naarstig op zoek naar iemand, die toe wil treden tot de website-redactie. Diegene dient bekend te zijn met het schutters- en gildenwezen en moet een actieve bijdrage kunnen leveren tot optimalisatie van de website. Interesse? Neem dan contact op met de webmaster via bvanlierop@home.nl.

Ideeën welke kunnen leiden tot een optimalisatie van de website, zijn van harte welkom bij de webmaster of bij een van de redactieleden.

Frans Smits Sr.

Het artikel over uniformdeskundige Frans Smits leverde veel reacties op. Meerdere schutterijen bleken op zoek te zijn naar een deskundig uniformadvies. Alle verzoeken zijn doorverwezen naar de heer Frans Smits Jr (Kon. Ned. Legermuseum in Delft, tel. 015-2152623). Om het verhaal helemaal compleet te maken de volgende aanvulling: Frans Smits Sr is buitengewoon dienstplichtige geweest, maar werd op 11 april 1939 gemobiliseerd en diende tot 10 dagen na de capitulatie.

Frans heeft als soldaat, in het Commando Luchtverdediging, de Meidagen 1940 meegemaakt.

In augustus 1940 is hij in het verzet gegaan tot de bevrijding in 1945. Frans Smits Sr. is drager van het Mobilisatie-Oorlogskruis met de gesp "Mei 1940" en het Verzetsherdenkingskruis.

Frans Smits Sr. heeft alles meegeemaakt, hij heeft aan den lijve ook de minder mooie kanten van het bedrijf meegemaakt.

St.-Job Leuken

Zaterdag 22 maart heeft het fluiten tamboerkorps van St.-Job Leuken deelgenomen aan de Nederlandse Kampioenschappen van het FKM. Het korps behaalde de Nederlandse titel in de eredivisie met een puntentotaal van 87,2.

Als concertwerk werd gespeeld Suestra van P.H. Wolters. Het marcherend werk was Ronckenstein van J. Schroën. Tambour-maître was M. Bukkems en instructeur/dirigent J.G. (Koo) Schroën.

St.-Jansgilde Leenderstrijp

Bij het artikel "De Kempische teuten: vijf eeuwen handelsdrijvende reizigers", door Jozef Mertens, werden twee zilveren schuttersplaten afgebeeld.

Een plaat van ketellapper Willem Ryne Holle uit Leende in 1712, met als inscriptie: "Godt wil har al beware, die met ketels gan of varen" en een zilveren plaat van voermankoopman Arnold Hoeben uit Leende in 1753.

Bron: Ons Heem, jrg 56, nummer 1, 2003 – themanummer "reizen" uitgegeven door Heemkunde Vlaanderen.

Werner Smet.

Schuttersplaat van
Willem Ryne Holle.

St.-Lucie Nederweert-Eind

Op zondag 24 maart opende het schuttersgilde het schietseizoen met het jaarlijkse koningschieten.

Eerst was er een plechtige H. Mis in de St.-Gerardus Majellakerk, met medewerking van het majorette- en het klaroenkorps, voor alle levende en overleden leden van het gilde. Daarna volgde een rondgang door het dorp.

Tijdens de koffietafel werden acht jubilarissen gehuldigd voor hun langdurig lidmaatschap.

Vier jubilarissen werden gehuldigd door de voorzitter van de LBT district Weert. Melissa Zegveld en Jeanette Crotjee voor vijf jaar lid en Leonie Thijssen voor 10 jaar lid van het majorettepeloton. Tamboermaitre G. Janssen werd gehuldigd voor 25 jaar lid van de LBT.

Namens de kantonale schuttersbond EMM sprak voorzitter Ben Cox zijn waardering uit aan de volgende personen: M. Verheyen, 25 jaar lid, officier van het gilde en al jaren schutter van het eerste zestal, hij ontving de zilveren draaginsigne; W.v.d. Voort, 40 jaar lid, sinds 1963 klaroenblazer en vanaf 1997 voorzitter van het schuttersgilde. De heer v.d.Voort ontving een gouden draaginsigne; P. Knapen is 50 Jaar lid, zeven jaren was hij paukenist, daarna speelde hij 18 jaar klaroen en de laatste vijf jaar jacht-hoornblazer. De heer Knapen ontving de gouden insigne met kroontje. Eveneens een gouden insigne met kroontje ontving de heer H. Verheyen, hij was 30 jaar klaroenblazer en van 1962 tot 1980 maakte hij deel uit van het bestuur.

Aan het einde van het officiële gedeelte sprak de voorzitter van St.-Lucie lovende woorden aan het adres van de jubilarissen en dankte hen voor hun trouwe inzet voor het gilde, in het bijzonder prees hij de inzet van een viertal majorettes (twee duo's) die zeer succesvol deelgenomen hadden aan diverse solistenconcoursen en waarvan één duo (Leonie Thijssen en Joyce Wilmssen) deel mag nemen aan de Europese Kampioenschappen die in oktober in Londen (Engeland) gehouden zullen worden.

Omstreeks 15.00 uur werd begonnen met het koningschieten. Na een spannende strijd werd koning 2003 W.v.Gog (32).

Hij zal samen met Ingrid Zegveld het koningspaar vormen en schuttersgilde St.-Lucie vertegenwoordigen op alle schuttersfeesten en activiteiten.

Na de gebruikelijke speeches en een muzikale hulde door het klaroenkorps aan het koningspaar, volgde er een gezellig samenzijn in zaal Minten.

Schuttersgilde St.-Lucie kan terugzien op een geslaagde opening van het schuttersseizoen.

M. Timmermans, correspondent EMM

Een voltreffer!

Op dinsdag 25 maart organiseerden de plaatselijke Davidsfondsafdeling en schutterij St.-Martinus Kinrooi in hun schuttersheem een interessante avond. Er werd een multimediapresentatie gegeven over "De geschiedenis van de schutterijen en gilden in Vlaanderen". Gast-spreker was Pater Karel de Wilde.

Cheque van 2000 Euro

Op zaterdag 29 maart vond in het Limburgs Schutterijmuseum een bijzondere plechtigheid plaats.

De organisator van het OLS-2002, schutterij St.-Harlindis en Relindis uit Ellikom, was naar Steyl gekomen om daar een nieuwe traditie aan het Limburgse Schutterswezen toe te voegen, namelijk het doneeren van een deel van de winst aan het Limburgs Schutterijmuseum.

Onmiddellijk na de overwinning van hun OLS, werden al enkele etalagepoppen in het museum getooid met de uniformen van de Ellikomse schutterij en geplaatst in het "OLS-winnaarshoekje".

Op 29 maart kwam de Ellikomse schutterij terug om de uniformen op te halen. Ze kwamen echter niet met lege handen. Schutterijvoorzitter Gisbert Haex overhandigde, namens de organisatie van het OLS-2002, een cheque van 2000 Euro aan Henk Vossen, voorzitter van de Stichting Limburgs SchutterijMuseum. E.e.a. geschiedde onder het toezien van OLS-President Frans Wolters.

In zijn dankwoord bekleemtoonde de OLS-President de band tussen het Limburgs SchutterijMuseum en het Limburgse Schutterswezen.

Frans: "Het museum kan alleen maar overleven met de financiële steun van de gemeente en de provincie, maar ook van de schutters". Alle ruim 170 van de OLS-Federatie hebben zich bereid getoond om iedere maand twee Euro af te dragen aan het Limburgs SchutterijMuseum.

Voorzitter Henk Vossen prees de meer dan 50 vrijwilligers die zich inzetten voor het museum.

De plechtigheid kreeg veel belangstelling. Naast de vele genodigden was een filmploeg van TV-totaal aanwezig om opnamen te maken. TV-totaal zal het Limburgse Schutterswezen van verschillende kanten gaan belichten. De beelden zullen worden uitgezonden in de weken voorafgaande aan het OLS-2003.

Na afloop van de plechtigheid was het aan schutterij St.-Martinus Kessenich om de etalagepoppen te kleden in de kleding van hun schutterij.

PBCL

Tijdens haar laatste bijeenkomst wees het Prins Bernhard Cultuurfonds Limburg weer enkele subsidies toe aan Limburgse schutterijen.

Schutterij St.-Paulus Roggel kreeg Euro 1000 voor de aanschaf van een nieuwe buks, Broederschap St.-Jan Nieuwstadt ontving Euro 1750 voor de aanschaf van uniformen, Stadssjötterie St.-Leendert Uermond kreeg Euro 250 voor de aanschaf van uniformen en schutterij St.-Martinus Horn ontving Euro 1850 voor de aanschaf van een nieuwe buks en nieuwe uniformen.

St.-Anthonius Tegelen

Na een aantal voorrondes binnenschieten met de windbuks, begonnen vijf personen met het kavelen, 29 maart was het eindelijk weer zover. Na twee rondes op bølkes van 1½ x 1½ cm, werd er overgegaan op propjes van 1 x 1cm.

Inmiddels waren de uitslagen bekend bij de jeugd. Remco Willems was op de tweede plaats geëindigd en Bob Smeets was jeugdkampioen.

Na een tijdje werd besloten dat er op nog kleinere rondjes geschoten wordt. De strijd was erg spannend. Nadat de twee laatste dames waren afgefallen, bleven er nog maar twee mannen en Bob over. Zij gingen ongestoord verder. Besloten werd dat ze op stokjes (prikkertjes) verder moesten schieten. Na veel spanning eindigde Jan Faassen op de tweede plaats en werd Henk Janssen kampioen bij de volwassenen. Maar Bob liet de (grote) heren achter zich en werd algemeen kampioen bij het winterschieten.

Een week later werd de voorzitter van de schutterij, Mia Faassen, onderscheiden met de zilveren bondspeld vanwege haar 30-jarig lidmaatschap van de schutterij.

Na een verrassende ontvangst in het clublokaal werd zij in het zonnetje gezet door de hele vereniging en werd haar een receptie aangeboden.

Al met al een geweldige start van het nieuwe schietseizoen dat begon op Tweede paasdag met het traditionele koningschieten.

Vlaamse Federatie

Begin april verscheen het tweede nummer van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden. Het is wederom een zeer geslaagde uitgave met veel nuttige informatie. Na een openingswoord van voorzitter Paul Stoop en hoofdredacteur Pater Karel de Wilde wordt in dit nummer veel aandacht besteed aan het vendelen. Hierbij wordt ook over de grenzen gekeken. Ook wordt er aandacht besteed aan het vendelarchief en de uitgave van een nieuw boek getiteld Banistiek (zie ook elders in dit nummer). Een verslag met veel foto's is er van de eerste Gildendag in Bokrijk (29 september 2002). Een uitgebreide kalender toont de lezer alle activiteiten van de aangesloten schutterijen en schuttersbonden.

François van Noten heeft het over de "billijke vergoeding" (te betalen bij het spelen van opgenomen muziek bij evenementen) en hij meldt ook de laatste nieuwtjes over de nieuwe Wet op de VZW (waarbij nog niet alles duidelijk is).

Het tijdschrift van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden verschijnt twee maal per jaar. De abonnementsprijs voor 2003 bedraagt 6 Euro voor België en 10 Euro voor het buitenland. Abonnementen kunnen op elk gewenst moment ingaan door overmaking van het verschuldigde bedrag op rekeningnummer 735-0011152-82 van de KBC-bank o.v.v. "Abonnement tijdschrift VZW Vlaamse Historische Schuttersgilden".

Werner Smet.

14e E.S.T.

Het doorgaan van het 14^e Europese SchuttersTreffen was enige tijd onzeker omdat de organiserende vereniging onvoldoende financiële middelen kon vergaren. Op 5 april vergaderde de EGS met de schietcommissie en de plaatselijke organisatie om de laatste puntjes op de "i" te zetten van dit treffen in Vöcklabruck (Oostenrijk). Besloten is om o.a. de deelname- en entreekosten fors te verhogen. De uiterste aanmelddatum voor de deelnemers aan de schietwedstrijden en de deelnemende koningen is 30 juni.

Vogelpest

Vanwege de vogelpest werd het Grenslandtreffen, organisator schutterij St.-Antonius Nederweert, afgelast. De beslissing werd genomen na overleg met de gemeente. De nieuwe data voor het Grenslandtreffen zijn nu 28 en 29 juni a.s.

LBT

De Limburgse Bond van Tamboerkorpsen heeft een commissie opgericht voor het oplossen van het grote verschil in ledentallen van de drumbands. Door kleine en grote drumbands samen te brengen voor gesprekken, wil de commissie de kleine korpsen helpen om meer drumbandleiden te krijgen.

H. Kruis Grevenbicht

Vier verdienstelijke leden van Schutterij Broederschap van het Heilig Kruis werden op 11 april in het zonnetje gezet.

Peter Schoutrop is 25 jaar lid van de schutterij, was van 1978-1985 tamboer in de drumband, was koning in 1984. Peter kreeg de zilveren OLS-speld met oorkonde. Voor echtgenote Mia waren er bloemen. De onlangs tot eerste luitenant bevorderde tamboer-maitre Jean Arntz is sinds 1987 bestuurslid. In 1985 en 1995 was Jean koning. Ook voor hem was er een zilveren OLS-speld met oorkonde.

Ger van Wegberg is sinds 1978 lid als geweerdrager en drumbandlid. Ook voor hem was er een zilveren OLS-speld met oorkonde.

Generaal Ben Jennen werd verrast met een speciale ereoorkonde voor twee decennia onverdroten verenigingsinzet.

Vincent Driessen

Het Kruis van Verdiensten van de Schutterij Broederschap van het Heilig Kruis ging dit jaar naar Vincent Driessen voor zijn inzet tijdens het geslaagde Zuid-Limburgs Federatiefeest 2002. Om de opbouw van dit ZLF te realiseren nam hij twee weken vakantie op.

Het fotoboekje van het ZLF-2002 is nog steeds te koop via telefoonnummer 046-4858007. Overigens gaat de opbrengst van dit fotoboekje naar een goed doel.

55 jaar Natres

Schutterij St.-Sebastianus uit Oost-Maarland en de DD Stadsschutterij Maastricht gaven op 12 april acte de présence in de Legerplaats Harskamp. Samen met eenheden van de Nationale Reserve (Natres) namen ze daar deel aan het defilé tijdens de viering van het 55-jarig bestaan van het Korps Nationale Reserve. Het exercitiepeloton van de schutterij uit Oost-Maarland gaf, o.l.v. Pierre Stienen, een demonstratie exercitie.

Burgemeester Schmidt geeft een demonstratie Poalhouwe.

Als afsluiting gaven de sappeurs een demonstratie "Poalhouwe".

Eijsden's burgemeester Schmidt liet de aanwezigen zien hoe dat in zijn werk gaat en hanteerde vakkundig het bijl. Om het Limburgse aandeel aan dit jubileum niet te vergeten, overhandigde de burgemeester een beeldje van schutterij St.-Sebastianus uit Oost-Maarland aan de commandant van het Korps Nationale Reserve. Het beeldje zal een plaats krijgen in het museum van het Korps Nationale Reserve.

Van de OLS-bestuurstafel

Vergadering 15 april 2003

- Vanwege de nog steeds heersende vogelpest adviseert het Federatiebestuur de verenigingen, die publieke activiteiten plannen (waaronder schuttersfeesten), de aanwezigingen van het bevoegd gezag strikt te volgen. Het is verstandig tijdig met de burgemeester van de betrokken gemeente contact op te nemen.

- Wat het OLS-feest in Kessenich betreft het volgende: Het OLS-feest gaat, met de wetenschap van heden, door. Op 1 juni a.s. wordt definitief vastgesteld of het feest daadwerkelijk zal doorgaan. Mocht onverhoopt geconcludeerd moeten worden, dat het OLS-feest NIET door kan gaan, dan zal het feest uitgesteld worden tot de eerste zondag van juli in 2004 eveneens in Kessenich.

- Vanwege het 40-jarig bestaan van de stichting SAS zal tijdens het OLS-feest in Kessenich een presentatie plaatsvinden van de onder deze stichting ressorterende Stichting Limburgs Schutterstijdschrift, Stichting Limburgs Schutterij Museum en de Stichting Vrienden van het Schutterswezen in de beide Limburgen.

- Momenteel vindt er overleg plaats met het Ministerie van VROM over de gevolgen van de uitspraken van de Raad van State voor het schieten op de "oud-Limburgse" wijze. Wordt vervolgd.

- Alle aangesloten verenigingen worden opgeroepen hun adresgegevens [incl. e-mail-adressen] door te geven aan de OLS-secretaris en de Webmaster.

- Graag wil de secretaris van de OLS-Federatie geïnformeerd worden over de deelname aan het Europees Schutterstreffen in Vöcklabruck. Hij beschikt over alle relevante informatie over dit EGS-feest. Dit jaar mogen, naast de reguliere koningen, ook jongeren deelnemen aan het z.g. Prinsenschieten. Per deelnemende vereniging mag één jongere meedoen.

- In verband met problemen rond een mogelijke overgang van schutterij St.-Joseph 1886 Koningsbosch naar een andere schuttersbond besluit het Federatiebestuur deze schutterij schriftelijk te laten weten, wat haar rechten en verplichtingen zijn.

Na 41 jaar koning

Op maandag 21 april 2003, tweede Paasdag organiseerde schutterij 't Zandakker Gilde Sint Jan Venray het koningschieten. De dag begon met het afhalen van het oude koningspaar aan hun woning.

Na het bijwonen van een Gildenmis in de St.-Petrus Banden Kerk ging het gezelschap naar de schuttersweide voor een koffietafel.

Omstreeks drie uur begon de schietwedstrijd. Onder begeleiding van de Joekskapel 'Göt Net' ontstond er al gauw een goede sfeer. Aan de strijd om de 'Koning van Ere' namen maar liefst 43 personen deel. Aan de strijd om de koningstitel van onze schutterij namen 17 schutters deel.

Ex-erekoning Gerrit Lemmens schoot zich voor de tweede keer tot de erekoning van de schutterij.

Voor de strijd om de koningsvogel der schutterij, werden de 17 schutters bijeen geroepen en loting moest de volgorde aangeven. Enkele gezichten vertoonden daarbij teleurstelling, omdat de verwachting was dat de vogel binnen maximaal vijf schoten ter aarde zou storten. De buks werd opgelegd en Guus Stiphout was de schutter met nummer 1. Zou hij na 41 jaar uiteindelijk voor de eerste keer koning worden? Zijn schot weerklonk en de houten vogel deed wat Guus van hem vroeg en stortte ter aarde. Na 41 jaar lidmaatschap van de Venrayse schutterij is Guus Stiphout (54) nu voor het eerst koning. Guus was de inspirator bij de bouw van het nieuwe schuttersgebouw en de technische man. Binnen de vereniging vervult hij al jarenlang de functie van commandant en is hij ook al jaren de paradedcommandant van de Schuttersbond Juliana. Naast Guus Stiphout is ook zijn vrouw, Mary Stiphout-Graat en dochter, Monica al jarenlang lid van onze vereniging.

Schutterscombinatie Noord-Limburg

Ook dit jaar werd er gestreden door de Schutterscombinatie Noord-Limburg (SCNL). De eerste wedstrijd werd gehouden op zondag 30 maart 2003 bij de Kon. Schutterij St.-Lambertus Helden.

In de A-klasse ging de eerste prijs naar St.-Hubertus Beringe en St.-Jan Grubbenvorst (72 punten).

In de B-klasse ging de eerste naar St.-Martinus Maasbree (72 punten).

Guus Stiphout

In de C-klasse ging de eindoverwinning naar St.-Hubertus Beringe (71 punten).

Op zondag 13 april 2003 werd de tweede schietwedstrijd van de SCNL gehouden bij St.-Jan Grubbenvorst.

In de A-klasse won St.-Anna Maasbree met 72 punten.

In de B-klasse wonnen St.-Hubertus Beringe en St.-Anna Maasbree met elk 72 punten. In de C-klasse won St.-Hubertus Beringe.

Op 27 april vond de laatste wedstrijd plaats bij St.-Lucia Horst. In de A-klasse won St.-Jan Grubbenvorst met 72 punten. In de B-klasse werd St.-Hubertus Beringe winnaar met 72 punten.

In de A-klasse ging de eindoverwinning naar St.-Jan Grubbenvorst, tweede werd St.-Hubertus Beringe en derde werd St.-Anna Maasbree. In de B-klasse ging de eindzege naar St.-Hubertus Beringe, gevolgd door St.-Jan Grubbenvorst. In de C-klasse ging de eindzege ook naar St.-Hubertus Beringe.

Opvallend gegeven is dat de winnende schutterijen van dit SCNL ook al een finaleplaats behaalden tijdens het OLS-2002.

TV Totaal

De Limburgse TV-zender TV Lokaal heeft groot interesse voor de volks-cultuur in Limburg. Elke maand is een vrijdagse uitzending gewijd aan het schutterswezen, maar ook een aan het harmonie- en fanfaregebeuren in de provincie. Ten behoeve van het schutterswezen hebben de uitzendingen een bepaald thema, zoals het Schutterij museum, de commandantencursus of het koningsvogelschieten.

Hoofdredacteur Wim Cremers presenteert het schutterswezen voor de camera van TVTotaal.

Uiteraard wordt ook aandacht besteed aan het komende OLS. Hoofdredacteur drs. Wim Cremers of de Maastrichtse coryfee Frans Theunisz verzorgen de presentatie.

Schimmert op de film

De jubilerende toneelvereniging Crescendo uit Schimmert had het originele idee opgevat om bij gelegenheid van haar 25 jarig bestaan een film te maken. Het werd een film in het dialect met vierhonderd figuranten op de set.

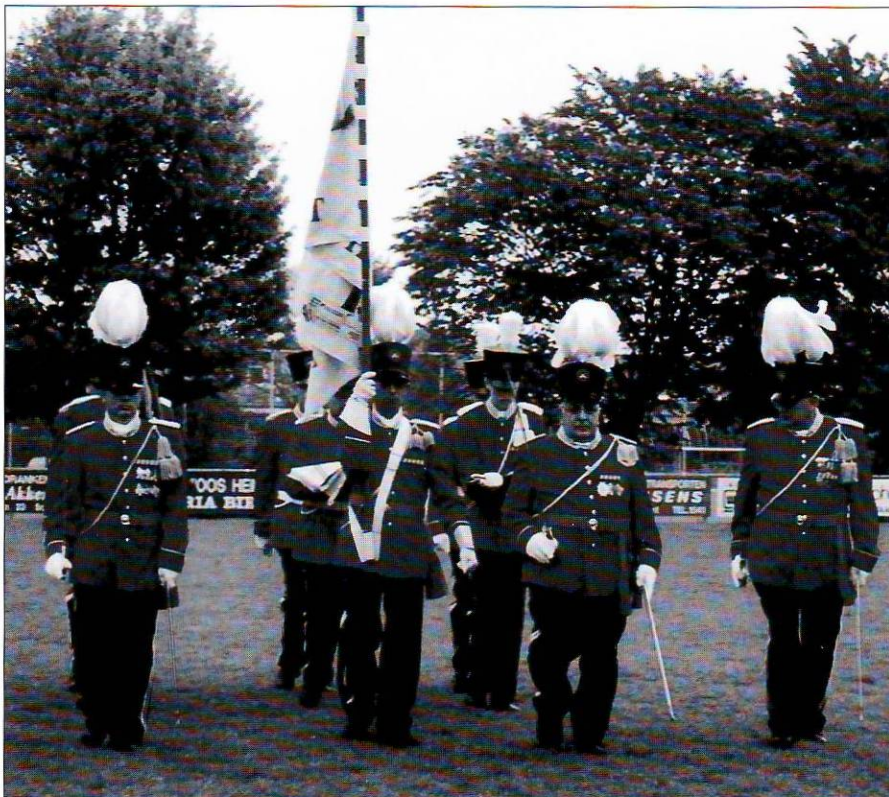
De film met als titel "Aeksterhaof" (de eksterhoeve) speelt in de jaren vijftig en handelt over een hereboer, die al lang weduwnaar is. Het huishouden wordt op de grote hoeve gedaan door een huishoudster, die voor het hand- en spanwerk ondersteund wordt door haar zoon. Het normale patroon wordt doorbroken door het overlijden van de hereboer. De huishoudster en haar zoon wanen zich ergenaam omdat andere verwanten ontbreken.

Echter de notaris brengt het nieuws van een buitenechtelijke dochter, aan wie bij testament alles is nagelaten. Deze dochter vestigt zich met haar vriend uit de stad op de boerenhoeve. Dit gooit de traditionele verhoudingen danig in de war en leidt tot tal van verwickelingen.

Naar aanleiding van het overlijden van de hereboer komt schutterij St.-Sebastianus Schimmert in beeld. Op de dag van de begrafenis haalt de schutterij de overledene in stoet van de grote hoeve af, waar hij was opgebaard. De commandant komt met zijn troepen aangemarcheerd, dirigeert zijn manschappen rondom de kist, die in de stille mars naar de kerkelijke begrafenis begeleid wordt. Dat is het optreden van een vereniging die het historische karakter - het speelt in de jaren vijftig - van de film benadrukt. De schuttersleden zijn onderdeel van de vele figuranten, die de Schimmertse film telt.

In Schimmert konden ze van de film van de toneelvereniging geen genoeg krijgen. De voorstellingen waren keer op keer uitverkocht en de film werd nog enkele malen vaker gespeeld dan gepland. Gezien dit succes wekt het geen verbazing dat de "Aeksterhaof" naar de Limburgse Filmdagen werd afgevaardigd om mee te dingen naar de titel van beste Limburgse speelfilm van het jaar. Al naar gelang het succes tijdens de filmdagen zijn er mogelijkheden de film nationaal, euregionaal of in Benelux-verband voor een bekroning voor te dragen. De schutterij van Schimmert wacht dus filmroem.

Luc Wolters

Een escorte van de schutterij bracht de hereboer in de film naar zijn laatste rustplaats.

Pelgrimsreis naar Ierland

Ierland is het nieuwe reisdoel van de pelgrimagestichting. Na bezoeken in de afgelopen jaren aan Rome en recent aan Santiago en Fatima hebben de vele deelnemers aan de pelgrimagerizen hun oog laten vallen op het groene Ierland. De reizigers hebben middels een enquête deze bestemming bepaald.

Er zijn twee reismogelijkheden:

Een 12-daagse reis per bus van 25 april tot en met 6 mei 2004;

Een 9-daagse reis per vliegtuig van 26 april tot en met 4 mei 2004.

Reistechisch worden deze reizen verzorgd door Pelikaan Vakantie-reizen. De organisatie ligt in handen van de Stichting Pelgrimage, die is samengesteld uit actieve gildebroeders. De reizen van de stichting pelgrimage zijn goed verzorgd, waarin combinaties van cultuur en geloof aan bod komen.

Ze worden speciaal voor het schutters- en gildewezen georganiseerd, omdat buiten de vele bezienswaardigheden die aan bod komen, telkens getracht wordt om ook de beleving van de schutters op cruciale plaatsen van het geloof tot uitdrukking te laten komen door deelname van schutters in vol ornaat, vendeliers en muzikanten in een grote stoet en in een intense misviering. In het gezelschap zijn priesters vertegenwoordigd. Toch ligt niet alleen de nadruk op geloof en penitentie, maar ook op goede sfeer, gezellig onderweg zijn, beste verstandhoudingen en geloofsgenoten ontmoeten op een prachtige reis, waarin veel te zien is.

Voor alle geïnteresseerden - zowel schutters, hun aanhang als niet-schutters - worden informatieavonden gehouden om volledig geïnformeerd te raken over de reis en de reismogelijkheden. Deze avonden vinden plaats:

Woensdag 9 juli 2003 in Motel Van der Valk, Urmond

Donderdag 10 juli 2003 in Baexheimerhof, Kerkstraat 1-A, Baexem

De start van de avonden is telkens om 20 uur. U bent van harte welkom.

Meer informatie over de Stichting Pelgrimage en de voorgenomen reis naar Ierland kan u de secretaris, de heer A. Boot verschaffen via telefoon 076-5013270.

Luc Wolters

OLS-winnaar in Schutterij Museum

Wist u dat de winnaar van het OLS zelf een kleine tentoonstelling in het Limburgs Schutterij Museum inricht? In dit zogenaamde "winnaarshoekje" presenteert de komende OLS-organisator zich door middel van een aantal uniformen, oude geschriften, foto's en mogelijke andere attributen. Recent is er in het museum een bijeenkomst geweest, waarbij schutterij St.-Martinus Kessenich zorg droeg voor deze kleine expositie, waarbij zelfs de strooien pop van Malbroek getoond wordt, die elk jaar veroordeeld en verbrand wordt, vanwege de misdaden die hij als legeraanvoerder in de 18^e eeuw in deze landstroken beging. Tot voor kort waren in het Schutterij Museum de spullen van HH. Harlindis en Relindis Ellikom tentoongesteld, die inmiddels het OLS georganiseerd en met goed gevolg afgesloten heeft.

Bij de wisseling van de wacht voor dit winnaarshoekje in het Schutterij Museum had de Ellikomse schutterij nog een verrassing in petto: de voorzitter Gisbert Haex overhandigde het Museum een cheque van 2.000 Euro naar aanleiding van de succesvolle afloop van het OLS. Hiermee werd een nieuwe trend gezet, waarbij de opbrengsten van een goed geslaagd schuttersfeest ook ten bate komen van voor het schutterswezen belangrijke instellingen. Haex onderstreepte dit door met een knipoog naar de schutterij van Kessenich te stellen dat: "Woorden wekken, voorbeelden trekken". OLS Federatie President Frans Wolters en voorzitter Henk Vossen van de Stichting Limburgs Schutterij Museum toonden zich uiterst verheugd met deze geste en met de hiermee gestarte traditie van OLS-organisator Ellikom. Alom wordt vertrouwd op navolging van het goede voorbeeld door Kessenich, daar het draaiend houden van een Museum veel kosten met zich meebrengt. Bezoekt u het Schutterij Museum eens en bekijkt u de attributen van de OLS-winnaar. Het Museum aan de Veerweg in Steyl is open van dinsdag tot en met zondag van 13 tot 17 uur. (L.W.)

Instructeur gezocht

Schutterij St.-Sebastianus Eys zoekt een nieuwe instructeur, die zowel de slagwerkers als de blazers kan instrueren.

Het kan een beginnend instructeur zijn, die de drumband onder zijn hoede neemt. Het korps speelt in de tweede divisie en bestaat uit circa 25 leden op diverse trommen, op klaroenen alsmede een basklaroen.

Ook een tambour-maître maakt er deel van uit. Tijdens de wedstrijden treden ook enkele solisten voor het voetlicht. De oefendag is de woensdagavond. Voor meer informatie of bij belangstelling kunt u contact opnemen met voorzitter Leo Eykenboom, tel. 043-4511996.

Schuttershuwelijk

Enkele maanden geleden was schutterij St.-Sebastianus present bij de opluistering van het burgerlijk huwelijk van haar lid Tom van Loo. Hij trad in het gemeentehuis van Gulpen-Wittem in het huwelijk met Burdy Rijks. De schutterij zette de huwelijksvoltrekking van geweerdager Tom van Loo luister bij.

Schutterstentoonstelling Duitsland

In Zons bij Dormagen werd een tentoonstelling ingericht naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van schuttersbond "Bund der Historischen Deutschen Schützenbruderschaften", die 1300 schutterijen omvat. De foto's geven een impressie van de expositie.

L.W.

Uit de SAS-vergadering

Punten uit de vergadering van de stichting SAS, gehouden op 6 mei in Heythuysen.

Voorzitter begroet de heren drs. Hub Parren, Rinus Klinkenberg, Alf Poell en mr. Pieter Scholtes als nieuwe bestuursleden.

Felicitaties gaan in de richting van Mathieu Kessels vanwege de Koninklijke Onderscheiding die hem ten deel is gevallen.

De grote verbondenheid met de kerk, als verenigingen met een sterke kerkelijke signatuur, komt tot uitdrukking in het speciale kazuifel met "Sanct Sebastianus" hierop. Dit kazuifel is door de schutterij aan de Johannes de Doper-parochie geschonken en de priester draagt het tijdens de missen voor de vereniging.

SAS-rekening wordt vervolgens definitief vastgesteld. Het penningmeesterschap wordt overgedragen van drs. R. Vermaaten aan J. Peeters.

Stichting Limburgs SchutterijMuseum: Op dit moment heeft het museum 50 vrijwilligers die voor de openstelling en de rondleidingen zorgen. Van verschillende instanties heeft de stichting een subsidie ontvangen. De Garde Tegeliërs zien hun opdracht als voltooid en willen overgaan tot de formele overdracht van het museum. De realisatie van het documentatiecentrum zal op een nader te bepalen moment gestalte moeten gaan krijgen.

De Stichting Limburgs Schutters-tijdschrift is inmiddels ook een feit. Diverse mensen zullen worden benaderd voor een functie als bestuurslid en/of als redactielid. Hoofdredacteur wil het hoofdredacteurschap na 15 jaar overdragen per 31-12-2003.

De Stichting Vrienden van het Limburgs Schutterswezen is gestart met de werving. Haar eerste Vriend was zanger/presentator Frans Theunisz uit Maastricht.

In het kader van 40 jaar stichting SAS, zullen alle stichtingen tijdens het OLS-2003 een demonstratie verzorgen.

De heren Klinkenberg en Fr. Wolters zullen een gesprek aanvragen met de Belastingdienst Limburg om vrijstellingen te bepleiten voor het Limburgse Schutterswezen.

St.-Job Leuken

Opnieuw heeft een schutterij zich in het nieuw gestoken. Zaterdag 10 mei heeft St.-Job Leuken-Weert haar nieuwe uniformen en instrumenten gepresenteerd tijdens het patroonsfeest van St.-Job. Op deze dag vond ook het koningschieten plaats.

Beker Meester Creemers

Op 11 en 17 mei werd bij St.-Sebastiaan Dorne om de Meester Creemersbeker geschoten.

Na 48 kavelronden en 144 schoten was een drietal van St.-Lambertus Molenbeersel (bestaande uit Vital Weetjens, Marjan Beelen en Gerard Peeters) winnaar.

St.-Martinus Houthem

Op 18 mei namen de dames klarenisten en hun collega-muzikanten als gastvereniging deel aan het schuttersfeesten te Noorbeek. Hier werd bewezen dat de muzikanten in de afgelopen wintermaanden goed geoefend hadden. Het resultaat was dan ook de 1^e prijs van alle muziekkorpsen.

Keizertreffen

Er is nog geen vereniging, er zijn ook geen statuten, geen agenda etc., maar toch treffen de keizers uit het Limburgse Schutterswezen zich regelmatig. Aanleiding vormt veelal een jubileum van een der keizers. Vorig jaar nog in Margraten en dit jaar 31 mei in Merum bij het 40-jarig jubileum van Keizer Fred Hannen. Ook van de partij waren de nieuwe keizers van St.-Rosa Sittard en St.-Martinus St.-Maartenvoeren. Deze laatste in een volledig nieuwe outfit.

Vendelen

Op zaterdag 5 juli organiseert Die Landouwe de "Tien uren van Genk". Er zal een doorlopende competitie plaatsvinden tussen verschillende vendelkorpsen.

Uniek is ook de vendelestafette, waarbij vendelploegen van drie tot vijf personen proberen een zo groot mogelijke afstand af te leggen al vendelend af te leggen. Ook is er doorlopende randanimatie, een folkloremarkt en kinderattracties. Na afloop is er een lersse folkavond met live muziek. De toegang is gratis. De plaats waar al dit moois plaatsvindt is de atletiekbaan van het Technisch Instituut gelegen aan de Collegelaan te Genk. Aanmelden kan nog op telefoon 089-853.484.

Kon. St.-Lambertus Oirsbeek

De Koninklijke Schutterij St.-Lambertus Oirsbeek geeft weer een feest en wel vanwege hun 650-jarig bestaan. Op zondag 31 augustus wordt er een mini-schuttersfeest gehouden rond het schuttersgebouw aan de Oirsbeekeweg te Oirsbeek. Hiervoor worden de andere vijf schutterijen van Oirsbeek en die van Vaesrade uitgenodigd. Helaas hebben Klimmen en Limbricht zich afgemeld. Er zal een optocht gelopen worden, een optreden van de drumbands, schietwedstrijden (zestallen). Voor de anderen is er blokschieten, hiervoor is wel een inschrijving gewenst.

Om de kinderen ook een leuke dag te bezorgen heeft men een springkussen besteld. De muzikale omlijsting doen de Kaufbloasers uit Doenrade. En als klap op de vuurpijl, DIT ALLES IS GRATIS.

Het feest wordt begonnen met een heilige mis op zaterdag 30 augustus aanvang 18.00 uur in de St.-Lambertuskerk te Oirsbeek met aansluitend een receptie. Om 21.00 uur gaan de Dorsvlegels u amuseren in het M.F.C. te Oirsbeek. Wij nodigen eenieder uit om samen met ons dit weekend te vieren.

375 jaar St.-Lambertus Neeritter

De schutterij uit Neeritter stelt zich zeer bescheiden op. Want ondanks het feit dat de vereniging op meer dan 375 jaar verenigingshistorie kan terugkijken wordt dit jubileum niet zo groots gevierd. Wel wordt er een schietconcoers op 31 augustus aanstaande gehouden.

De geschiedenis van schutterij St.-Lambertus Neeritter gaat in ieder geval terug tot een oud document, waarin in het jaar 1627 het schuttersreglement is beschreven.

Dit was het reglement voor de "jonge schutten van Sinte Lambertus ende Heilige maget Lucia", dat goedgekeurd werd door het Luiks bestuur, waar Neeritter destijds onder viel.

Toch schijnt de schutterij nog ouder te zijn, omdat ook al een jaar eerder door de schutters met het Luikse bestuur gecorrespondeerd werd en hierin zelf werd aangegeven dat naar oud gebruik de meiboom van gemeentegrond gekapt werd. De vereniging beschikt over oud koningszilver met zilveren schilden uit de 17^e en 18^e eeuw en uit latere tijden.

De schutterij van Neeritter kan daarom bogen op een oude geschiedenis. Enkele malen won de vereniging het Oud Limburgs Schuttersfeest en organiseerde deze grootse schutterswedstrijd, onder meer in 1938.

Vanwege de historische verwantschap met streken uit Belgisch Limburg wordt getracht onder aanvoering van de Heemkundevereniging een grensoverschrijdende fietsroute samen te stellen, waarin ook het schutterswezen aan bod komt.

(L.W.)

2^e Gildendag

Op 28 september wordt in Mechelen (B) de tweede Vlaamse Gildendag gehouden. Deze Gildendag is een initiatief van de Federatie van Vlaamse Historische Schuttersgilden.

Op het programma staan o.a.: een H. Mis om 10.00 uur in de kathedraal, om 11.30 uur gevolgd door een optocht door de straten van Mechelen.

Om 12.15 uur vindt de officiële opening plaats van de tentoonstelling. Van 13.30–17.00 uur zijn er doorlopende demonstraties Gildendansen, Vendelen, Trommelkorpsen en Kruisboog- en luchtgeweerschieten.

Om 15.00 uur staat een gastoptreden gepland. De afsluiting is om 17.00 uur op de Grote Markt.

Wereldfestival Volkssporten

In de periode 30 juli tot en 8 augustus 2004, vindt er in Montreal (Canada) een ontmoeting plaats tussen regionaal gebonden sporten uit de hele wereld. Reeds eerder vonden deze festivals plaats in Bonn, Bangkok en Hannover.

Schutterij St.-Lambertus Neeritter viert haar 375-jarig bestaan.

Tijdens het Wereldfestival Volksporten Canada 2004 rekent men op een deelname van meer dan 1000 deelnemers uit 70 verschillende landen.

In de uitnodigingsbrochure staat onder meer het volgende geschreven (vertaald):

"Ter promotie van onze culturele rijkdommen. Sporten en spelen maken, net zoals alle vormen van artistieke expressie, deel uit van ons gemeenschappelijk cultureel erfgoed. Sommige kenmerken de vitaliteit en creativiteit van een beschaving.

Vele traditionele sporten worden geïdentificeerd met een land of regio, denk maar aan het suomoworstelen en Japan, de boemerang en Australië en petenque en Frankrijk. Het beoefenen van traditionele sporten heeft altijd symbool gestaan voor plezier, voor vieringen, rituelen en tradities.

Tafisa creëerde dit Wereldfestival om onbekende, culturele schatten te ontdekken, ervan profiterend mee te doen, anderen te ontmoeten en samen te feesten. Zullen zij die tijdens het festival de kans gekregen hebben om van doe boeiende fysieke activiteiten te proeven, zoeken naar herhaling? Wij durven er op wedden."

Uit Trend, jg 15, nr 1, 2003, driemaandelijks tijdschrift van de Vlaamse Traditionele Sporten vzw.

EST-2006

Het Europees Schutters Treffen in 2006 zal plaatsvinden in Bernheze (Noord-Brabant). De Stichting Europees Schutters Treffen 2006 werd op 14 februari 2003 een feit. De website www.est2006.nl is inmiddels al in de lucht. Tijdens het komende EST in Vöcklabruck willen de organisatoren zich presenteren met een stand en demonstraties in het trommen en vendelen. In haar eerste nieuwsbrief betreft de organisatie het overigens dat de EGS nog steeds geen draaiboek heeft voor de organisatie van een EST.

**Wij wensen
alle deelnemers
aan het OLS
veel succes.**

De redactie.

WIJ FELICITEREN

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN I

Bij het ter perse gaan van het vorige nummer (zie pag 45), ontvingen wij bericht dat er bij schutterij St.-Andreas Melick twee mensen een Koninklijke Onderscheiding hadden ontvangen.

Wim Biermans (56) is bijna 40 jaar bestuurslid geweest, waarvan 19 jaar voorzitter. Wim is ook betrokken geweest bij de oprichting van Schietvereniging De Scherpschutters. Hij werd 5x koning en in 2000 wist hij de wedstrijd "Koning van de Eeuw" van de vereniging te winnen.

Jac Siebierski is sinds 1969 lid van de schutterij, waarvan 33 jaar penningmeester. In 1971 was hij koning van schutterij St.-Andreas. Hij is medeoprichter van de Roerstreek-competitie.

Op 28 maart werden Jac en Wim voorgedragen en benoemd tot erelid respectievelijk erevoorzitter van schutterij St.-Andreas Melick.

Links: Wim Biermans, rechts: Jac Siebierski.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN II

CDA-gedeputeerde Jean Bronckers is bij gelegenheid van zijn afscheid uit de Provinciale Staten benoemd tot ridder in de van Orde van Oranje Nassau. Na de verkiezingen keerde Bronckers niet meer terug als député. Hij startte zijn carrière als gemeentesecretaris van Eijsden, dacht er voor zijn leven te blijven, maar werd door de KVP - later CDA - gevraagd voor de Provinciale Staten, in 1991 zelfs voor de functie van gedeputeerde. Bronckers pakte zaken voortvarend aan, bewees zich, niet door uitgebreide profilering, maar door de dingen achter de coulissen goed te regelen. Hij houdt zich nog immer bij voorkeur op de achtergrond, is ingetogen van aard, ook na 20 jaar lid van Provinciale Staten en 12 jaar in de functie als gedeputeerde. Hij wordt door vriend en vijand geprezen vanwege zijn degelijkheid en integer karakter en is in de afgelopen jaren uitgegroeid tot een van de meeste invloedrijke politici van Limburg.

Jean Bronckers tijdens de Grote Bronk in Gronsveld.

Bronckers vindt nog altijd houvast in traditionele patronen: 's zondags naar de kerk in zijn woon- en geboorteplaats Rijckholt, de dorpse verhoudingen, hij was prins Carnaval in 1969.

Verhoudingen waarbinnen zijn lidmaatschap van de schuttersbroederschap St.-Sebastianus van Gronsveld past. Eens in de vier jaar trekt de grote bronk door Gronsveld en ... trekt Bronckers mee als geweerdager (grenadier). Met acht jaar ging hij met zijn vriendjes bij de jeugdschutterij, werd er koning en was gegrepen door het schuttersvirus. Op zijn 18^e stapte hij over naar de echte schutterij als lid van de rode compagnie, die uit Rijckholtenaren is samengesteld. In de Provincie mag hij de meest invloedrijke politicus zijn geweest, in de schutterij ambieerde hij geen officiersfunctie. De rangen en standen van het dagelijkse leven zijn niet van toepassing binnen de Gronsveldse schutterij. De schutterij heeft er in ieder geval een nieuwe ridder bij!

Luc Wolters

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN III

Een regen van Koninklijke Onderscheidingen daalde neer op het Limburgse Schutterswezen b.g.v. Konin-ginnedag 2003.

Wim (W.A.G.) Basten (64), lid van schutterij St. Willibrordus uit Meijel, is al jarenlang een bekend figuur binnen de schutterswereld.

Binnen de vereniging vervult Wim een actieve rol. In het verleden was hij commandant, thans doet hij mee als schutter en als lid van de exercitiegroep.

Bij alle activiteiten van de vereniging was en is Wim betrokken: hetzij als organisator, hetzij als spreekstalmeester.

Behalve bij de schutterij is Wim ook actief bij diverse andere Meijelse verenigingen. Vanwege zijn bijzondere verdiensten voor de Meijelse gemeenschap kreeg Wim Basten in 1994 de gemeentelijke legpenning. Hij is ook bestuurslid van de Nederlandse bond voor sportschutters en wedstrijdleder. (lid).

Henk van den Boorn, sinds 1970 lid van St.-Materus Wylre. Vanaf 1976 bestuurslid/penningmeester en sinds kort ook vice-voorzitter.

Behoorde tot het winnende zetal dat in 1973 het OLS won in Eys. Heeft thans de rang van luitenant-kolonel. Was in 1997 koning en is nog steeds lid van de schietploeg. (lid)

Leo van den Borst (67), 45 jaar lid St.-Georgius en St.-Sebastianus Beesel, waarvan 40 jaar bestuurslid. Initiatiefnemer en medeorganisator en 30 jaar wedstrijdleder van het mini-OLS in Beesel. Veel tijd heeft hij in de afgelopen vijf jaar gestoken in de bouw van een nieuw clublokaal. Leo vervult ruim 20 jaar een bestuursfunctie bij de Beeselse postduivenvereniging. (lid).

Math Costongs, is vanaf de oprichting van de DD Stadsschutterij Maastricht op 18 augustus 1980 lid. Hij is verder instructeur exercitie en mentor van de nieuwe pelotonscommandant. Een aantal jaren was hij commandant vaandelwacht. Ook steekt hij vele uren in het stadsschuttershuis voor wat betreft onderhoud. Hij was chauffeur van 11 stadssprinsen. Bij de Gemeente Maastricht heeft hij dienst gedaan als chauffeur van de oud-burgemeesters Baeten en Houben. (lid).

Karel (K.G.M.) van Dreumel (76), ruim 40 jaar jurylid bij het OLS en het de ZLF. Karel ontving zijn onderscheiding ook vanwege zijn vele functies en grote verdiensten voor het Infanterieregiment Limburgse Jagers. Ook binnen de Gemeente Venlo vervult hij vele functies op sociaal-maatschappelijk gebied. (ridder).

Michel Ernes, behalve zijn langdurige lidmaatschappen bij diverse koren, zoals het kerkelijk zangkoor van Vijlen (60 jaar), het koor van Brand's Bierbrouwerij en in het verleden het kerkelijk zangkoor van Eys, en zijn activiteiten voor de Katholieke Bond van Ouderen te Vijlen heeft Michel Ernes vele verdiensten voor schutterij St.-Sebastianus Eys. In 1970 werd hij koning van de Eyser schutterij en werd hij als gevolg hiervan lid. Hij bleek op diverse fronten een geschikt bestuurslid, want – nadat hij het secretariaat accepteerde – werd hij spoedig daarna zelfs voorzitter. Hij bleef voorzitter tot 1980 en bleek in die tijd een belangrijke steunpilaar. Michel Ernes trok zich terug als voorzitter wegens zijn verhuizing naar Vijlen. Hierna bleef hij nog immer actief. In 1986 schoot hij de vogel af. Beide zonen waren lid van de drumband. Hij bekleedde de militaire rang van majoor en is thans ongeüniformeerd, maar bijzonder verdienstelijk lid.

Jacob (J.E.W.) Gorissen, voorzitter van de Koninklijke Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal, voorzitter van de Zuid-Limburgse SchuttersBond en bestuurslid van de OLS-Federatie. Jacob was al met zes jaar aan het trommelen op lege augurkenblikken en leerde zo de marsen van de schutterij spelen. In 1949 was hij lid van de jeugdschutterij, die werd opgericht.

Jacob was een goed trommelaar, klaroenblazer en zelfs tambour-maitre. Zo ging hij zelfs instrueren bij trommelkorpsen van Voerendaal, Hulsberg en de schutterij van Ubachsberg. Binnen de schutterswereld vond hij zelfs de vrouw, waarmee hij getrouwd is en drie dochters kreeg. Jarenlang heeft hij gejureerd, als jurylid bij de het OLS, ZLF, Zuid-Limburgse Bond, Bond Gerardus en Berg en Dal. Binnen de eigen schutterij bekleedt Jacob de rang van adjudant en begeleidt in die hoedanigheid de koningsparen van de Voerendaalse schutterij. Het OLS heeft hij van nabij meegemaakt bij de organisatie in 1995 in Voerendaal, toen hij voorzitter van de OLS-stuurgroep was. In 1989 trad hij toe tot het bestuur van de Zuid-Limburgse Bond en nam het jaar erna het voorzitterschap over van Jef Meertens. In 1999 trad hij toe tot het bestuur van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie. (ridder)

Nelly van Heugten-Willems (54), archiveert alle gegevens van schutterij St.-Oda. Ook zorgt zij ervoor dat het koningspaar van de schutterij zich op perfecte wijze kan presenteren. Nelly was lid van de werkgroep PR van het OLS-2000, (lid).

Ger Joosten (54), Was lid van de stuurgroep Organisatie en Financiën van het OLS-1966. Verzorgt thans nog de jaarrekeningen en de subsidieaanvragen voor schutterij St.-Catharina Stramproy. Ger is directeur van de Rabobank te Stramproy, (ridder).

Tjeu (M.F.) Kessels (68), sinds 1985 secretaris van de OLS-jury en bestuurslid van de stichting SAS. Ook voor de Limburgse muzikwereld heeft Tjeu grote verdiensten. Van 1984-1996 was hij actief als medeoprichter en voorzitter van Animato. Van 1969-1994 lid districtsbestuur Weert van de Limburgse Bond van Tamboerkorpsen, waarvan vanaf 1985 als penningmeester en van 1990-1994 als voorzitter. Sinds 1990 lid bondsbestuur Limburgse Bond van Tamboerkorpsen, (lid).

Karel (K.J.J.) van Knippenberg, voorzitter van de Brunssumse schutterij en van schuttersbond "Gerardus". Zijn hart slaat voor het schutterswezen. Hij kreeg het schutter-zijn dan ook al met de paplepel ingegeven, groeide op in een schuttersfamilie, waarbij vader zich over de buks ontfermd had en broer Jo lid was van de drumband. In 1976 neemt hij de voorzittershamer ter hand van schutterij St.-Gregorius de Grote en geeft hem pas 14 jaar later weer (even) uit handen. In 1990 nam hij even gas terug om in 1994 opnieuw tot voorzitter gekozen te worden. Ook op andere vlakken dan het bestuurlijke is Karel binnen de Brunssumse schutterij actief: hij is jarenlang commandant en schiet in het zetal als achteropschutter. In 1977 was hij koning. Velen zullen Karel ook kennen van zijn PR-functie binnen het Limburgs Dagblad. Deze job en de vele contacten die hij hierdoor opdeed, kon hij dikwijls op een goed wijze ook ten gunste van het schutterswezen aanwenden. Binnen de Brunssumse schutterij was hij de grote initiator achter een jaarlijks bedrijvenschieten. Zijn bestuurlijke en charismatische talenten blijven niet onbenut. Hij treedt namelijk ook toe tot het bestuur van de schuttersbond "Gerardus" Amstenrade, neemt er het bondssecretariaat ter hand en nadien zelfs het voorzitterschap in 1998. Vanuit die hoedanigheid komt hij in de OLS-Federatie terecht. In 2002 werd hij opgenomen in de Edele Eedbroederschap van de Rode Leeuw van Limburg. In 2003 opgenomen als Lid in de Orde van Oranje Nassau.

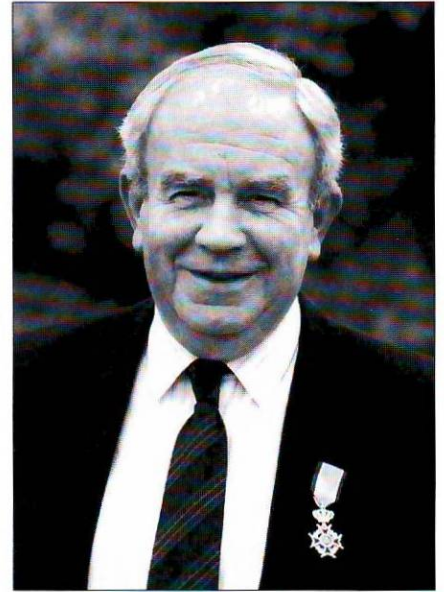

Wim Basten

Henk van den Boorn

Leo van den Borst

Math Costongs

Karel van Dreumel

Jacob Gorissen

Nelly van Heugten-Willems

Tjeu Kessels

Karel van Knippenberg

Wil Maassen, voorzitter van het Heerlense Streektheater. Hij is sinds 1986 actief op het gebied van het amateurtoneel. Ook is hij verbonden aan de kon. Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal.

Willy Michon, sinds 1971 generaal en beschermheer van schutterij Cornelius Irene Posterholt en sinds de fusie ook bij St.-Mathias en Cornelius Posterholt. In zijn woonplaats verricht Willy veel werkzaamheden voor de kerk en voor andere verenigingen, (lid).

Fred den Rooijen (53) is kapitein bij sjtadssjötterie St.-Rosa Sittard. Was wethouder en ruim 10 jaar gemeenteraadslid. Ook is hij al vele jaren docent aan het Da Capocollege in Sittard, vorst van de carnavalsvereniging de Narre in de wijk Overhoven en bekleedt hij nog diverse andere sociale, maatschappelijke en culturele functies (ridder).

Mart (M.L.H.) Schrooijen, sinds 1969 lid van St.-Jan Baexem waarvan 20 jaar bestuurslid. Vanaf 1984 beheerder van het schutterslokaal. Zorgt verder voor het gebruiksklaar maken van de schietharken en de productie van kogels, (lid).

Lambertus Stoops (69), is bijna 40 jaar lid, waarvan enkele jaren bestuurslid, van schutterij St.-Severinus Grathem. Stoops zet zich al jaren in voor de drumband van de schutterij. Vanaf 1970 regelt hij het vervoer van en naar schuttersfeesten. Inzameelaar van oud ijzer voor de schutterij. Voorts onderhoudt Bert het schutterslokaal en de bijbehorende tuin. (lid).

Sjef Sijben, St.-Jan Grubbenvorst. Het kan niet op voor Sjef. Bij zijn afscheid als secretaris van schutterij St.-Jan Grubbenvorst werd hij door Burgemeester Frissen onderscheiden met de Speld van Verdiensten voor Vrijwilligers. Sjef is de eerste burger die deze bijzondere onderscheiding, ingesteld door de Gemeente Horst aan de Maas, mag dragen.

De schutten van St.-Jan wilden de verdiensten van Sjef voor de schutterij niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Unaniem besloten zij om Sjef te benoemen als erelid van schutterij St.-Jan Grubbenvorst. De bijbehorende versierselen draagt Sjef met trots, terwijl de bijbehorende oorkonde al een ereplaats heeft gekregen in zijn woonkamer.

Op 29 april werd huize Sijben met een bezoek van Burgemeester Frissen vereerd. Dat was natuurlijk niet voor niets. De lijst met verdiensten van Sjef is omvangrijk. Zo is Sjef actief bij voetbalvereniging GFC '33 (niet alleen als lid, maar ook als medeoprichter en secretaris van de veteranenafdeling). Ook binnen de scheidsrechtvereniging speelt hij een actieve rol. Dankzij de inzet van Sjef kreeg de Nationale Straat-speeldag in Grubbenvorst gestalte. Verder is hij medeoprichter en secretaris van buurtvereniging Blank '73, vakbondssecretaris van de CFO-afdeling Belastingen in Venlo en drijvende kracht achter de Ouderen carnaval in Grubbenvorst. In 1998 was hij Ouderenprins van Gekke Maondaagsvereniging "De Plaggenhousers". En last but not least was Sjef secretaris van schutterij St.-Jan van 1989 tot 2003. Hij verrichtte al zijn taken op uiterst accurate wijze. Boven op zijn kamer werd menig uurtje doorgebracht om het reilen en zeilen van de Grubbenvorster schutterij in goede banen te leiden. Sjef had alles netjes voor elkaar, zodat zijn opvolger een gespreid bedje aantrof. Momenteel is Sjef ook nog actief als vrijwilliger in het Limburgs SchutterijMuseum te Steyl.

De schutten van St.-Jan feliciteren Sjef met zijn welverdiende onderscheidingen en hopen hem nog lang als erelid op de Schuttershof te mogen begroeten.

Frans Theunisz, zanger/presentator uit Maastricht. Hij verzorgt momenteel voor TV-Totaal een serie waarin hij het Limburgse Schutterswezen promoot. Frans was de eerste Vriend van het Limburgse Schutterswezen (lid).

Theo Wagemans (63) is commandant van schutterij St.-Joseph Buchten. Thei is al vele jaren een onmisbare persoon in de Buchtense gemeenschap. Hij is ook actief voor de Sjöttekapel, de parochie en de voetbalvereniging (lid).

Toon (P.A.) Wijers (81) oud-secretaris en oud-voorzitter van schutterij St.-Aldegundis Buggenum, stond aan de wieg bij de heroprichting van de schutterij. Verder is hij vanaf 1970 koster en is hij de dagelijks beheerder van de Mariakapel, (lid).

Koninklijk

Op 16 mei herdacht schutterij St.-Dionysius Opoeteren haar 50-jarig bestaan. Bij die gelegenheid werd de titel "Koninklijk" toegekend. In het kader van deze viering werd er op 17 mei een tentoonstelling door de schutterij ingericht in Opoeteren.

Frans Wolters vice-president EGS

De Europese Gemeenschap van Schuttersgilden (EGS) heeft drs. Frans Wolters, president van de OLS-Federatie, gekozen tot (tweede) vice-president van de EGS. Dit gebeurde tijdens de voorjaarsvergadering op 26 april van de EGS in Frankrijk, in het plaatsje Saint-Amand-les-Eaux. Frans Wolters volgt in deze functie Lei Stals op, die eerder de tweede vice-voorzitter van de EGS was, maar niet voor een nieuwe termijn herkozen wilde worden. Stals werd benoemd tot ere-vice-president.

Theo Jacobs van St.-Hubertus Beringe kreeg op 26 april de gouden medaille van de EGS. Jacobs heeft, na 25 jaar het vaandel gedragen te hebben voor de schutterij, het vaandel overgedragen. Mede voor zijn andere vele verdiensten voor de schutterij, werd hij onderscheiden. De onderscheiding werd opgespeld door bondsvoorzitter Louis Litjens.

Keizer in Sittard

Voor het eerst in haar prille bestaan heeft Sjtadssjötterie Junggesellencompagnie St.-Rosa Sittard een keizer in hun midden. Tijdens het 14^e koningsvogelschieten, van de in 1988 opgerichte schutterij op zondag 27 april, wist geweerdrager Wil Swinkels (51) bij het 157^e schot voor de derde achtereenvolgende maal de vogel af te schieten. Het beslissende schot viel om 16.10 uur op de kogelvanger in de Sittardse wijk Overhoven. De installatie van de nieuwe keizer zal plaatsvinden in september. Tot dat moment zullen Will en Marjo Swinkels als koningspaar de Sittardse schutterij vertegenwoordigen. De titel keizer is bij deze schutterij een titel voor het leven.

Keizer in Sweikhuizen

Eindelijk, eindelijk heeft Sweikhuijzen weer een keizer en nog wel een met een mooie keizerin aan zijn zijde. Jos ter Haar had 239 schoten nodig om de houten vogel te laten toegeven aan de zwaartekracht. Dames en heren ik kan u verzekeren dat het een zeer spannende middag was, die 27^e april beter bekend als beloken Pasen. Daar de vereniging dit jaar een bondsfeest organiseert waren er ook veel heren die gingen voor het koningschap, maar Jos was de gelukkige.

Willy Michon

Fred den Rooijen

Mart Schrooijen

Lambertus Stoops

Sjef Sijben

Toon Wijers

De geslaagden van de Commandantencursus met de cursusleiders en afgevaardigden van de OLS-Federatie.

Bonten

www.Bonten.nl
Springkussens
Attraktieverhuur
0495-625668

KONINGINNEJURKEN en BRUIDSJURKEN

Alleen nieuwe jurken, 300 stuks,
minder dan de helft van de winkelprijs.

VERKOOP OP AFSPRAAK

Avond-, cocktail- en koninginnekleding.
Open: ma. en do. van 13-17 uur;
za. van 10-16 uur.
's Morgens bellen (043) 604 13 02

LOUISE MODE

Vroenhof 10 - Valkenburg-Houthem
(zie ook Gouden Gids)

Dit jaar lopen Jos en Marlies nog als koningspaar, maar zullen daarom niet minder enthousiast zijn. Het was in 1914 voor het laatst dat schutterij St.-Joseph Sweikhuizen een keizer kreeg en wel de heer Heijnen. Helaas kunnen wij u er verder niets over vertellen. Wel over Jos hebben we nog iets. Namelijk in 1999 was hij ook al bijna keizer, maar toen ging hem de titel aan zijn neus voorbij en werd Hub Albers koning. Het waren en zijn nog steeds vrienden trouwens.

Persoonlijk Kampioenschap der beide Limburgen

Op 26 april werd onder minder gunstige weersomstandigheden gestart. 251 heren, 91 dames en 5 jeugdigen hadden zich aangemeld. Het weer op de tweede schietdag was iets beter, zodat op 3 mei met 9 heren en 3 dames aan de finale begonnen kon worden.

Uitslagen:

Bij de jeugd werd Danny Bongers (St.-Mathias & Cornelius Posterholt), 54 schoten, winnaar. Tweede werd Jeffrey Megens (St.-Hubertus Nattenhoven) en derde werd Audrey Megens (St.-Hubertus Nattenhoven).

Bij de dames werd Heidy Voorpijl (St.-Hubertus Manestraat) winnaar met 504 schoten, op de tweede plaats eindigde Christine Nouwen (St.-Sebastianus St.-Huibrechts-Lille) met 501 schoten en Marie-Josée Neyens (St.-Hubertus Manestraat) behaalde met 398 schoten de 3e plaats.

Bij de heren werd Eric Maessen (St.-Urbanus Maasniel) winnaar met 600 schoten, gevolgd door Mart Scheenen (St.-Cornelius Swartbroek) met 599 schoten. Met 598 schoten klasseerde Roy Willems zich op de derde plaats.

Schutterskoningen en -paren

Willem Berben Jeugdkoning St.-Sebastianus Neer

Henk Boes St.-Catharina 1480 Weert (2^e keer)

Joost van Bree Jeugdkoning St.-Sebastianus Laar

W. Claessens St.-Job Leuken-Weert

Gerard Cuijpers St.-Laurentius Spaubeek

(2^e achtereenvolgende keer)

Mariet en Henk Derksen St.-Sebastianus Heel

John en Mariëlle Doensen St.-Oda Boshoven

(2^e achtereenvolgende keer)

W. van Gog (32) en Ingrid Zegveld

St.-Lucie Nederweert-Eind

Frans Hodzelmans St.-Martinus Horn

Mike Kanders Jeugdkoning St.-Agatha Haelen

Linda Kooiman Dorpskoning St.-Martinus Horn

Mark de Kunder Jeugdkoning St.-Martinus Horn

Jos Kuppens St.-Sebastianus Laar (205^e sch)

Nellie Kuijpers-Janssen Dameskoning

St.-Sebastianus Neer

Ralf Linssen Jeugdkoning St.-Jan Baexem

Rob Looijen jeugdkoning St.-Job Leuken

Dave Muijsers (29) St.-Barbara Tungalroy

Math Pouw Jonge en Oude Nobelen Valkenburg

Riek Rietjens dameskoning St.-Severinus Grathem

Mike Sanders Jeugdkoning St.-Agatha Haelen

Paul Scheepers St.-Jan Baexem

Rick Sonnemans Jeugdkoning St.-Severinus Grathem

Richard Stoops St.-Severinus Grathem

Ruud Stijnen Jeugdkoning St.-Oda Boshoven

Joop Thomassen St.-Sebastianus Neer

Jos Vaessen St.-Lambertus Molenbeersel

Peter Verhoeven St.-Agatha Haelen

Luc Wolters en Mevrouw H. Wolters-Sluysmans

St.-Sebastianus Eys

José Wijen dameskoning St.-Jan Baexem

Winnaar bij de jeugd werd Danny Bongers (midden op de foto).

Nederlands kampioen

Zondag 18 mei werd het duo Sanne Schilders en Jenny Courts, na de provinciale titel in maart j.l., ook Nederlands kampioen op klaroen. De twee dames van St.-Martinus Houthem lieten wederom horen dat musiceren op de klaroen hun groet passie is. Zij wisten de jury en het publiek te overtuigen van hun kwaliteit en muzikaliteit. Met een score van 85 punten sleepten ze de eervolle titel in de wacht met de compositie Dynamic Duo van Rob Balfoort. Het Nationaal kampioenschap van de FKM in Berlicum telde 87 optredens.

JUBILEA**12¹/₂-jarig lidmaatschap**

Jos van de Bercken	St.-Jan Grubbenvorst
Jan Gielen	St.-Jan Grubbenvorst
Regina Peeters	St.-Sebastiaan Grote Brogel
Michel Rempelberg	St.-Brigida Noorbeek
Jan Rootbeen	St.-Jan Grubbenvorst
Werner Slenter	St.-Brigida Noorbeek
Jean Smeets	St.-Sebastiaan Grote Brogel

25-jarig lidmaatschap

C.W.M. Aben	St.-Lambertus Neeritter
H. Ariaens	St.-Ambrosius Kinrooi
Leo Besouw	St.-Jan Grubbenvorst
J.M. Braken	St.-Hubertus Gulpen
J.G.E. van Buggenum	Wilhelmina Hingen
J. Coenen	St.-Laurentius Meeswijk
W. Demandt	St.-Laurentius Meeswijk
M.F. Faassen-Mans	St.-Anthonis Tegelen
Jan Geelen	St.-Catharina Stramproy
H. de Groot	St.-Job Leuken
Wiel Gubbels	St.-Brigida Noorbeek
P.Th. Haegens	St.-Lucia Horst
J.H. Jeurissen	St.-Laurentius Meeswijk
P. Jeurissen	St.-Laurentius Meeswijk
N.G. de Jonge	Wilhelmina Hingen
F.L. Joosten	St.-Lucia Horst
Sonja Kivits-Peulen	St.-Sebastianus Neer
R.L.W. Koornneef	St.-Hubertus Gulpen
A.A.H. Kruts	St.-Martinus Vaesrade
Th. Kruts	St.-Martinus Vaesrade
Nellie Kuijpers-Janssen	St.-Sebastianus Neer
B.R.M. van Loon	St.-Martinus Vaesrade
L. Meuwissen	St.-Ambrosius Kinrooi
W.P. Möse	St.-Hubertus Gulpen
L.J. Niemark	St.-Salvius Limbricht
Th. Pannemans	St.-Laurentius Meeswijk
W.T.J. Pittie	St.-Joseph St.-Geertruid
H.W.M. van Pol	St.-Jan Baexem
J. Reinders	St.-Ambrosius Kinrooi
G. Salden	St.-Monulphus & Gondulphus II Maasmechelen

E. Segers	St.-Ambrosius Kinrooi
R.J. Senden	St.-Joseph St.-Geertruid
J.W.H. Smeets	Kon. St.-Lambertus Oirsbeek
R.P.M. Steffanie	St.-Joris Wesseem
L.L. Swelsen	St.-Martinus Born
J.E.J. Ummenthum	St.-Urbanus Belfeld
Pieter Verheggen	St.-Andreas Melick
W.A. Vleugels	St.-Martinus Vaesrade
M.J. Voermans-Engelen	St.-Sebastianus Ell
J.M.A. Volders	St.-Joseph St.-Geertruid
M.F.E. Weusten	St.-Sebastiaan Schimmert
R.J.A. Woudstra	St.-Martinus Vaesrade
Jack Wyers	St.-Brigida Noorbeek
R.H.M. Zeijen	St.-Martinus Vaesrade

40-jarig lidmaatschap

H. Bemelmans	St.-Monulphus & Gondulphus II Maasmechelen
J.J.M. Boss	St.-Martinus Vaesrade
Th.M.G. Boss	St.-Martinus Vaesrade
P.J.M. Brouns	St.-Severinus Grathem
J. Colson	St.-Ambrosius Kinrooi
J.G. Deneer	St.-Joris Wesseem
H.L.Th. van Dijk	St.-Urbanus Belfeld
J.H.H. Haenen	St.-Martinus Vaesrade

P. Houben	St.-Ambrosius Kinrooi
Jos Jacobs	St.-Catharina Stramproy
M.J.H. Jacobs	St.-Dionysius Opoeteren
J.G.M. Maessen	St.-Joris Wesseem
Tjeu Meulen	St.-Catharina Stramproy
J.M. Moors	St.-Dionysius Opoeteren
J. Philips	St.-Martinus Vaesrade
J. Salden	St.-Monulphus & Gondulphus II Maasmechelen

P.C.M.G. Schaeks	St.-Salvius Limbricht
P.J.H. Sieben	St.-Sebastianus Ell
J.H.J. Speetjens	St.-Sebastiaan Schimmert
L. Stoops	St.-Severinus Grathem
H.M. Suijlen	Oranje Boukoul
Jo Timmermans	St.-Andreas Melick
J. Vandewal	St.-Ambrosius Kinrooi
P.J.M. Vencent	Oranje Boukoul
P. Vleeschouwers	St.-Ambrosius Kinrooi
R. Vranken	St.-Laurentius Meeswijk
H.L. Zeijen	St.-Martinus Vaesrade
J.B. Zink	St.-Hubertus Gulpen

50-jarig lidmaatschap

Cor M.B. de Bie	St.-Hubertus Gulpen
Theo de Bie	St.-Brigida Noorbeek
Jef Bruels	St.-Brigida Noorbeek
Jan Dohmen	St.-Andreas Melick
M. Houben	St.-Ambrosius Kinrooi
Jan Kessels	St.-Catharina Stramproy
Pierre Loo	St.-Brigida Noorbeek
Jean Ploumen	St.-Brigida Noorbeek
J. Sillekens	St.-Job Leuken
C.G. Smeets	St.-Urbanus Belfeld

65-jarig lidmaatschap

Sjeuf Kikken	St.-Mauritius Strucht
--------------	-----------------------

70-jarig lidmaatschap

H.G. Bidlot	St.-Joris Wesseem
Door Meulen	St.-Catharina Stramproy

COMMANDANTENCURSUS OUDE EXERCITIE

De diploma-uitreiking van de geslaagden van de cursus Oude Exercitie voor beginnende en meer ervaren commandanten was een in meerdere opzichten op de toekomst gerichte aangelegenheid.

De schutterijen willen goed voor de dag komen en zich goed presenteren bij alle mogelijke gelegenheden en daartoe dient de commandant goed op de hoogte te zijn van het exercitiegebeuren.

Bij het thuisfront weet hij zijn schutterij dan goed te instrueren en kan hij zelfs vanaf de OLS-tribune lof oogsten. Zo vatte Jos Michels het belang van de cursus oude exercitie samen. Het was zijn eerste officiële taak als nieuwe vice-president van de OLS-Federatie in welke functie hij Frans Wolters verving.

Het belang van goede commandanten en hun opleiding werd in beeld gebracht door een filmploeg van TV Totaal, die highlights van het gebeuren op de televisie uitzond.

Op 12 april vond in de Sporthal Rumpen te Brunssum de uitreiking van de diploma's aan de volgende personen (Foto zie pagina 41):

Geslaagd als instructeur:

J.H. Delamboij	St.-Joseph Vijlen
H.W.E.M. Grispen	St.-Sebastianus Mechelen

Geslaagd als commandant:

A.J.S. Hanssen	St.-Gregorius de Grote Brunssum
H.A.L. Ramaekers	St.-Catharina Stramproy
J.P.M. Simon	St.-Maternus Wijlre
H.M.G. Smink	St.-Gertrudis Amstenrade

Geslaagd als aspirant commandant:

F.J.G. Kampkes	St.-Gertrudis Amstenrade
A. Peters	St.-Sebastianus Spekholzerheide
J.C. Sijstermans	St.-Sebastianus Spekholzerheide

Certificaat voor:

J.M.W. Lentz	St.-Joseph Waubach
--------------	--------------------

Overigens hielden de instructeurs Math. Beaujean, Leo Wijnands en Jack Duckers vast aan een goede kwaliteit commandanten, die zij met een diploma naar huis willen sturen. Niet iedere cursist kon dit jaar aan de norm voldoen, zo hield Jac. van der Vorst zijn gehoor voor. Sommigen hebben een extra jaartje praktische en theoretische studie van het exercitiereglement nodig.

Voorop staat evenwel dat het schutterswezen zich in haar facetten optimaal en zo professioneel mogelijk kan presenteren aan het publiek.

Luc Wolters

Oriëntatiecursus OLS-jurereen 2003

Gedurende 4 vrijdagavonden in april/mei hebben 23 enthousiaste schuttersvrienden zich georiënteerd op de niet eenvoudige taak van jurereen.

Hun docenten waren Mathieu Kessels: organisatie en administratie, Jan Peeters: ethiek en methodiek, Frans Vergoossen: normen, en mevr. E. Hogenhuis-Koeneman: lessen uit de praktijk.

Op vrijdag 16 mei was er een pittige theorietoets ter afsluiting en gedurende het schuttersseizoen 2003 zullen de kandidaat-juryleden stage lopen tijdens de diverse schuttersfeesten. Ze doen dit onder verantwoordelijkheid van een stagebegeleider. In november is er, ook weer in Baexheimerhof, een afrondende evaluatieavond.

Alle cursisten kregen uit handen van Federatiepresident Frans Wolters een getuigschrift, te weten: dhr. G. Baetsen Haelen, dhr. P. Bergmans Haelen, dhr. M. Bleijen Overpelt (B), mevr. E. Bongers Posterholt, mevr. M. Bonten Stramproy, dhr. M. Bukkems Weert, dhr. A. Disch Maastricht, dhr. P. van Eck Roermond, mevr. M. Geurts Baarlo, mevr. A. Goessens Geleen, mevr. M. Janssen Hegelsom, dhr. R. Janssen Roermond, dhr. M. Joris Wesseem, dhr. H. Kremers, dhr. R. Lambers Heythuysen, dhr. J. Lamerigts Ittervoort, dhr. W. v.d. Meys, dhr. L. Muijtens Klimmen, dhr. J. Netten, dhr. J. van Rieth Ittervoort, mevr. R. Steffanie Wesseem, dhr. B. Tobben en dhr. A. van Tol Boxmeer.

Kandidaat-juryleden kunnen, na gebleken geschiktheid, op termijn door de besturen van de diverse schuttersbonden als OLS-jurylid worden voorgedragen.

We wensen hen veel fijne ervaringen en veel succes toe met hun geweldige hobby, ten dienste van het schutterswezen.

Tim Schmitz, voorzitter jurycommissie.

LAATSTE NIEUWS

Brunssum heeft een keizer en koning

In de annalen van schutterij St.-Gregorius de Grote kan na 105 jaar weer een keizer aan de erelijst worden toegevoegd. Op Hemelvaartsdag schoot Michael Schobben (35) voor de derde keer de vogel af en mag hij voor de rest van zijn leven keizer van de schutterij noemen. In een zinderende finale die onder vijf schutters plaatsvond, ontbrandde een sportieve strijd om het koningschap. Peter Heinen, Martien Herveille, Wim Wich en David Nijboer streden om het koningschap van de schutterij.

Er stond veel op het spel omdat voor Michael Schobben de mogelijkheid aanwezig was voor de derde keer de vogel af te schieten en daardoor de fel begeerde titel 'Keizer' in de wacht te slepen. Als voorlaatste schutter schoot David Nijboer de schijf los. Alsof er grote krachten aan het werk waren bleef de vogel hangen voor Michael Schobben. Met een welgemikt schot (68°) maakte hij een einde aan doodse stilte onder het publiek dat in grote getale aanwezig was en de adem inhield. De euforie die ontstond was buitenzinnig. De spanning ontladde in een feest van tranen en geluk.

Keizers van schutterij St. Gregorius de Grote

1^e Wilhelm Pesch 1731
Theodorus Hausman 1760
Theodorus, Hendricus van de Kamp 1773
Johannes Huismans 1777
M.H.S. (Michel Haesen) 1809
P.J. Claessen 1857
Jacob Arets 1882
Joseph Nauts 1891
Jan Janssen 1898
2003 Michael Schobben

Drie koningen

De strijd was echter nog niet helemaal voorbij. Er volgde nog een spannende ontknoping van het koningschieten dat onder de overgebleven schutters werd gehouden.

Martin Herveille was na een korte strijd met het 19^e schot de gelukkige die de vierde vogel afschoot en koning van de schutterij werd.

Bij het Erebestuur volgde Marcel Steins Charel Vromen op door met het 118^e schot de vogel naar beneden te halen.

De deelnemers aan het 'burgervogelschieten' hadden aanmerkelijk meer moeite om een koning uit te kunnen roepen. De trefzekerheid van Margriet Jente uit het Amstenraderveld maakte haar uiteindelijk met het 149^e schot koningin van de burgerij.

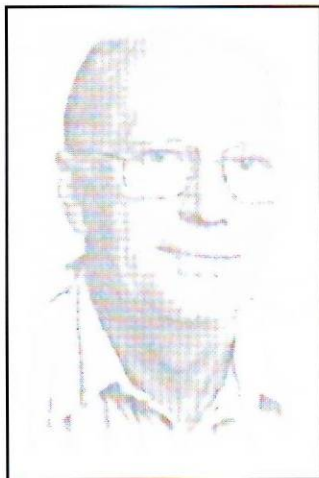
Burgemeester wordt beschermheer

Per traditie houdt de Brunssumse schutterij haar vogelschieten op Hemelvaartsdag. 's Ochtends vond in de H. Gregoriuskerk een H. Mis plaats die werd opgeleust door het mannenkoor RMK.

Na de kranslegging op het kerkhof toog de schutterij naar het Gemeentehuis om burgemeester Brokken te installeren als nieuwe beschermheer. Onder het toezien oog van de schutterij en het erebestuur werd hem een zilveren schild omgehangen waarmee het beschermheerschap werd bevestigd.

WIJ GEDENKEN

IN MEMORIAM JACOB FILOTT

Na een korte lijdensweg is op 60-jarige leeftijd Jacob Filott, voorzitter van Schutterij St.-Nicolaas Susteren, op 22 December 2002 overleden.

Jacob werd geboren en getogen in Baakhoven als oudste zoon in een gezin van 9 kinderen.

Zijn gezin was alles voor hem, het vaderschap vervulde hij dan ook met trots. Jacob was een man met weinig woorden maar liet dit merken in heel veel kleine dingen.

In november verleden jaar waren er gezondheidsklachten en al snel werd duidelijk dat hier een ongelijke strijd moest worden gestreden. Jacob putte kracht uit de levenswijsheid die hij had meegekregen, de liefde en steun van zijn familie en vriendschap van velen. Eind zeventiger jaren werd Jacob lid van schutterij St.-Nicolaas Susteren, waarna hij in 1987 werd gekozen tot voorzitter. Deze functie wist hij onafgebroken te vervullen tot op het laatste moment. Voor hem was de vereniging één grote familie en waren de leden van jong tot oud even belangrijk. Hij genoot evenzeer van het succes van de schutters als van het succes van de jongste trommelaar. Bij de organisatie van tal van festiviteiten, voor de schutterij, wist hij keer op keer mensen te stimuleren om als kleinere vereniging iets groots neer te zetten.

Jacob had een groot organisatievermogen en liet dit ook regelmatig merken. Je hoefde maar iets te vragen en Jacob regelde het. Geen poeha maar op een gewone en menselijke manier.

Op zijn ziekbed wist hij alle belangrijke zaken nog zelf te regelen. Zaken betreffende de schutterij droeg hij over aan een door hem gekozen vertrouwensman. Dit in de wetenschap dat de vereniging zonder hem door zal kunnen blijven gaan op de ingeslagen weg.

Jacob is nooit onderscheiden voor zijn tomeloze inzet maar de mooiste onderscheiding die hem postuum deel kan vallen is dat zijn inzet voor de schutterij en de gemeenschap nooit verloren zal gaan en dat zijn werk door anderen wordt voortgezet.

Door familie en zijn grote vrienden- en kennissenkring werd op waardige wijze, met een sjöttemis, van Jacob afscheid genomen.

Hij ruste in vrede.

OVERLIJDEN FRANS WESSELS

Met grote verslagenheid hoorden wij op zondag 29 december 2002 van het toch nog plotseling overlijden van Frans Wessels, vele jaren lang trouwe muzikale schuttersvriend op overslagtrom en laatstelijk als tambour-maître. Zowel binnen ons klarenkorps alsook ver daarbuiten bekend bij allerlei muziekkorpsen en schutterijen. Uiteraard wisten wij van zijn langdurige ziekte, maar het bericht van zijn definitieve afscheid is daarom zeker niet minder hard aangekomen.

Frans was een enorm trotse man met een ijzeren wil. Een man vol levensvreugde en humor, die steeds de gangmaker wilde zijn in goede en slechte tijden. Een man die enorm kon genieten van muziek in het algemeen, maar slagwerkmuziek in het bijzonder. "Ruwe bolster, blanke pit" is een uitdrukking die bijzonder goed past bij zijn karakter. Hij genoot enorm van de prestaties van zijn dochter Thera op muzikaal gebied, zoals haar overwinningen op solistenconcoursen en -wedstrijden, maar ook de gezamenlijke prestaties met korpsen, op elk concert, festival en schuttersfeest, maar ook in het onvergetelijke Houthem's concoursseizoen 1998-1999 met als klap op de vuurpijl het Nederlands kampioenschap. Op deze momenten toonde Frans zijn kwetsbaarheid en emoties.

Ondanks de treurnis om zijn overlijden, denken wij enorm graag terug aan Frans om zijn positieve levenshouding en vooral humor, die hij zo graag met anderen deelde door het zingen en musiceren. Hoe vaak klonk uit zijn mond niet spontaan "Geneet van 't Laeve ...". Kenmerkend voor zijn enorme levenskracht. Desondanks heeft hij zijn zeer ongelijke strijd niet kunnen winnen.

Wij hopen dat iedereen die hem kende, ongetwijfeld in de zin van Frans, samen met ons moed wil putten uit zijn levenskracht en zich niet laat weerhouden snel weer te gaan genieten van al het mooie van het leven en dan vooral de (schutters)muziek. Op donderdag 2 januari herdachten wij Frans met vele (muzikale) vrienden tijdens de avondmis en op vrijdag 3 januari werd Frans in besloten familiekring gecremeerd.

Maurice de Lange
Secretaris St.Martinus Houthem St.Gerlach

IN MEMORIAM JEU VAN NINHUYLS

Op 8 februari hebben wij kennis genomen van het overlijden van ons actief schutterslid Jeu van Ninhuys. Jeu begon zijn schutterscarrière in 1947 en heeft die volgehouden tot aan zijn dood. Jeu heeft veel betekend voor de schutterij. Naast schutter, heeft hij ook vele jaren als bestuurslid gefungeerd. Zo was hij vice-voorzitter en vele jaren buksmeester.

In 1973 werd Jeu gehuldigd vanwege zijn 25-jarig lidmaatschap en in 1997 voor zijn 50-jarig lidmaatschap. Jeu was schutterskoning in 1968 en in 1994 werd hij benoemd tot erelid van onze vereniging.

In 2002 werd Jeu opgenomen als Schutbroeder in de Edele Eedbroederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Jeu van Ninhuys

Jeu was fanatiek in het verzamelen van oud ijzer voor zijn schutterij. Jagen en wandelen waren de andere hobby's van Jeu.

Jeu wij zullen je missen, rust zacht.

Schutterij St.-Hubertus Beringe.

Bert Creemers, lid van St.-Catharina Stramproy. Hij was bestuurslid, penningmeester, buksmeester, goot kogels, was koning en schutter in het OLS-zestal. Koninklijk onderscheiden en opgenomen in de Edele Eedbroederschap. Overleden daags voor zijn 70^e verjaardag op 17 februari 2003 te Maaseik. Begraven met schutterseer op 22 februari daaropvolgend.

Henk Verheijen, 23 jaar lid van de schuttersgroep van St.-Willibrordus Meijel. Overleden op 23 februari in de leeftijd van 65 jaar.

OVERLIJDEN MIA SEIJBEN-ERKENS

Tot ons groot verdriet moesten wij op maandagavond 24 februari vernemen, dat na een langdurig ziekbed, op 76-jarige leeftijd, na 15 jaren lidmaatschap, onze schuttersvriendin Mia Seijben-Erkens was overleden.

Wij verliezen in haar een zeer betrokken schuttersvrouw die jarenlang haar beste krachten gaf aan ons damescomité en ook daarvoor en erna grote betrokkenheid toonde bij onze Houthemse schutterij. Jarenlang was zij de animator van het verenigingslidmaatschap van haar zonen John en Ludie en snel werd haar man Hub mede hierdoor ook trotse schutter, commandant en officier van St.-Martinus. Zij genoot bijzonder van het succesvolle koningschap van Hub, samen met hun dochter Riny Faarts als koningin en de trotse kleindochter Aimee als bordjesdrager. Zoveel als mogelijk ging Mia steeds mee naar schuttersfeesten en vormde zij met enkele anderen steeds weer de pleisterplaats voor al onze schutters in de feesttent. Tijdens ons afgelopen augustus georganiseerde koningsvogelschieten was zij voor het laatst in ons midden en was zij nog getuige van de uitreiking van de zilveren bondsmedaille aan Hub. Een grote eer en beloning voor hem, maar zeker ook voor Mia. Tijdens de avondmis op vrijdag 28 februari en de uitvaartdienst en crematie op zaterdag 1 maart waren vele schutters er voor een laatste groet aan Mia, maar zeker ook als steun in de rug voor de familie bij dit zware verlies. Precies zoals dit goede schutters bejaamt.

Maurice de Lange,
Secretaris St.Martinus Houthem St.Gerlach

Tilly Linssen-Reulen, lid van St.-Jan Baexem. Overleden op 3 maart in de leeftijd van 44 jaar.

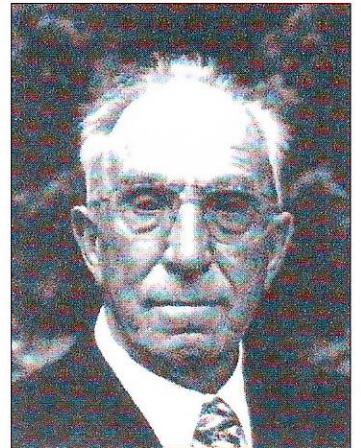
Frans Werst, bijgenaamd "de Belsch", erelid van kon. Schutterij St.-Sebastiaan Heerlerheide. Hij was sinds 1952 lid en geweerdruager. Door gezondheidsproblemen kon hij op den duur niet meer actief inhoud geven aan zijn lidmaatschap, maar het interesse voor de schutterij behield hij. Overleden op 73-jarige leeftijd op 6 maart 2003. Begraven met schutterseer op 11 maart.

IN MEMORIAM CHRIST PEYMEN

Christ was schutter sinds 1938 en was eveneens het oudste lid van schutterij St.-Antonius Stramproy. Christ was nog iemand 'van voor d'n oorlog', zoals hij zelf altijd riep. Hij maakte de verhuizingen van de schietbomen mee en heeft een grote bijdrage geleverd aan de bouw van het huidige clubgebouw. In dit gebouw heeft hij nog vaak een kaartje gelegd met zijn kameraden. Een verhaal vertellen dat deed hij graag en iemand jennen kwam ook regelmatig voor.

Christ schoot in 1960 kampioen van de vereniging en in 1971 werd hij koning. Verder was hij lid van de zestalcommissie (1949-1955) en ook was hij bestuurslid (1950-1962).

Een groot gedeelte van zijn leven woonde Christ in "de Hei", waar hij vaak in zijn tuin bezig was. Zijn verhuizing naar het dorp betekende ook dat het voor hem moeilijker was om de activiteiten van zijn schutterij bij te wonen. Alleen bij bijzondere gelegenheden was hij er nog bij en zag je Christ weer lachen en genieten. Christ voelde zich dan weer in zijn element.

Christ Peymen

Op 8 maart overleed Christ op 82-jarige leeftijd. Enkele dagen later werd hij met schutterseer naar zijn laatste rustplaats begeleid. Moge hij rusten in vrede.

Nico Parren, St.-Antonius Stramproy.

Jan Ulrichs, lid en oud-voorzitter van St.-Elisabeth Stokkem. Overleden op 20 maart op 79-jarige leeftijd.

Jean Ulrichs

IN MEMORIAM JEAN ULRICHS

Jean is bij ons allemaal vooral bekend geworden van het OLS in Stokkem. Als schutterijvoorzitter zorgde hij toen zelf voor de bezorging van de OLS-post. Hij geloofde in dit OLS. Dit OLS dat zoveel goeds zou kunnen betekenen voor zijn schutterij. Veel pijn deed het toen dit OLS, buiten de schuld van schutterij St.-Elisabeth Stokkem, een financiële nederlaag leed. Diepe wonden zijn er nog lang gebleven bij Jean. Zoals bekend bleven veel bezoekers weg door de extreem hete weersomstandigheden. De meeste schutters spoedden zich onmiddellijk na de optocht naar huis om daar wat koelte te zoeken.

Tijdens het laatste LDS kwam Jean ons nog opzoeken. Toen al moest hij bekennen dat zijn krachten hard achteruit gingen. Toch bleef hij vanuit zijn woonplaats Zonhoven het wel en wee van zijn schutterij volgen. Het interessegebied van Jean strekte zich verder uit over de Schuttersbond De Maasvallei, de OLS-Federatie maar ook naar het Europese schutterswezen. Voor het Limburgs Schutterstijdschrift schreef Jean een artikel over vuurwapens, een volgend artikel had hij weer in de pen...

We zullen Jean missen.

René Heiligers, oud-lid van St.-Sebastiaan Schimmert, lid van St.-Remigius Meerssen. Overleden op 30 maart op 34-jarige leeftijd. Begraven met schutterseer.

IN MEMORIAM RENÉ HEILIGERS

Aafsjeit neume van René. Ut liek zwa oonwermelik. De hoofdes mer um te kieke en René waor dao en noe in eine sjlaag is heer weg. En este dan get moots zegke euver eemes deh dich zwa deerbaar waor wilste allein mer gooj dinger zegke en allein mer serieus dinger.

Gooj dinger zegke euver René is neet lestig want ut waor gewoon unne gooje joong, meh serieus dinger euver hóm vertelle is al get lestiger want 't waor mich unne sjwanne. Wat hóbbe veer veul sjpas mit hóm gehad. René, 'nne enfant terrible meh dan waal in de gooje zin van 't woord. Eine met völ kattekwat.

René, kameraod dat waor 't woord dat 't beste bie dich pasde. Kameraod veur Arlette, kameraod veur diene Pap en Mam en dien familie, kameraod veur dien vrun, kameraod op dien werrik, kameraod veur de Sjutterie, kameraod veur de kloomp, Unne kameraod veur eederein. Kameraod omdat stich altied klaor sjoongs veur eederein, hulpvaardig estich waors. En of dat noe op 't werrik waor, bie dien vrun of bie de vereniginge, veer hoofde mer um te kieke en dao waor René. Dat waor un jhel fijn geveul de zekerheid van dien sjterke han altied in ooze rök te veule. Eine van de ouwe sjtempel, plichtsbewus en altied dao. Altied jao, bang este waorsj datste get misdes. Want es kattekwat koos weure oetgevreeete gingste veurop en waorste in dien element. Meh auch altied dao omdat stich voongs dat dat zeu wjerde. De bis bie un vereeniging en dan mootste aug dao zeen, allein dan greujt unne band en dao gings dich veur. Dat kosde dich auch gans get verlofdaag en geruil mit dien collega's op ut werrik.

Meh es dich ut dan örriges neet mit eins waors, dan waors dich aug neet bang um dien meining te geve. Auch neet euver geveulige zaake. Reg door zjeh, niks verbloome meh zegke wah ut op sjoong. Dan waorste ut kwiet en dat leifde mekkelik, voongste. Sooms waor dat waal hel meh ut waor in eeder geval duude-

René Heiligers

lik. En este ut dan kwiet waors dan waor ut good en wat de meerderheid besjilde lagste dig dan aug bie neer. Onreg waor unne rwajje lap veur dich en zeu heit meinigein un kopstjwetsje van dich moote verwerrikke.

Dich waors veural kamerödsje van Arlette, dien vruike, oonaafsjeidelik, geer deeg alles saame. Geer houwt dan aug völ dezelfde interesses en wie ooze Leeve Hjer de hertsjes heit oetgedeilt moot geer waal in dezelfde wachkamer hóbbe gezete. Arlette verweet dich waal ins datste alles weg gaofs. Dich waors inderdaad unne gunner. Dich gaofs dichzelf weg, dao hoofdes dich neet euver nao te dinke, dat zoat in diene aard. Dat maakde dich waal ins sjleg van goojigheid. Arlette waor jel bezörrig um ziene sjat. En este dan al 5 minute te laat van 't werrik thoes koams waor Arlette dich al aan 't belle wahste bleefs, bang dat dich get gebeurt waor. Want geer had nog gans get planne saame. Die planne moot Arlette noe allein goon aafmake, meh René veer goon Arlette daobie helpe in de Geis van wiesdich dat gewilt zous hóbbe.

Bie de sjutterie hóbste nao diene transfer van Sjumert nao Meersje direk dien plaats gevoonge. Neet zeure meh werrike waor dien motto en zeu hóbste gans get oore mit op de sjeiger gesjtange wie veer ooze sjuttetooze aan 't metsele waore. Bie 't sjeete op de bulkes wiste 't binne 'n paar jaor te bringe tot 't A zestal. Jers beste B sjutter, vervolgens beste A sjutter en dit jaor tjweds achter Matje bie 't A. En auch hie weer dien sjterke hand in ooze rök.

Want dich koos de zenuwe aan en dus sjoots dich achterop. Ging 't voorheen bie de letste 3 bølkes meïstal mis, noe hoofde veer nao 15 sjeut mer um te kieke en dan kaom René. Dat koos neet mis.

Wat blief zeen louter sjwan herinneringe en dat is neet genoeg. Veer moote hie get van ljerre. Allein dan is dit alles neet veur niks geweis. Laote veer in de Geis van René klaor sjitton veurein, oos oonderein helpe zoonder dat op un wheigsjaal te legke. Kameraodsjaap kump neet vanzelfef, dao mooste in investere en es God bleef, kump watste drin duuts auch unne kjer droet.

René veer zulle dich neet vergete. Veer zulle altied achterum blieve kieke, want René bie ut letste bølke deenke veer aan dich.

Dien Vrun van Schutterij St. Remigius Meerssen,
03 april 2003.

Toos Knoops-Verdonschot, lid van St.-Aldegundis Buggenum. Overleden op 31 maart in de leeftijd van 69 jaar.

Lei Crijs, ere-lid en oud-buksmeester van St.-Martinus Horn. Drager van: de zilveren EGS-medaille en de gouden speld met kroon van de OLS-federatie. Overleden op 8 april op bijna 91-jarige leeftijd. Begraven met schutterseer.

IN MEMORIAM LEI CRIJS

Ruim 74 jaar was Lei Crijs schutter; aanvankelijk in zijn woonplaats Leveroy bij schutterij St.-Barbara, daarna ruim 50 jaar bij schutterij St.-Martinus Horn. In Horn was Lei 30 jaar buksmeester en 12 jaar commandant en in 1958 wist hij de koningsvogel af te schieten.

Lei Crijs met zijn onafscheidelijke sigaar.

Met het overlijden van Lei verliest het Limburgse Schutterswezen een schutter die toonde dat hij er alles voor over had om bij zijn geliefde schutterij te kunnen zijn. Ofschoon Lei in het Noord-Limburgse Bergen woonde, kwam hij trouw naar (het 60 kilometer verder gelegen) Horn om daar zijn schutterij te steunen. Men heeft berekend dat Lei, met de buks aan de brommer en de kogels achterop de bagagedrager, zo twee keer de aarde rond is geweest voor zijn schutterij.

Lei had een ijzersterk geheugen en was daarom voor velen een vraagbaak. Met een kopje koffie en zijn vertrouwde sigaar hield hij als vaste optekenaar van schutterij St.-Martinus alles goed in de gaten. Naarmate zijn leeftijd vorderde, nam zijn gezichtsvermogen af. Om toch bij zijn schutterij te kunnen zijn, heeft het schutterijbestuur er toen voor gezorgd dat hij een plaatsje kreeg in Huize Beek en Bos te Heythuysen. Lei fleurde op, niet in het minst omdat hij kon rekenen op de voortdurende steun en belangstelling van Har en Mariet van Herten. Ruim drieëneenhalf jaar hebben Har en Mariet zich op voorbeeldige wijze ingezet voor hun schutbroeder. Daardoor heeft Lei niets hoeven te missen van zijn schutterij en kon Lei genieten van een mooie "nazomer van zijn leven".

Lei droeg met trots al zijn schuttersonderscheidingen, desondanks bleef Lei een bescheiden mens. Bij gelegenheid van zijn 90-ste verjaardag organiseerde de schutterij nog een groot feest. Lei genoot er zichtbaar van. Apetrots was hij toen hem, bij die gelegenheid, de zilveren EGS-onderscheiding werd opgespeld.

Carnavalsdinsdag werd Lei ziek. Zijn krachten namen af en hij besefte dat het einde nabij was. Lei: "Ich hōb ein fijn laeve gehad, het is goed zo, ich bōn versjlete, de spriet is op ... " Tot op het laatst heeft Lei zelf de regie in handen gehouden. Zo bepaalde hij welke foto op zijn bidprentje moest komen (natuurlijk werd dat een foto waarop hij stralend staat afgebeeld met zijn vele onderscheidingen) en bepaalde hij dat hij op zaterdag in Horn begraven wenste te worden.

Onder grote belangstelling nam schutterij St.-Martinus Horn zaterdag 12 april op gepaste wijze afscheid van Lei Crijs door hem te begraven met schutterseer in Horn.

Jo Tis, meer dan 50 jaar lid van o.a. St.-Martinus Vlodrop, bestuurslid van St.-Urbanus Maasniel en erelid van St.-Anna Merum. Schutbroeder in de Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus en drager van de gouden OLS-speld met kroon. Overleden op 13 april in de leeftijd van 83 jaar.

IN MEMORIAM JO TIS

Geboren in Baexem, begon Jo zijn activiteiten als schutter bij de "Jongenvacht" te Baexem. Na de oorlog ging hij met zijn vrouw in Vlodrop wonen, waar hij zich inzette om schutterij St.-Martinus Vlodrop nieuw leven in te blazen. Door werkomstandigheden genoodzaakt, ging het gezin in Maasniel wonen. Hier werd hij lid en bestuurslid van schutterij St.-Urbanus Maasniel. Zijn laatste 20 levensjaren bracht Jo door in Herten. Daar werd hij lid van schutterij St.-Anna Merum. In totaal was Jo 52 jaar lid van de OLS-Federatie, twee jaar gelden ontving Jo nog de gouden OLS-medaille met kroon. Verder werd Jo opgenomen als Schutbroeder van de Edele Eed-Broederschap van de Souvereine Orde van de Rode Leeuw van Limburg en de H. Sebastianus.

Coen Peeters, 65 jaar lid van de Broederschap St.-Urbanus Belfeld. Overleden op 14 april in de leeftijd van 91 jaar.

IN MEMORIAM DEKEN THEUNISSEN

Op Paasmaandag bereikte ons, tijdens de Hoogmis t.g.v. het jaarlijkse koningschieten het bericht dat oud-Deken Theunissen, erelid van Schutterij 't Zandakker Gilde Sint Jan uit Venray, op 82-jarige leeftijd was overleden. Deken Theunissen heeft in de beginjaren van de doorstart van de Venrayse schutterij in 1975 veel betekend voor de Venrayse vereniging. Met raad en daad stond hij de vrijwilligers van de Venrayse schutterij bij, ook na het beëindigen van zijn actieve werk bleef hij bij onze schutterij betrokken en regelmatig kwamen wij hem tegen.

Moge hij rusten in vrede,

bestuur en leden
Schutterij 't Zandakker Gilde Sint Jan Venray.

Math Theunissen, lid van St.-Hubertus Ubachsberg. Drager van de gouden OLS-speld. Overleden op 61-jarige leeftijd op 24 april 2003. Begraven met schutterseer op 29 april.

Pierre Weekers, lid van St.-Oda Boshoven. Drager van de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en de gouden OLS-medaille met kroontje. Overleden op 28 april in de leeftijd van 91 jaar.

IN MEMORIAM PIERRE WEEKERS

Op 28 april j.l. bereikte ons het droevige bericht dat Pierre Weekers was overleden. Pierre was ruim 68 jaar lid van schutterij St.-Oda Bohoven-Weert. Als bestuurslid, commandant, koning en als generaal zette Pierre zich voor 100% in voor zijn schutterij. Tot op hoge leeftijd liep hij nog mee in de optocht. Hij was al enkele jaren Generaal buiten dienst.

Pierre was ruim 80 jaar toen de schutterij haar clubgebouw ging bouwen, maar toch stond hij boven op de steigers en werkte daar als metselaar. Trots als een pauw was Pierre toen schutterij St.-Oda het OLS won. De foto met het winnende zestal kreeg een ereplaats op zijn kamer.

Pierre was een bescheiden persoon, die niet van toespraken hield, want dan kwamen de waterlanders snel boven.

Op zaterdag 3 mei hebben wij onze Generaal buiten dienst, na een in drukwekkende H. Mis, met schutterreer begeleid naar het crematorium in Heeze.

Moge Pierre rusten in vrede.

Henk Ramakers, ruim 28 jaar lid, eerste luitenant en voormalig commandant van de Edele Nobele Agtbaere Jonge en Oude Loffelyke Schutterye Der Stad en Vryheyd Valckenborgh. Overleden op 29 april op 49-jarige leeftijd en begraven met schutterseer op zaterdag 3 mei te Valkenburg. (zie ook zijn gedicht in Limburgs Schutterstijdschrift nummer 58, pagina 48).

IN MEMORIAM HENK RAMAKERS

De Valkenburgse Jonge en Oude Nobele zijn in Henk Ramakers een belangrijke steunpilaar kwijtgeraakt. Hij regelde achter de schermen als stille kracht een heleboel, op Henk werd nooit een vergeefs beroep gedaan.

Pierre Weekers

Vandaar dat zijn inzet was terug te vinden in tal van verenigingen die zich met cultuur of geloof bezig hielden. Behalve voor de schutterij was dit de Lourdesgrot in Valkenburg, waar Henk een spelfunctie vervulde in het stichtingsbestuur. Henk Ramakers was gehuwd en had vier zonen, die eveneens lid waren van de schutterij. Gedurende enkele jaren was hij commandant van de Jonge en Oude Nobele Schutterij van Valkenburg en dwong hij op integere wijze respect af. In 1997 was hij koning en vormde hij met zijn vrouw het koningspaar; de kinderen waren schutter of page van het koningspaar. Een prachtig jaar. Vanwege zijn verdiensten voor de schutterij werd hij onderscheiden met de verenigingsmedaille in goud, opgenomen in de Nobele Orde van de Papegaai en ontving hij bij zijn zilveren jubileum de dito OLS-medaille. Henk maakte deel uit van de redactie van Dagblad de Limburger en vervulde binnen die redactie een coachende rol. Zoals bij al zijn overige functies en activiteiten cijferde hij zichzelf weg ten gunste van het te bereiken resultaat. Hij was de rust zelve, genoot van de natuur en het leven. Zijn interesse voor diverse culturele en geloofsgerelateerde functies bleek niet alleen uit zijn betrokkenheid bij de schutterij en de Lourdesgrot, maar ook uit het feit dat hij rondom deze onderwerpen een eigen website bouwde om contacten te leggen met mensen die dezelfde interesse koesterden. Deze belangstelling geeft Henk aan ons door. Laten we door de zaken die hem aanspraken in ere te houden ook de veel te vroeg overleden Henk in gedachten houden.

Luc Wolters.

Jacob Vonk, jarenlang lid en lid van verdiensten van St.-Antonius Sleek-Echt. Overleden 21 mei.

LIMBURG, MIJN VADERLAND

Op schuttersfeesten en zeker op het OLS wordt het gespeeld door de plaatselijke harmonie of fanfare en meegezongen door alle aanwezigen. Alhoewel, dat meezingen is soms minimaal en schijnt door de jaren heen te verminderen. Kennen wij de woorden van ons eigen volkslied niet meer? De zin "Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord!", welke tweemaal wordt gezongen schijnt nog het best gekend te zijn. Zijn de andere zinnen te moeilijk of zingen we het lied niet vaak genoeg zodat we het vergeten zijn? Toch is het Limburgs volkslied iets wat ons beider provincies bindt en dus in ere gehouden dient te worden.

Première

Het Limburgs volkslied werd voor het eerst gezongen te Roermond op 31 januari 1909 tijdens de oprichtingsvergadering van de "Vereniging ter bevordering van de volkszang in Limburg". Voorzitter van deze vereniging was Jhr Mr Charles Ruijs de Beerenbrouck. Enkele leden van het Koninklijk Roermonds Mannenkoor zongen bij die gelegenheid "Limburg mijn vaderland", een lied gecomponeerd door de dirigent van het koor Henri Tijssen (1862-1926). Op verzoek van Henri Tijssen had Gerard Krekelberg (1864-1937) de bijbehorende tekst geschreven. In 1939 werd "Limburg, mijn vaderland" officieel het Limburgse volkslied en zou het beter bekend worden naar zijn regel "Waar in bronsgroen eikenhout".

Populair

Vanaf het moment dat het Limburgse volkslied voor het eerst gezongen werd, is het bijzonder populair geworden. Niet alleen in de beide provincies Limburg: In 1911 werd het in verschillende gewesten in binnen- en buitenland gezongen en vaak (met gewijzigde tekst) als volkslied gebruikt. In 1917 vroeg de Belgische legerleiding zelfs om de melodie te mogen gebruiken "omdat de jongens aan de IJzer het lied zo graag zongen".

De reden voor deze grote populariteit moet worden gezocht in de aansprekende melodiebouw en het pittige marstempo. Componist Henri Tijssen heeft met de melodie, die hij op één dag componeerde, in ieder geval op voortreffelijke wijze de snaar van het (zingende) volk weten te treffen.

Toondichter

Musicus Henri Tijssen werd geboren in 1862 te Roermond. Hij behaalde aan het conservatorium van Luik zijn diploma's piano, compositie en directie. Hij toonde veel interesse voor het volkslied. Op zijn naam staan, naast het Limburgse volkslied, o.a. ook het Roermondse volkslied, "Wij willen Limburg houwen" (uit de annexatieperiode) en de onafhankelijkheidscantate.

Tekstdichter

Gerard Krekelberg (Gerardus Leonardus Hubertus) werd geboren op 13 juni 1864 in Neeritter als zoon van Peter Krekelberg en Maria Tulkens. Zijn geboortehuis staat nog steeds aan de Driessenstraat. Zijn vader was herbergier en winkelier. Gerard had twee broers en één zuster. De lagere school volgde Gerard Krekelberg in Neeritter. In 1883 behaalde hij in Weert zijn onderwijzersdiploma voor de Rijksnormaalschool.

Als onderwijzer gaf Gerard Krekelberg o.a. les in Swalmen. Eigenaardig genoeg verliet hij het onderwijs om een fabriekje in dekkleden te beginnen in Roermond. Later keerde hij echter terug in het onderwijs en werd hij onderwijzer in Vlodrop.

Op 4 juni 1895 trouwde Gerard Krekelberg met Francisca Hubertina Agnes Thissen (1868-1922). Het gezin Krekelberg-Thissen kreeg acht kinderen: drie jongens en vijf meisjes. Het oudste kind, een zoon, werd geboren in Maasbracht, de andere kinderen werden geboren te Roermond.

Op 27 november 1937 overleed Gerard Krekelberg op 73-jarige leeftijd te Vlodrop, waar hij ook begraven werd.

Krekelberg als "pennenridder"

Naast tekstdichter van het Limburgs volkslied, was Gerard Krekelberg ook heemkenner, folklorist en archeoloog. Zo ontdekte hij in de buurt van Vlodrop in 1924 een Germaans kerkhof en deed hij opgravingen op de Klifsberg. Hij was weliswaar een amateur, maar toch verdienstelijk.

Ontelbare bijdragen heeft Gerard Krekelberg geschreven over de folklore, de heemkunde en de streekgeschiedenis. Zo was hij ook medewerker van "De Nedermaas" en "De Maasgouw". Ook in de Limburgse Koerier en "De Nieuwe Koerier" schreef hij heel wat bijdragen. Zo schreef hij o.a. over het kasteel van Weert en over de geschiedenis van Asselt.

Bij zijn sagen en verhalen was hij niet altijd even correct. Hij schreef ze immers over uit het Vlaamse tijdschrift "Ons Volksleven" en veranderde namen en situaties. Zo verschenen deze dan in de "Limburgse Koerier" van 1924 (meer dan 50 verhalen, die soms meerdere malen door anderen overgeschreven werden). Gerard Krekelberg wou het immers allemaal wat te vlug doen, was soms op winst uit en wou zoveel mogelijk publiceren.

Inspiratie

Het voormalige Dorpsplein in Neeritter werd na zijn dood omgedoopt tot "Krekelbergplein" en herinnert ons aan de auteur van het Limburgs volkslied. Als we in het verleden op dit plein stopten, kregen we altijd een wat speciaal gevoel, daar in de schaduw van het Kessenicher kasteel "Borgitter". Het is wellicht op die plaats dat Gerard Krekelberg de inspiratie voor de tekst van het lied heeft opgedaan. Daar was in die tijd wel veel groen en heide aanwezig.

Het bronsgroen eikenhout, waarmee het Limburgs volkslied begint, verwijst naar de ondertussen verdwenen eikenbomen rond het kasteel Borgitter in Kessenich, gelegen aan de boord van de Ifterbeek op de grens met de dorpskom van Neeritter.

De eerste twee strofen van het Limburgs volkslied zijn landschapsschilderingen, de derde handelt over de Limburgse volksaard, terwijl in de vierde strofe de verhouding van de Limburger tot God, zijn land en het Oranjehuis aan de orde komt.

Het Limburgse volkslied telde aanvankelijk drie strofen. Sommigen beweren dat de derde strofe niet door Krekelberg zelf werd gedicht, maar achteraf door iemand anders 'erbij is gelapt'. Wie deze grote onbekende is, weten de cultuurhistorici (nog) niet. De vierde strofe werd in 1939 door J.M. Snackers, toenmalig president van het Kon. Roermonds Mannenkoor, toegevoegd wellicht om het Oranjehuis gunstig te stemmen. De vierde strofe is dan ook op Belgisch-Limburg niet van toepassing.

LIMBURG, MIJN VADERLAND

Waar in 't bronsgroen eikenhout, 't nachtegaaltje zingt;
Over 't malse korenveld, 't lied des leeuweriks klinkt;
Waar de hoorn des herders schalt,

langs der beekjes boord;
Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! (bis)

Waar de brede stroom der Maas,
statig zeewaarts vloeit;
Weeldrig sappig veldgewas, kostelijk groeit en bloeit;
Bloemengaard en beemd en bos, overheerlijk gloort;
Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! (bis)

Waar der vad'ren schone taal, klinkt met held're kracht;
Waar men kloek en fier van aard,
vreemde praal veracht;
Eigen zeden, eigen schoon, 't hart des volks bekoort;
Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! (bis)

Waar aan 't oud Oranjehuis 't volk blijft hou en trouw;
Met ons roemrijk Nederland één in vreugd en rouw;
Trouw aan plicht en trouw aan God,
heerst van Zuid tot Noord;
Daar is mijn Vaderland, Limburgs dierbaar oord! (bis)

Werner Smet.

Bronnen:

Donaat Snijders, in: "Dao roast get!", driemaandelijks tijdschrift van de Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi.
Peter Roost bezorgde inlichtingen voor het artikel, o.a. uit "Genealogieën, II, juni 1958", Roermond.
Documentatiecentrum Geschied- en Heemkundige Kring Kinrooi.
Privé-verzameling Wim Pijpers.

INHOUDSOPGAVE

Artikel	pag
Colofon + Voorwoord	1
Stichting S.A.S. 40 jaar jong	2
Het OLS-2003 wordt anders dan anders	3
Koninklijke schutterij St.-Martinus Kessenich	5
Krantenkoppen	8
Euver de päöl	9
Een schutterij/schuttersgilde met vendeliers? Natuurlijk!	10
Limburgse schuttersagenda	11
Voor U gelezen	12
Schutterijen in Twente	13
Adreswijzigingen etc.	14
Nieuws van het internet	15
50-jarig heroprichtingsjubileum St.-Brigida Noorbeek	16
Het schutterswezen zoekt nieuwe vrienden	17
Komt er in Hamont-Achel een nieuwe schutterij?	18
50 jaar St.-Ambrosius Kinrooi	21
St.-Hieronymus Biest-Weert heropgericht	22
Schutterij St.-Catharina Stramproy	24
St.-Gregorius de Grote Brunssum klaar voor Z.L.F.	26
Onder de schietboom	27
Wij feliciteren	37
Laatste nieuws	45
Wij gedenken	46
Limburg, mijn vaderland	51
Inhoudsopgave / Redactie en Correspondenten	52

REDACTIE EN CORRESPONDENTEN

- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers Wienkeskoel 94, 6074 HH Melick. Tel. 0475-520226, fax 0475-520229. E-mail: wmpijpers@hotmail.com.
- ★ Werner Smet Nachtegalenlaan 84, 3650 Rotem. Tel. 089-868782.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32, 3630 Maasmechelen. Tel. 089-767789.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21, 6041 AP Roermond. Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4, 6369 XL Sijpeveld. Tel. 045-5442585. E-mail: Luc.Wolters@vodafone.com.
- ★ Correspondent Schuttersbond E.M.M.: Tjeu Timmermans, Kruisstraat 73, 6034 RJ Nederweert-Eind. Tel. 0495-633840.
- ★ Correspondent Schuttersbond Juliana: Bernie van Lierop, Binglekruid 7, 5803 BM Venray. Tel. 0478-510400, GSM 06-10322770. E-mail: bvanlierop@home.nl.
- ★ Correspondente Schuttersbond St.-Gerardus: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84, 6166 XL Geleen. Tel. 046-4755123.
- ★ Correspondent Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o.: Thimo Zegers Rijksweg Noord 164, 6136 AD Sittard. Tel. 046-4523808. E-mail: t.zegers@home.nl.

**HERSTEL UW TRADITIE IN ERE:
KEVELAERER VAANDELS:
RESTAURATIE EN NIEUW.**

**KEVELAERER FAHNEN +
PARAMENTEN GmbH**

Kapellenplatz 27, D-47623 Kevelaer
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren. Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 7063, 6503 GN Nijmegen
Telefoon: 024-3791170
Fax: 024-3791171

RVequipment
light sound vision

Nieuwenhuysstraat 36 - Hulsberg
Tel. 045-4051451
Fax 045-4053268

**Als u muziek
wilt horen,
zoals het
gemaakt is.**

**KRACHT EN GEVOEL
IN FINANCIËLE DIENSTVERLENING**

Golsteijn & Partners, assurantie-adviseurs en financial planning. Wij zijn uw partner in al uw financiële zaken. Voor u persoonlijk, voor uw gezin of voor uw bedrijf. Onafhankelijk, compleet, deskundig en betrouwbaar.

Golsteijn & Partners

| assurantie-adviseurs | financiële planners |

finance and more

Hoofdvestinging Maasbracht Hoofdstraat 49
Postbus 7163 6050 AD Maasbracht Telefoon +31 (0)475 - 43 84 38
mail@golsteijn-partners.nl www.golsteijn-partners.nl

Mr Cas van Heugten

ADVOCAAT EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE Sittard

- Verkeers- en bedrijfsongevallen
- Bij letselszaken komen Uw advocaatkosten meestal ten laste van de aansprakelijke partij
- Ook zaken met akte van onvermogen
- Echtscheiding, speciaal op gemeenschappelijk verzoek, ontslag, uitkeringen, slachtofferhulp, civiele zaken en strafzaken
- Korte telefonische info is kosteloos
- Vraag tijdig advies ter voorkoming van onnodige complicaties.

Spreekuur op telefonische afspraak: 046 452 88 99.

Kantoor: Rijksweg Noord 214 te Sittard.

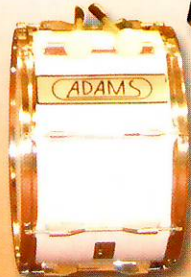
Sla uw slag

bij Muziekcentrale Adams BV

Uw leverancier voor alles
op het gebied van **drumbands** !

van stokken tot concert-slagwerk.

Binnenkort ook alles
op het gebied van **Schutterijen** !

www.adams.nl

Muziekcentrale Adams BV, Akker 5, 6017 BN Thorn • Nederland
Telefoon: +31-(0)475-560700 • Fax: +31-(0)475-56 29 05
email: info@adams.nl • internet: www.adams.nl